

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 20. TRAVNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 217

Informativno-politički tjednik. Izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

Subotička drama **OBNOVITI ILI RUŠITI?**

ISSN 1451-4257

INTERVJU

DINKO GRUHONJIĆ

A large group of people, mostly men in suits, are seated in rows in a hall with red walls and ornate decorations. A man in a brown suit stands at the front, facing the audience. The room has a wooden floor and a balcony with a railing in the background.

S PREDSTAVLJANJA ROMANA »BEZDAN« ŽELJKE ZELIĆ U SUBOTICI

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Stari strahovi

Klub Vojvodanskih zastupnika najavio je u utorak da će ponuditi na usvajanje Republičkom parlamentu »Deklaraciju o zaustavljanju narastajućeg šovinizma i nasilja nad neistomišljenicima«. Razbijanja prozora i napadi na prostorije nacionalno-manjinskih stranaka, prijetnje smrću i napadi na novinare i pojedine političare ponovno su prisutni, kao što se to uvijek događa u vrijeme političke nestabilnosti, ocijenili su ovi zastupnici.

Istoga dana, gostujući u TV emisiji posvećenoj istoj temi, napadima pa i pokušaju ubojstva jednog uglednog novinara, ministar kulture u »tehničkoj vladi« Dragan Kojadinović ocijenio je kako se ozračje u kojoj živimo od početka 90-tih godina do danas nije mnogo promijenilo. Ratno i poratno ozračje i dalje traje zbog toga što se, kako je naveo, nije raščistilo s razdobljem ratnih vihora i svim zlom koje nas je okruživalo.

Ovih dana i mještani Novih Karlovaca, kao što su to nedavno učinili i mještani Novog Slankamena, traže prisutnost policije kako bi se osigurala javna sigurnost.

Vrijeme osjećaja nesigurnosti, čini se, opet se vratilo. Iskustvo nam govori da politička nestabilnost i nerješavanje dugotrajnih unutarnjih problema nerijetko može dovesti do povećanja incidenata usmjerenih protiv manjina. Imajući to u vidu, država bi upravo sada trebala pokazati da ima snagu osigurati stabilnost i sigurnost u društvu. Na manjinskim je zajednicama da tomu pridonese.

J. D.

Attila Szalai

Nakladnička produkcija NIU »Hrvatska riječ« predstavljena na tribini »Književni petak«

Jezikno i književno stvaralaštvo Hrvata u Vojvodini 8,9

Privatizacija medija

Kako zaštititi medije na manjinskim jezicima 14,15

U Subotici predstavljen roman »Bezdan« Željke Zelić

Ukazivanje na kršćanske vrednote 28

Momčad hokejaša na travi

»Trula kobila« stigla u Suboticu 42

Održana sjednica Predsjedništva i Vijeća DSHV-a

Kooptirani novi članovi rukovodećih tijela

Za dopredsjednika DSHV-a s područja Sombora izabran je Mata Matarić, a s područja Subotice Dujo Runje

Na sjednici su formirana povjerenstva u kojima je angažirano 125 članova u cilju moderniziranja stranke

Na zajedničkoj sjednici Predsjedništva i Vijeća Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, kooptirani su novi članovi ovih tijela i izabrani novi dopredsjednici, nakon što su iz stranke istupili ili je isključeno nekoliko članova rukovodećih tijela u stranci.

Na sjednici, održanoj u petak 13. travnja, prema riječima predsjednika stranke Petra Kuntića »vijećnici su raspravljali o izjavama danim na konferenciji za novinare skupine nezadovoljnih članova DSHV-a, na kojoj je izneseno niz neistina na račun DSHV-a s ciljem da se naruši ugled stranke, i na kojoj su pojedini članovi DSHV-a izjavili kako istupaju iz članstva stranke. Budući da postojeći Statut ne poznaje kolektivno istupanje iz članstva putem medija već samo putem pismene izjave, Predsjedništvo je donijelo odluku da se svi sudionici te konferencije isključe iz stranke zbog

narušavanja ugleda stranke«. U međuvremenu su pismene ostavke podnijeli Antun Merković i Dragan Hupko..

KOOPTIRANI NOVI ČLANOVI: »Kako prema Statutu Vijeće između dviju sjednica Skupštine može kooptirati do trećine članova Vijeća i Predsjedništva, a s obzirom da isključeni članovi s prošlih sjednica Đorđe Cović i Josip Z. Pekanović nisu uložili žalbu Vijeću, rješenja o prestanku članstva su postala pravosnažna, te je na ovoj, VI. sjednici Vijeća, za dopredsjednika s područja Sombora izabran Mata Matarić, a s područja Subotice Dujo Runje. U Predsjedništvo su kooptirani Josip Petreš iz Tavankuta i Pere Horvacki iz Subotice, a u Vijeće Antun Borovec iz Sombora i Damjan Raguž s Palića. Ovim su konstituirana nova tijela rukovođenja u DSHV«, kazao je Kuntić.

U okviru točke dnevnog reda vezanog uz pripremu XVI. sjednice Hrvatskog nacionalnog vijeća ocije-

njeno je kako je najznačajnije pitanje sjednice usvajanje završnog računa za 2006. godinu i proračuna za 2007. godinu.

Vijećnici su raspravljali i o preporuci Odbora za informiranje Hrvatskog nacionalnog vijeća da emisiju TV Tjednik ubuduće producira NIU »Hrvatska riječ«. DSHV smatra da se ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« u svom obraćanju novoizabranom rukovodstvu HNV-a, kada je otkazao suradnju na produkciji »TV Tjednika«, tom prigodom i opredijelio, a svoj stav stranka je iznijela u svom priopćenju za javnost », kazao je Kuntić.

Zbog istupanja iz članstva stranke dosadašnjeg predsjednika Podružnice Sombor Joze Kolara i

zaključaka tijela DSHV-a. »U tim je tijelima angažirano ukupno 125 novih i starih članova, a u cilju moderniziranja stranke i namjere stranke da se osim pitanja iz oblasti manjinske politike i ostvarivanja prava na kulturnu autonomiju odgovori i zahtjevima koji se pojavljuju pred našom strankom glede artikuliranja naših interesa u općinama gdje sudjelujemo u Izvršnoj vlasti. Također, želimo pružiti našim članovima iste mogućnosti podnošenja projekata na lokalnoj, pokrajinskoj i republičkoj razini, kao što to čine i sve druge stranke. Aktiviranjem većeg broja stručnih ljudi u povjerenstvima želimo logistički pomoći da se ostvare zamišljeni projekti a u cilju

Poziv

Na sjednici je izabran i organizacijski odbor za organiziranje posjeta rijeci Buni, Međugorju i Sinjskoj alki, od 3. do 6. kolovoza, a u povodu 320 godina doseljavanja veće skupine bunjevačkih Hrvata u Bačku, te je upućen poziv svim zainteresiranim da na vrijeme obave rezervaciju u najbližim MO DSHV ili Uredu DSHV-a u Subotici. Za operacionalizaciju ovog programa zaduženi su Ivan Budinčević, Saša Bukvić, Gojko Zeljko, Branislav Borović, Mirko Bašić Palković i Jelena Prčić.

isključenja dosadašnjeg predsjednika Mjesne organizacije Sombor Josipa Pekanovića, zakazana je izvanredna izborna skupština MO Sombor za 20. travnja s početkom u 19 sati u prostorijama HKUD »Vladimir Nazor«.

FORMIRANA POVJERENSTVA: Među ostalim, na ovoj su sjednici formirana povjerenstva DSHV-a, temeljem odluke i

poboljšanja socijalno-ekonomskog položaja Hrvata kroz različite projekte, a u cilju edukacije članova organizirat će se i tečaj engleskog i hrvatskog jezika i informatike«, kazao je Kuntić.

Kuntić je najavio i ponovno organiziranje Mladeži DSHV-a, za što su zaduženi Suzana Marjanović i Ivan Karan.

J. D.

Priopćenje DSHV-a

Pod plaštom institucija

Upovodu posljednjih napada na »TV Tjednik« od strane pojedinaca iz hrvatske zajednice, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini ističe kako je razvidno da se radi o dirigranom scenariju iza kojega stoje snage koje su izgubile prijašnje pozicije u Hrvatskom nacionalnom vijeću i koje nastoje fabricirati bilo kakav povod radi pokušaja promidžbe njihove politike i njezinih preostalih nositelja u tijelima zajednice, preko osoba upitne stručnosti zaogrnutih u plašt institucija, koje se pri tome zlorabe.

Dok »Hrvatska riječ« vraća povjerenje čitatelja nakon dugoga raz-

doblja problematične uređivačke koncepcije, dotle je očigledno da se netko predomislio glede »TV Tjednika« i da je to pravi razlog hajke na ekipu koja je željela održati ovu emisiju namijenjenu subotičkom gledateljstvu, unatoč više no skromnim tehničkim i materijalnim uvjetima, ali i stalnim podmetanjima tvorcima emisije.

Zato Demokratski savez Hrvata u Vojvodini podržava nastojanje da se osim hrvatske emisije na pokrajinskom TV servisu, održi i TV emisija na subotičkoj razini, koja će šire informirati o događanjima u subotičkoj hrvatskoj zajednici i o lokalnim temama od interesa za ovdašnje Hrvate. Svatko je pozvan surađivati u pravljenju »TV Tjednika«, ali ukoliko je to odbio onda je stvaranje bilo kakve zbrke neutemeljeno, tim prije što se u posljednjem broju »Subotičkih novina« poziva i na anonimne napadaje.

Pismo šest vijećnika Hrvatskog nacionalnog vijeća Borisu Tadiću

»Upozorenje sveukupnoj javnosti«

Vijećnici Hrvatskog nacionalnog vijeća *Lazo Vojnić Hajduk, Josip Pekanović, Joza Kolar, Josip Ivanković, Đorđe Čović i Stipan Stantić* uputili su pismo predsjedniku Demokratske stranke *Borisu Tadiću*, u kojemu izražavaju »oštar prosvjed zbog toga što se zastupnik u Narodnoj skupštini Srbije *Petar Kuntić* u javnosti lažno predstavlja kao zastupnik hrvatske zajednice«. U pismu se navodi kako se time želi »upozoriti javnost, kako hrvatske zajednice u Srbiji, tako i sveukupna javnost u Republici Srbiji i Republici Hrvatskoj, da Petar Kuntić nikada nije od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća predložen za zastupnika. Hrvatsko nacionalno vijeće u Srbiji, kao zakonom osnovano predstavničko tijelo hrvatske zajednice, nikada nije raspravljalo, pa niti odlučivalo o tome tko će u srbijanskome parlamentu predstavljati Hrvate

iz Srbije. Petar Kuntić je zastupnik DS-a u Narodnoj skupštini Srbije i o tome je odlučio Glavni odbor DS-a«.

U pismu se dalje kaže: »Poštujući pravo DS-a da na listu svojih zastupnika stavi bilo koju osobu, za koju procijeni da će vjerno slijediti interese te stranke, upozoravamo da mi, vijećnici HNV-a, kao i ogromna većina Hrvata u Srbiji, Petra Kuntića ne smatramo svojim zastupnikom, te se ograđujemo od svih njegovih postupaka i glasovanja, kako u Narodnoj skupštini Srbije, tako i u drugim tijelima ili institucijama, u kojima je dotični predstavnik DS-a aktivan. Također izražavamo najdublje nezadovoljstvo zbog rigidne retorike Petra Kuntića i njegovog destruktivnog odnosa prema pojedincima u hrvatskoj zajednici, kojima ovaj predstavnik DS-a pribjegava, pokušavajući disciplinirati, diferencirati i ušutkati Hrvate u Srbiji« navodi

se, među ostalim u pismu, i zaključuje da »to što je Republički odbor za rješavanje o sukobu interesa pokrenuo postupak, između ostalih, i protiv Petra Kuntića, zbog sukoba interesa, samo je još jedan pokazatelj neozbiljnosti odluke da g. Kuntić predstavlja bilo koga u Narodnoj skupštini Republike Srbije«.

Ovo je pismo, prema riječima Laze Vojnić Hajduka, prošloga petka poslano, osim predsjedniku DS-a i predsjedniku Republike Hrvatske *Stjepanu Mesiću*, predsjedniku Vlade Republike Hrvatske *Ivi Sanaderu*, predsjedniku Hrvatskog sabora *Vladimiru Šeksu*, ministrici vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske *Kolindi Grabar-Kitarović*, predsjedniku Demokratske stranke Srbije *Vojislavu Koštunici* i predsjedniku Hrvatskoga nacionalnoga vijeća u Srbiji *Branku Horvatu*.

Klub Vojvođanskih zastupnika u Republičkom parlamentu

Prijedlog deklaracije o zaustavljanju nasilja

Klub Vojvođanskih zastupnika Lige socijaldemokrata Vojvodine–Saveza Vojvođanskih Mađara u Skupštini Srbije je na konferenciji za novinare, održanoj u utorak, predstavio »Deklaraciju o zaustavljanju narastajućeg šovinizma i nasilja nad neistomišljenicima«, koja će biti ponuđena republičkom parlamentu na usvajanje. Kako je objasnio zastupnik LSV-a *Aleksandar Marton*, Deklaracija je inspirirana posljednjim dešavanjima u Srbiji, gdje dolazi do ponovnog progona neistomišljenika i upotrebe nasilja u cilju zastrašivanja onih čije se mišljenje ne poklapa s preovladavajućim.

On je rekao kako se konkretno radi o razbijanju prozora na prostorijama SVM-a u Novom Sadu, napadu na *Vesnu Pešić*, prijetnji smrću novinaru *Dinku Gruhonjiću*, upadu u prostorije Sandžačke demokratske

partije u Zemunu i pokušaju ubojstva novinara *Dejana Anastasijevića*. On je ukazao na to da Skupština treba usvojiti ovaj dokument, čime bi Srbija pokazala kako nasilje ne može nadjačati nenasilnu političku borbu i da se pridružuje europskim principima koji će je uvesti u EU. Poslanik SVM-a *László Varga* konstatirao je da do rasta tenzija, napada na imovinu i pripadnike nacionalnih manjina, uvijek dolazi u periodu političke nestabilnosti, prvo kada je pala Vlada *Zorana Živkovića*, a sada kada nema dogovora o formiranju nove.

U dokumentu se, među ostalim, kaže kako Narodna skupština Republike Srbije osuđuje svaki vid šovinizma, političkih progona i nasilja u našem društvu jer je slobodno samo ono društvo u kojem je slobodan svaki pojedinac.

U subotu 21. travnja bit će održana

Sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća

Predsjednik HNV-a *Branko Horvat* zakazao je 16. sjednicu Hrvatskog nacionalnog vijeća, koja će se održati u subotu, 21. travnja 2007. godine, s početkom u 10 sati u maloj sali restorana »Dukat« u Subotici, Preradovićeve 4. Za predstojeću sjednicu predložen je sljedeći dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika sa 15. sjednice HNV-a
2. Izbor dopredsjednika HNV-a za područje Srijema (Prijedlog: Zdenko Đaković)
3. Izbor dopredsjednika HNV-a za područje Subotice (Prijedlog: Josip Ivanović)
4. Imenovanje člana Izvršnog odbora HNV-a zaduženog za obrazovanje (Prijedlog: Jašo Šimić)
5. Donošenje odluke o isplati naknade Vesni Prčić za pružene intelektualne usluge tijekom 2006. godine
Izjaviteljica: Slavica Peić

6. Donošenje odluke o isplati naknade Julijani Skenderović temeljem Ugovora o filmskom djelu za potrebe televizijske emisije »TV Tjednik«
Izjavitelj: Mato Groznica
7. Izvješće o materijalno-financijskom poslovanju HNV-a u razdoblju od 1. siječnja do 31. ožujka 2007. godine i donošenje Odluke o razrješenju i imenovanju člana Nadzornog odbora NO HNV-a
8. Usvajanje Izvješća o financijskom poslovanju HNV-a za 2006. godinu
Izjavitelji: Slavica Peić i Sabadi Šandor, računovodstveni biro »Finex«
9. Usvajanje financijskog plana za 2007. godinu
Izjavitelji: Slavica Peić i Šandor Sabadi, računovodstveni biro »Finex«
10. Donošenje odluke o imenovanju osoba za poslovno-pravno predstavljanje HNV-a
11. Donošenje odluke o imenovanju potpisnika financijskih dokumenata HNV-a
12. Vijećnička pitanja
13. Razno

Dva vi

Ideja
budući da je već tada o

Iako se čekalo gotovo dva desteljeća da započne rekonstrukcija već prilično propale zgrade subotičkog Narodnog kazališta, najava konkretnog početka tih radova izazvala je, i još izaziva, polemike u javnosti, a sudionici su podijeljeni uglavnom u dva tabora – jedan koji smatra kako je pravo rješenje izgradnja nove zgrade i drugi, koji želi sačuvati od rušenja postojeću zgradu kao vrijedan arhitektonski, kulturni i povijesni spomenik Subotice. Ideja o neophodnosti rekonstrukcije kazališne zgrade začeta je još osamdesetih godina, budući da je već tada objekt bio u prilično lošem stanju, a s konkretnim se potezima krenulo sredinom devedesetih godina, kada je beogradskoj agenciji Justat povjerena izrada projekta koji bi uključio rekonstrukciju i dogradnju.

STRUKA....: Izrađeni projekt, nedavno prezentiran subotičkoj javnosti, podrazumijeva suvremenu i funkcionalnu zgradu koja bi odgovorila potrebama triju drama – na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku – a kasnije i baletnog ansambla i kamernog zbora. Novo kazalište bi imalo glazbenu, kamernu i dramsku scenu, kao i balsku dvoranu. Međutim, vanjski izgled zgrade, odnosno fasade, nije predstavljen, što i jest jedan od najvažnijih »detalja« upravo u ovom sučeljavanju dvaju mišljenja o izgledu budućeg kazališta.

Među onima koji smatraju kako se upravo sadašnji izgleda zgrade treba sačuvati je i mr. sc. Viktorija Aladžić, ugledna subotička arhitektica, koja sadašnje kazalište vidi kao važan spomenik kulture i važno kulturno naslijeđe. Upravo zbog

Tko je zapustio kazalište

Kritičari ponuđenog projekta rekonstrukcije kazališta također postavljaju pitanje – tko je i zašto dopustio da se sadašnja zgrada do te mjere ruini da je potreban gotovo novi zahvat, i što su radili zaduženi za njeno održavanje. A ukoliko grad nije bio sposoban održavati ovu zgradu, koja je mnogo manje zahtjevn, kako će se postaviti prema novoizgrađenoj, za čije je održavanje, kako se neslužbeno tvrdi, potrebno oko dva milijuna eura godišnje, čulo se na mnogim konferencijama za novinare posvećenim kazalištu.

Đenja (novog) teatra

o neophodnosti rekonstrukcije kazališne zgrade začeta je još osamdesetih godina, objekt bio u prilično lošem stanju, a s konkretnim se potezima krenulo sredinom devedesetih godina

činjenice da je zgrada proglašena zaštićenim kulturnim dobrom, ona se i ne bi smjela rušiti. »Sadašnje kazalište je simbol nastajanja građanske klase i njenog urbanog lika. To je bilo mjesto susreta i okupljanja predstavnika raznih nacionalnosti i raznih vjera na jednom mjestu, mjesto ujedinjenja naše građanske klase koja je gradila grad koji se danas tako trudimo uništiti. Postojeće kazalište je bilo jedno od vrhunskih dostignuća onog vremena. A nitko ne ruši vrhunska dostignuća ranijih epoha, osim nas«, kaže Viktorija Aladžić.

Dosadašnji glavni arhitekt mr. *Zsombor Szabo* smatra kako se planirani novi objekt arhitektonski ne uklapa u vizualni identitet grada, te da je buduća zgrada predimenzionirana i da njeni duboki temelji u nestabilnom subotičkom tlu mogu proizvesti neželjene posljedice. Također on napominje kako je rušenje postojeće zgrade posebice diskutabilno ako se ne zna kada će uopće biti izgrađena nova.

...I POLITIKA: Osim stručnjaka, protiv rušenja zgrade kazališta pobunile su se i političke partije, a konkretnu akciju pokrenula je Liberalno demokratska partija, inicirajući peticiju za zaštitu stare zgrade. Prikupljeno je međutim (samo) oko 4.800 potpisa, koji su uručeni predsjedniku Skupštine Općine *Saši Vučiniću*. Koliko će to imati efekta i utjecaja na daljnji razvoj događaja, znat će se vrlo brzo, jer se već ovih dana spominje mogući početak konkretnih radova, odnosno rušenje stare zgrade. U subotičkom odboru G17 Plus napominju kako je odluka o početku rušenja zgrade kazališta prilično nejasna, te su najavili iniciranje sastanka svih koalicijskih partnera kako bi se pitanje kazališta stavilo na dnevni red subotičke skupštine, koja u stvari nijednom nije o tome raspravljala. G17 Plus će tražiti da mjerodavni sačine detaljne analize

ekonomske opravdanosti izgradnje zgrade kazališta, kao i analizu njegovog kasnijeg održavanja. Protiv ponuđenog projekta rekonstrukcije i dogradnje kazališta izjasnio se i Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, kao djelomično i Demokratska stranka, koja zastupa neku međuvarijantu.

sфере koje bi omogućilo ovo kazalište«, pita ona.

Ravnateljica Narodnog kazališta *Ljubica Ristovski* podsjeća kako su uvjeti za rad ansambla u zgradi kakva je sada nemogući i da razvoj teatra svakako zahtijeva i modernizaciju postojećeg prostora. Ravnatelj Zavoda za urbanizam

ove kulturne ustanove, na kojoj se skupljaju politički poeni. Zastupnik ove stranke u republičkom parlamentu *László Varga* napominje kako su oni koji su protiv kazališta u stvari protiv toga da Subotica postane kulturni centar sjeverne Vojvodine, i podsjeća da je također bilo otpora i kada se planirala

Projekt

Projekt koji je izradio Justatov tim arhitekata, predvođen dr. Radivojem Dinulovićem, predviđa izgradnju gotovo nove zgrade u duhu modernog graditeljstva, koja bi trebala biti završena do 2010. godine, uz cijenu od 24 milijuna eura. Novi Talijin hram imao bi odlično opremljen interijer, koji uključuje glazbenu, kamernu i dramsku scenu, balsku dvoranu, kao i niz pomoćnih prostorija za rad drame na srpskom, hrvatskom i mađarskom jeziku, dok bi u kasnijoj fazi kazalište bilo prošireno i baletnim ansamblom i kamernim zborom. Novi dio zgrade visoke preko 20 metara, prema jednoj verziji čak 28 metara, u prizemlju bi imao i komercijalne sadržaje vezane za kazalište, a prema prvim neslužbenim proračunima, održavanje takvog kazališta subotičku bi općinu koštalo oko dva milijuna eura godišnje.

ZA OSTVARENJE PROJEKTA: Argumenti »druge strane« govore kako je kazalište u takvom stanju da mu može pomoći samo detaljna rekonstrukcija u kojoj će samo mali dio sadašnje zgrade biti sačuvan. Arhitektica mr. *Gordana Prčić* navodi kako se planiranim projektom čuva najvredniji dio postojećeg zgrade – urbanistička cjelina i njena funkcija. Ona napominje kako su se kazališne potrebe promijenile i da treba napraviti nešto što će biti pokretač razvoja grada. »Želi li Subotica biti grad? Želi li ostati na razini gdje je sada, ili se želi uključiti u neke kulturne

Kristijan Bartuš, s druge strane, navodi kako je objekt u takvom stanju da je nemoguća njegova polovična obnova i da je jedino rješenje njegova temeljna rekonstrukcija. A povodom tvrdnji oponenta tom rješenju kako je najavljenih 24 milijuna eura, koliko bi trebalo biti uloženo u novi projekt, previsioka cijena, on kaže da će, ukoliko Subotica ne utroši taj novac, koji osiguravaju Pokrajina i Republika, taj novac tamo i ostati, a grad neće dobiti ništa.

U Savezu vojvodanskih Mađara ocjenjuju kako je nastala nepotrebna politizacija rekonstrukcije

izgradnja sadašnje Gradske kuće, ali da se ipak ona izgradila, i sada je to najljepša građevina u sadašnjoj Subotici i u ovom dijelu Europe.

»Da su slušani oni koji su bili protiv izgradnje Gradske kuće početkom prošlog stoljeća, mi danas ne bismo imali objekt na koji smo ponosni i po kojem je Subotica prepoznatljiva u svijetu«, kaže u istom tonu predsjednik Općine *Géza Kucsera*, najavljujući da Općina neće odustati od kazališnog projekta, pogotovu što je, kako tvrdi, novac već osiguran.

J. K.

Nakladnička produkcija NIU »Hrvatska riječ« predstavljena na tribini »Književni petak«

Jezično i književno stvaralaštvo Hrvata u Vojvodini

U zagrebačkoj je Gradskoj knjižnici prošloga petka održana promocija nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«

Na poziv voditeljice tribine »Književni petak« Dunje Seiter-Šverko, u zagrebačkoj je Gradskoj knjižnici prošloga petka održana promocija nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«. Na početku tribine direktor ove novinsko-izdavačke ustanove Zvonimir Perušić istaknuo je kako Hrvati u Vojvodini ne smatraju sebe klasičnom dijasporom, nego se osjećaju sastavnim dijelom cje-

Na predstavljanju nakladničke produkcije NIU »Hrvatska riječ« nazočan je bio i predstavnik Veleposlanstva Republike Srbije u Zagrebu Rade Stefanović.

lokupnog hrvatskog naroda i žele na taj način i biti prihvaćeni.

»Mi želimo da se naš rad ocjenjuje objektivno, a ne kao rad tamo neke 'egzotične zajednice'. Djelatnost u okviru naše manjin-

ske zajednice i rad Novinsko-izdavačke ustanove 'Hrvatska riječ' usmjereni su na očuvanje nacionalnog i kulturnog identiteta Hrvata i to u okruženju koje još uvijek ima predrasude prema Hrvatima. U mjeri u kojoj budemo prihvaćeni u kulturi matičnog naroda, bit ćemo prihvaćeni i uvažavani i tamo otkuda dolazimo«, rekao je Perušić, nakon čega je u kratkim crtama predstavio izdanja ove novinsko-izdavačke ustanove: tjednik »Hrvatska riječ«, dječji list »Hrcko« i nakladničku djelatnost, napominjući kako je ustanova suizdavač časopisa za književnost, umjetnost i znanost »Klasje naših ravni«, glasila HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora i lista »Glasnik Pučke kasine 1878«.

OBNAVLJANJE KNJIŽEVNE TRADICIJE: Zatim je o nakladničkoj djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« govorio dr. Ante Sekulić, znanstvenik i književnik koji je svoj cijeli radni vijek posvetio

istraživanju kulturnog i književnog života bačkih Hrvata i iza sebe ostavio iznimno bogat opus znanstvenih, književnih i drugih djela.

»Ove knjige nastavak su cijelog niza knjiga izdanih tijekom povi-

riječi nesnošljivosti ili prozivanja«, zaključio je dr. Sekulić.

Književni kritičar Branimir Donat, koji je također bio predstavljatelj, složio se s dr. Sekulićem kako NIU »Hrvatska riječ« iz Subotice

Prvi »Književni petak« održan je davne 1955. godine i ova se tribina s manjim prekidima održava do danas. Mnogi su hrvatski književnici nastupili na »Petku«, a publika je na tribini mogla slušati i strane goste: Jean Paul Sartre, Guntera Grassa, Jiri Menzela, Claudia Magrisa...

jesti u Bačkoj i neoboriv su dokaz postojanja velikog bogatstva hrvatske književnosti u Bačkoj«, rekao je dr. Sekulić i posebno se osvrnuo na knjigu mons. dr. Andrije Kopilovića »Okom svećenika«.

»To dvoknjižje na 600-tinjak strana i 195 bilješki, koje je dr. Kopilović pisao kao kolumne u tjedniku 'Hrvatska riječ', pisano je okom suvremenog čovjeka i svećenika, bačkog Hrvata, koji piše o svom narodu, upozorava na neke pogreške, grijehe, ali bez ijedne

uz puno muke, fascinantnom upornošću i s puno žara obnavlja jednu književnu tradiciju koja nije tako mala i koja je uvijek bila vitalna, jer su knjige hrvatskih pisaca izlazile i između dva svjetska rata.

»Jedan dio studenata koji su za vrijeme Drugog svjetskog rata otišli na studij u Zagreb, kao što su gospoda Sekulić i Jakšić, svojim su radom ostavili dubok, neizbrisiv trag, a ovih 15 naslova nastavak su te bogate tradicije bačkih Hrvata«, rekao je Branimir Donat i dodao kako su ove knjige posebno interesantne zbog hrvatskih riječi koje mi gotovo i ne znamo. »Te su riječi specifične, obojene, i sasvim sigurno mogu poslužiti cjelokupnoj hrvatskoj književnosti«.

O DIJALEKTU: Dr. Sanja Vulić govorila je o pokušajima da se u Vojvodini uvede »neki novi standardni književni jezik«, odnosno da se standardizira dijalekt bunjevačkih Hrvata, s ciljem negiranja hrvatstva Hrvata koji žive na tim prostorima. Malobrojna tzv. bunjevačka opcija koja je prihvatila tu srpsku propagandu da se deokroatizira, počela je izdavati i Bunjevačke novine, u kojima je očito kako njeni novinari ne znaju izvorni bunjevački govor, ali je bitno samo da taj jezik nije hrvatski.

»Što zapravo onda preostaje Hrvatima u Bačkoj?«, zapitala se dr. Vulić i odgovorila kako im zapravo ne preostaje ništa drugo nego činiti ono što sada i rade, a to je pisati na standardnom hrvat-

Zvonko Sarić, Branimir Donat, dr. Ante Sekulić, Zvonimir Perušić, dr. Sanja Vulić i Milovan Miković

skom književnom jeziku. Od 15 naslova objavljenih u nakladničkoj djelatnosti 13 je pisano na hrvatskom standardnom jeziku. »Dijalekt će se, nažalost, kao živa riječ na tim prostorima izgubiti i završiti kao sredstvo obogaćivanja standardnog hrvatskog jezika. Međutim, želim posebno naglasiti kako je besmisleno od jednog dijalekta kojim se govori i u Hrvatskoj, stvarati novi, umjetni standardni književni jezik, a pokušavaju

se podrazumijeva i izlišno je o potrebi kontinuiteta govoriti u Hrvatskoj, ali nije izlišno govoriti Hrvatima izvan Hrvatske, poglavito u Podunavlju gdje mi živimo, gdje su nam neprestano presijecali naš kontinuitet uvjeravajući nas da smo neki drugi, da ne znamo tko smo i da ne znamo otkuda smo došli. Naravno da mi vrlo dobro znamo tko smo i otkuda smo došli, ali nas netko neprestano hoće uvjeriti u suprotno. To su nas uvjera-

Za 15 do sada izdatih naslova bila je velika zainteresiranost

ga stvarati oni koji su, praktički jučer, a rekla bih i danas, negirali hrvatski standardni jezik, smatrajući da on zapravo ne postoji«, rekla je dr. Vulić i zaključila kako je jedino rješenje u obiteljima pokušati čuvati dijalekt, a u školama učiti standardni hrvatski književni jezik.

Književnik **Zvonko Sarić** predstavio je časopis za književnost, umjetnost i znanost »Klasje naših ravni«, pri čemu je istaknuo kako je specifikum časopisa predstavljanje kontinuiteta hrvatskog književnog pisma u Podunavlju, jer uz uspostavu dubljeg uvida u pisanu prošlost, književna produkcija »Klasja« omogućuje čitateljima i uvid u aktualnu književnu praksu.

»Ovaj naš časopis je važan i zbog formiranja mladih pisaca, koji kroz časopis ulaze u književni život, a časopis je također važan i zbog tekstova književne kritike, bez kojih je izgradnja kvalitete književnosti nemoguća.«

KNJIŽEVNI JEZIČNI KONTINUITET: Urednik nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatske riječ« **Milovan Miković** naglasio je kako je ključna riječ u kulturi svakog naroda kontinuitet. »To

vali Mađari do 1918. godine, a nakon Mađara taj su recept primjenjivali Srbi. **Milošević** nije ništa novo izmislio, samo je taj recept osvježio i taj se scenarij i danas nama događa«, rekao je Miković i dodao kako NIU »Hrvatska riječ« danas pokušava pokazati da od Budimskog književnog kruga, od 17. stoljeća do danas, postoji jedan književni jezični kontinuitet u prostoru Podunavlja.

»Dr. Sekulić je svojim radovima pobrojao i obradio oko stotinu relevantnih književnika, premda ih je bilo i više, i ta su imena već sada ubaštinjena u matičnu hrvatsku književnost. Naravno ne sva, i naravno ne u dovoljnoj mjeri, ali to je osnova koju možemo pokazivati svima onima koji nas konstantno osporavaju i niječu, a to pokazuje i naša nakladnička djelatnost«, ustvrdio je Milovan Miković.

Na koncu tribine Miković je najavio zajednički projekt NIU »Hrvatska riječ« i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice, tiskanje sabranih djela dr. Ante Sekulića.

Zlatko Žužić

Željko Vegh

»Zadovoljstvo mi je što su večeras naša braća iz Bačke vrlo uspješno prezentirali bogatu produkciju svoje nakladničke djelatnosti NIU 'Hrvatska riječ'. Nadam se da će realizirati svoje ambiciozne ciljeve i da ćemo se ponovno vidjeti u sličnoj prigodi«, iznio je svoj dojam član redakcije tribine »Književni petak« Željko Vegh.

prof. Jasna Ivančić

»Kao rođenoj Subotičanki izuzetno mi je drago postojanje NIU 'Hrvatska riječ' i njihove bogate produkcije u izdavačkoj djelatnosti, unatoč svim osporavanjima hrvatskog jezika i hrvatskog nacionalnog korpusa u njihovoj sredini. Ponosna sam na njihov rad, upornost i kreativnu raskoš i želim im još puno novih knjiga«, rekla je prof. Jasna Ivančić.

Stjepan Sučić

»Ove iznimne večeri bili smo svjedoci predstavljanja novih knjiga objavljenih u Subotici, u izdanju NIU 'Hrvatska riječ', koje donose obilje tema važnih za budućnost Hrvata ne samo u Subotici nego i za život hrvatskog jezika i naš kulturni identitet općenito, jer je za nas važna cjelina hrvatske književnosti. Čuli smo večeras i o povijesti književnosti Hrvata u Bačkoj, o bogatom korpusu hrvatske književnosti koja počinje od Budimskog kruga, nastavlja se preko 'Klasja naših ravni' i, dakako, suvremenim radovima koje objavljuje ova izdavačka ustanova.

Također smo čuli o velikim lomovima i stradanjima, ali i ustrajnom stvaralaštvu Hrvata u Bačkoj. Dakle, u jako teškim prilikama mi susrećemo jednu iznimnu upornost i vedrinu hrvatskih književnika u Bačkoj, koji u raznim književnim rodovima i vrstama izgrađuju i razvijaju kulturni identitet. Na tome im iskreno čestitam«, rekao je potpredsjednik središnjice Matice hrvatske Stjepan Sučić.

Ljiljana Sabljak

»Meni je izuzetno drago da su u zaštićenom fondu Gradske knjižnice, znači ono što knjižnica trajno čuva, i djela iz književnosti vojvođanskih Hrvata kao i svih Hrvata izvan domovine.

Tribinom 'Književni petak' želimo pokazati bogatstvo knjiga koje imamo i našu želju njihovog prezentiranja svim zainteresiranim korisnicima. Prije nekoliko godina imali smo veliku izložbu izdavačke djelatnosti podunavskih Hrvata, koja je bila izuzetno dobro posjećena i mislim da su to bili prvi kontakti između, moram to reći, nama nepoznatog dijela stvaralaštva naše vlastite književnosti. Misija knjižničara je uvijek širiti znanje, glad za znanjem i informacijama, a ova večer je jedna u nizu u takvih nastojanja u okviru realizacije tog našeg programa«, rekla je voditeljica Gradske knjižnice Ljiljana Sabljak.

Naco Zelić

»Jako me vesele ovakvi događaji, koji pokazuju da unatoč svemu postoje snage koje hrvatsku književnost u Bačkoj dostojno prezentiraju. Mislim da Hrvatska može biti zadovoljna visokom razinom književnosti bačkih Hrvata, a posebice činjenicom da sve više mladih sudjeluje u književnom stvaralaštvu i nastavljanju naše bogate tradicije«, rekao je član predsjedništva Udruge za potporu bačkim Hrvatima Naco Zelić.

dr. Stjepan Skenderović

»Dojmovi nakon promocije su mi vrlo snažni i pozitivni. Ono što sam čuo doista ohrabruje, jer u vrlo kratkom vremenu izdati 15 naslova, kao što je to učinila NIU 'Hrvatska riječ', dokaz je velike upornosti i kreativnosti bunjevačkih Hrvata. Na tome im čestitam i želim još puno novih izdanja«, rekao je predsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima dr. Stjepan Skenderović.

Dinko Gruhonjić, predsjednik Nezavisnog društva novinara Vojvodine

Nismo uzalud prozvani »sedmom silom«!

Hajmo sada pokazati da se nećemo sklanjati pred bitangama i učinimo konačno nešto da ovo društvo »progleda«! U protivnom, sve će nam češće prijetiti i bacati na nas »kašikare«, kao što se desilo kolegi Dejanu Anastasijeviću iz lista »Vreme«

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Dinko Gruhonjić, predsjednik Nezavisnog društva novinara Vojvodine i šef dopisništva agencije Beta za Vojvodinu našao se na meti prijetnji koje su mu uputili sudionici foruma na neonacističkim Internet stranicama »Stormfront«. Prijetnje i vrijeđanja Gruhonjića najoštrije je osudila javnost u Srbiji. Osim teme o fenomenu neonacizma, neonacističkih simbola i pojava Skinhedsa u Srbiji, Dinko Gruhonjić govori i o fenomenima potiskivanja i poricanja nedavne prošlosti, te o zaštiti medija na manjinskim jezicima u procesu privatizacije medija

HR: Vama su prije sada već više od dva tjedna, na međunarodnom neonacističkom site-u »Stormfront« upućene anonimne prijetnje smrću i uvrede na nacionalnoj, osobnoj i profesionalnoj osnovi. Kakve su Vaše informacije, dokle je policija stigla s istragom?

Da budem iskren, znam koliko i Vi o detaljima iz istrage. Drugim riječima, nikakvi novi detalji, osim uhićenja a zatim i puštanja iz pritvora jednog pripadnika »Nacionalnog stroja« nisu mi poznati. Inače, zadovoljan sam prvobitnom reakcijom policije. Kontaktirali su me visoki dužnosnici MUP-a i uvjerali me da će pronaći anonimne autore groznih prijetnji. Nemam razloga sumnjati u to, a želio bih podsjetiti kako je policija vrlo promptno reagirala prije dvije godine, kada je u rekordnom roku uhitila mladića koji je napravio uvredljiv web-site o gradonačelnici Novog Sada, gospodici Maji Gojković iz Srpske radikalne stranke. Siguran sam da će i ovaj put policija uraditi posao do kraja, premda im je, kako kažu, sada teže, jer je taj nacistički site »hostiran« u Kaliforniji.

HR: Što je po Vašem mišljenju uzrok upućenih prijetnji?

Pa čitava ta nevolja počela je 9. studenoga 2005. godine, na sada već čuvenoj antifašističkoj tribini na novosadskom Filozofskom fakultetu, povodom Svjetskog dana borbe protiv fašizma i antisemitizma. Tada je, sjećate se, na tribinu upala skupina od 20-25 mladića koji su išamarali i ispsovali neke od prisutnih, a

pojedini iz te skupine su i salutirali u znak nacističkog pozdrava. E, moja je osobna nevolja, a novinarska sreća, učinila da budem jedini izvještač na toj tribini. I da imam »ekskluzivu«. Dakle, moja je agencija objavila vijest, zatim sam pozvao kolege s televizija, koji su od organizatora tribine dobili video kazetu sa snimkom incidenta, te je čitava Srbija istu večer imala prigodu gledati što se dešavalo. Zatim je uslijedilo i suđenje tim mladićima iz »Nacionalnog stroja«, a ja sam bio jedan od svjedoka. Prema svemu sudeći, oni su meni pripisali krivnju za njihovo uhićenje, vodeći se valjda logikom kako nitko ne bi niti saznao što se dogodilo, da ja nisam bio tamo. Dakle, kriv sam što sam dobro odradio svoj posao?! Potom je prvooptuženi u tom slučaju izdao i neko ukoričeno štivo »Slučaj Nacionalni stroj«, u kojoj je mojoj malenkosti posvećen zavidan prostor. Tamo sam okarakteriziran i kao »ustaša«, i kao »balija«, i kao »agent BND-a«, »Mosada«, kao »manipulator«... Sve u stilu one logike koja nam je poznata iz drame »Balkanski špijun«. Potom sam u siječnju tužio autora tog štiva i, evo, desilo mi se sada i da prijete smrću meni, i, što je najgore, mojoj obitelji.

HR: Nakon tih prijetnji, plašite li se za sebe i za obitelj?

Da budem potpuno iskren, plašim se. Ne toliko za sebe, jer mi smo novinari i inače suočeni s realnošću zvanom »nezadovoljni čitatelj«, a preživjeli smo i gore, *Miloševićovo* vrijeme. Ali se plašim za obitelj. Supruga nije novinarka, nije joj lako objasniti da je upravo strah ono što se želi postići ovakvim barbarskim prijetnjama. Tu je i naša *Dunja*, od devet mjeseci, kojoj, hvala Bogu, još uvijek nisu jasne te »odrasle stvari«. Ali, naš David ima osam godina i najviše smo vremena proveli pokušavajući ga »sakriti« od vijesti. Za sada smo uspjeli, ali nešto ćemo mu morati reći, jer će i ovako saznati u školi od prijatelja.

HR: Koje su institucije zatražile hitnu reakciju državnih tijela u povodu ovih prijetnji?

Predsjednik Srbije *Boris Tadić*, predsjednici Skupštine i Izvršnog vijeća Vojvodine, *Bojan Kostreš* i *Bojan Pajić*, mnogobrojne novinarske udruge. Najviše sam sretan zbog podrške kolega, pokazali smo

koliko moćni možemo biti kada smo solidarni. I to je pouka koju treba sačuvati za budućnost. Pa nismo uzalud prozvani »sedmom silom«! Samo bi bilo lijepo da to stalno imamo na umu. Da su mediji moćni, pokazali su kada su odigrali jednu od ključnih uloga u sramnoj i krvavoj pripremi rato-

ništa specifičnija od bilo koje druge zemlje, takvih pojava, na žalost, ima svugdje u svijetu. Iako, blago rečeno, čudno zvuči kada čujemo da su neonacističke skupine uzele maha, recimo, u Rusiji i u Srbiji. Zar treba nekoga podsjećati kako su ti narodi prošli u Drugom svjetskom ratu i koliko ih je pogub-

va na prostoru bivše Jugoslavije. Hajmo sada pokazati da se nećemo sklanjati pred bitangama i učinimo konačno nešto da ovo društvo »progleda«! U protivnom, sve će nam češće prijetiti i bacati na nas »kašikare«, kao što se desilo kolegici *Dejani Anastasijeviću* iz lista »Vremek«.

HR: Što mislite, otkuda u Srbiji fenomen neonacizma, neonacističkih simbola i pojava Skinhedsa?

Pa, slušajte, nije Srbija po tome

ljeno, samo zato što je netko smatrao da ni Rusi ni Srbi nisu nekakvi »arijevci«?! Očigledno, riječ je o tome da živimo u društvu potpuno izvrnutog sustava vrijednosti. I nije »Nacionalni stroj« jedini problem. Ima sličnih ekstremističkih organizacija podosta u Srbiji, samo ne djeluju pod nacističkim simbolima, premda im je ideologija zapravo klasična nacistička – ideologija »krvi i tla«.

Za bujanje takvih skupina najveću krivicu snose društvene elite.

Kod nas se desio taj izuzetno glupi proces odricanja od antifašizma, jer je, po mišljenju tih »duhovnih i političkih vođa«, antifašizam isto što i komunizam. Oni su, dakle, potpuno nesvjesni da je Europska unija upravo izgrađena na tradiciji antifašizma. I da je ovdašnje slavljenje kvislinške vlade iz Drugog svjetskog rata potpuno jednako kao kad bi, recimo, Francuzi slavili Vichyev režim. A, eto, ovdje čak i ministri poručuju kako pred kvislinzima treba kleknuti i poštovati ih. I kako onda mladi ljudi da ne budu dezorijentirani, kad njima nakon završene srednje škole vjerojatno uopće nije jasno tko je pobijedio u Drugom svjetskom ratu? Dodamo li tomu još i našu duhovnu i materijalnu bijedu, eto plodnog tla za bujanje ekstremizma svih vrsta.

HR: Smatrate li da u Srbiji postoji potiskivanje i poricanje nedavne prošlosti?

To je vrlo očigledno, a i ovdje moram napomenuti kako ni to nije ništa čudno niti smo mi po tome specifični. Svaki narod koji je nekad u svojoj povijesti doživio da se u njegovo ime kolje, ubija, da se prave genocidi, masakri..., također je sklon poricanju tih zločina. Da budem potpuno iskren, iako sam se načitao i naslušao teoretičara koji govore o fazama kao što su poricanje i potiskivanje zločina, nikad mi neće biti jasan taj kolektivni mehanizam zvani nacija. Nikad mi neće biti jasno zašto bih ja imao braniti nekog »mog« zlikovca s jednim argumentom da je iz reda »mog naroda«?! Ali, očigledno je da to upravo tako funkcioniра, pogledajte kako se ponašaju narodi na prostoru bivše Jugoslavije. Jednom sam prigodom slušao predavanje izvjesnog španjolskog istražitelja ratnih zločina, koji je pobrojao genocide i masakre u 20. stoljeću. Pa je kazao, između ostalog, kako su Turci počinili genocid nad Armencima 1915. godine, pa Izraelci masakre nad Palestincima u ratu za neovisnost, pa Srbi genocid u Srebrenici... Reakcija publike, a to su sve studenti-poslijediplomci iz regije, koji su svojevrijedno odabrali slušati tečaj o ratnim zločinima, bila je sljedeća: Turkinja s Kosova napala je Španjolca i kazala kako nikakvog genocida nad Armencima i nije bilo; Židov iz Sarajeva ga je pitao o kakvim on to masakrima

nad Palestincima priča; a moja zemljakinja iz Banjaluke ustvrdila je kako u Srebrenici nije bilo genocida... I sad vi budite pametni u čemu je štos!

HR: Postoji li u javnom diskursu Srbije i dovoljno kritičkog diskursa glede nedavne prošlosti?

Naravno da ne postoji, osim u okviru one »druge Srbije«. Ali, ono što je najgore jest činjenica da mi imamo ili kukavičku političku elitu (uz časne, ali marginalne iznimke), ili jednostavno političku elitu koja je bila ili je naknadno postala sudionik Miloševićeve politike. Pa pazite, oni su tolike kukavice ili su toliki sudionici, da čak ni onu najmanju moguću stvar nisu uradili:

politikom samo da biste davali koncesije na ceste, »kraduckali«, otimali, uživali u privilegijama... Politika podrazumijeva odgovornost i hrabrost, osobito u ovakvim »smutljivim« vremenima. Ali, čini mi se kako se pomalo regrutiraju neki politički lideri koji su spremni »okrenuti list«.

HR: Koji su osnovni ciljevi udruživanja novinara u Nezavisno društvo novinara Vojvodine?

NDNV je najstarije nezavisno novinarsko udruženje na prostoru cijele bivše Jugoslavije. Te 1990. godine, kada smo osnovani, bilo je i pregršt razloga, a prije svega riječ je bila o zaštiti novinara koji nisu željeli u kolo s Miloševićevim

godine učinilo kako je demokracija na velika vrata ušla u Srbiju, ali smo se, na žalost, svi skupa prešli. NDNV smo revitalizirali i postojimo zato što, na žalost, ništa od naših optimističnih, revolucionarnih očekivanja nije ispunjeno: niti su sramote za novinarsku profesiju lustrirane i izopćene, niti je novinarski standard, i materijalni i profesionalni, porastao, niti su zaustavljeni napadi na novinare... Drugim riječima, gotovo svi razlozi zbog kojih smo utemeljeni 1990. godine, na očaj svih nas, tu su i danas.

HR: Ima li danas političkih utjecaja na uređivačke politike medija?

O, da, naravno, svakodnevnih!

i sramota za medije, od 5. listopada do danas. Da ne pričam kako se kod nas izvještava o zbivanjima na Kosovu... I poslije takve epizode postavljam pitanje kako svi ti urednici mogu u budućnosti odbiti i jednu zamolbu ili zahtjev svojih političkih gurua? Ponavljam, mediji su »sedma sila«, a ne nekakvi »društveno-politički djelatnici« ili »sredstva javnog informiranja«. I hajdemo to shvatiti već jednom, makar je točno i to da u ovakvim blesavim tranzicijskim vremenima ima i previše mogućnosti za ucjene političara.

HR: Od 1992. do 2002. godine NDNV je izdavao Vojvodanski građanski list »Nezavisni« koji je imao građansku, antinacionalističku i antiratnu orijentaciju. Je li njegovim gašenjem nastala određena medijska praznina?

Nastala je ogromna praznina, koja je, eto, još jedna svjedodžba o provincijalizaciji i Novog Sada i Vojvodine. Mi nemamo novca ponovno ga pokrenuti. A nije da ga nismo tražili i nije da ga ne tražimo i dalje. Nećemo odustati, makar se zadovoljili i internet-tjednikom, zašto ne.

HR: Što je po Vašem mišljenju razlika između »Medija i antimedija«, kako je nazvana i serija javnih tribina održanih 2005. godine u organizaciji NDNV?

Antimediji su svi oni mediji, novinari, vlasnici, urednici..., koji nastaju zahvaljujući kojekakvim mutnim interesima kojekakvih mutnih krugova. Antimediji su tabloidi u Srbiji, koji nemaju blage veze s tabloidima u njihovoj izvornoj, zapadnoj formi. Recimo, britanski najprodavaniji tabloid »The Sun« će uvijek tretirati temu poput »je li Beckham prevario Victoriju ili nije«, ali se nikad neće baviti »pitanjima života i smrti«, kako to rade srbijanski tabloidi. Tabloid je medijski proizvod čija je intencija zabaviti i razonoditi široku čitačeljku publiku i njih u razvijenom svijetu nitko ne uzima za ozbiljno niti oni žele da ih se uzima za ozbiljno. Kod nas imamo neke mutirane tabloide, koji pišu o tome da su »Srbi arijevcii«, koji slave optužene za najteže ratne zločine, koji donose pornografske fotografije na naslovnim stranicama, koji dezavuiraju ljude na najcrnji mogući način, pozivajući se na

nisu građanima ove zemlje kazali kako jednostavno nije dopušteno ubijati ljude! Umjesto toga, oni i dalje štite, recimo, *Mladića*, koji je optužen da je organizirao i proveo prvi genocid na tlu Europe nakon Drugog svjetskog rata. Ok, netko će kazati kako nije lako preuzeti odgovornost na sebe i uhititi *Mladića* ili neke »sitnije« zločinačke ribe. I u redu, jasno je da su *Zorana Đinđića* baš takvi i ubili. Ali, to ne može biti politički argument. Ne možete se baviti

ratnim propagandistima i koji su zbog toga izgubili posao.

HR: Nakon demokratskih promjena u Srbiji 2000. godine, organizacija NDNV je faktički zamrla. Godine 2004., ova je organizacija revitalizirana. Koji su bili razlozi za akciju revitalizacije i zbog čega smatrate da i danas postoji potreba za profesionalnom organizacijom kakva je NDNV?

Starijim kolegama, a i mnogima od nas se nakon 5. listopada 2000.

Posljednji najdrastičniji primjer bio je s onom grotesknom kampanjom za usvajanje novog Ustava Srbije. Sjećate li se, je li i jedan medij tada izvještavao objektivno, ili su se svi stavili »u službu općeg interesa«, kako je predstavljena čitava ta predstava čiji je jedini cilj bio zavaravanje javnosti, odvrćanje pažnje od suštinskih, ekonomskih problema i pozicioniranje pred parlamentarne izbore? Sa žaljenjem moram konstatirati kako je to jedna od najvećih bruka

»anonimne izvore«... Kada uzme-
mo u obzir njihovu pretnisku cije-
nu, zatim činjenicu da imaju jako
malo komercijalnih oglasa, onda
se postavlja pitanje tko financira
takve listove. Odgovora na to pita-
nje nema i to je suština cijele priče.
Očigledno, netko je spreman platiti
debeo novac kako bi preko takvih
novina servirao narodu lažnu sliku
stvarnosti.

Ruku na srce, međutim, nisu
tabloidi jedini problem. Uzmite,
recimo, javne servise ili neke
»ugledne« dnevne listove, koji bi
trebali imati i onu »prosvjetitelj-
sku ulogu«, jer se financiraju iz
naših džepova. Ali, i oni još uvijek
itekako padaju na ispitu zvanom
profesionalna odgovornost, pa
također tetoše teme i ideje kojima
je odavno bilo mjesto u ropotarnici
povijesti.

HR: Kakav je danas
socijalni položaj
novinara u Srbiji?

Katastrofalan! Naime, mi danas
imamo previše medija i previše
novinara, što je posljedica sveopće
inflacije vrijednosti u društvu, od
čega ni mi novinari ne možemo
biti izuzeti. Stvari su se konačno,
doduše sporo, počele sređivati pri-
čama o raspodjeli frekvencija i o

privatizaciji općinskih medija. To
je proces koji se mora desiti i mora
biti jasno koliko medija imamo, pa
da tržište konačno počne funkcio-
nirati. I to je osnovni preduvjet da
se i naš socijalni položaj popravi.
Dobro, može mi netko prigovori-
ti kako će mnogi u tom procesu
ostati bez posla. I to je točno, ali
mislim da za dobre novinare nika-
da neće biti zime, dok oni koji su
ušli u novinarstvo samo zato što
nisu znali kud bi sa sobom jedno-
stavno neće opstati.

I onda ćemo konačno moći pri-
čati i o pravoj sindikalnoj borbi
za dobar kolektivni ugovor, za
standard ispod kojeg nećemo ići.
Da izvučemo profesiju iz gliba, iz
situacije, kada ljudi tvrde kako su
novinari nikogovići koje je mogu-
će kupiti za tri piva i ručak.

HR: Vi ste šef dopisniš-
tva agencije Beta
za Vojvodinu. Što sve podra-
zumijeva vođenje jednog dopi-
sništva?

Podrazumijeva prije svega koordi-
niranje radom 10 Betinih dopisni-
štava u Vojvodini u svim aspekti-
ma, a najvažnije u aspektu proiz-
vodnje vijesti.

HR: Kakvo je Vaše gle-
dište na proces pri-

vatizacije općinskih radijskih i
TV postaja?

Kao što sam rekao, NDNV je,
kao i ostale novinarske udruge,
za privatizaciju tih medija, jer je
jasno kako niti država niti lokalna
samouprava nisu i nikada i neće
biti dobre gazde za medije.

HR: Kako se mogu
zaštititi mediji na
manjinskim jezicima?

Kad je riječ o lokalnim medijima
koji imaju i programe na manjin-
skim jezicima, NDNV, kao i ostale
medijske udruge i stručna javnost,
stoje na stajalištu da je privati-
zacija tih medija neminovna, ali
je država po ustavu i zakonu isto
tako obvezna zaštititi programe
na manjinskim jezicima, jer to se
ubraja u korpus prava nacionalnih
zajednica na informiranje na vla-
stitom jeziku. Zato smo zahtijevali
da država formira fondove iz kojih
će se novi vlasnici stimulirati da
zadrže programe na manjinskim
jezicima, budući da je više nego
jasno kako velika većina tih pro-
grama ne može biti komercijalno
isplativa.

Što se tiče medija koji su pod
okriljem nacionalnih vijeća, poka-
zalo se kako je i tu riječ o nekom
vidu državnog vlasništva, s obzi-

rom da su manjinska nacionalna
vijeća institucije koje su djelo-
mice na proračunu. Tu postoje
i problemi izazvani prije svega
činjenicom da država nije dobro
postavila stvari kada je u pitanju
način izbora nacionalnih vijeća, te
je jasno kako su te najviše institu-
cije manjinske autonomije često
zapravo jednopartijski monopoli,
koji baš i ne trpe objektivno i
nepriistrano informiranje. Stvar je,
dakle, u tome da se pluralizuju
manjinska nacionalna vijeća, što
će se neminovno odraziti i na ure-
đivačku politiku medija na manjin-
skim jezicima. Svakako mislim da
ti mediji ne mogu opstati na tržištu
bez pomoći države, konkretnije
pokrajine. Jer u strukturi njiho-
vih prihoda donacije sudjeluju s
30 do čak 100 posto. Dakle, ima
manjinskih medija koji ne bi mogli
preživjeti niti jedan jedini dan bez
pokrajinskih donacija. A sada je
stvar vještine menadžmenta u tim
medijima da osiguraju još neke
donacije, iz matičnih država, na
temelju projekata itd. Da na taj
način podignu i kvalitetu, i tiražu,
i pretplatu i tako povećaju i komer-
cijalni utrzak u strukturi svojih
prihoda.

Privatizacija medija

Kako zaštititi medije na manjinskim jezicima

Nije jasno na koji će način lokalne samouprave izvršavati svoju obvezu glede ostvarivanja prava manjina na informiranje na maternjem jeziku kada one ne budu osnivači radija ili televizije, kaže član Izvršnog odbora HNV-a Mato Groznica

Privatizacija općinskih radijskih i TV postaja, kao i medija koji informiraju na jezicima nacionalnih manjina, mora biti završena do konca ove godine. Pravo na informiranje na maternjem jeziku jedno je od ključnih manjinskih prava. Većina medija na jezicima manjina financira se iz proračuna Republike Srbije, odnosno AP Vojvodine. Iako su 2003. godine osnivačka prava medija na jezicima manjina, čiji su osnivači bili Republika Srbija ili AP Vojvodina, prenesena na nacionalna vijeća nacionalnih manjina, nastavljen je takav oblik financiranja.

Potpuna privatizacija medija u Srbiji zahtijeva nove oblike financiranja medija na nacionalnoj i lokalnoj razini. Privatizacijom se mediji na manjinskim jezicima pretvaraju u robu, za koju se unaprijed zna da ima ograničeno tržište i time suženu konkurentnost na tržištu, što znači – male izgleda za opstanak. Pitanje je kako se mediji na manjinskim jezicima mogu zaštititi?

VULGARNAPRIVATIZACIJA: Ravnatelj Javnog poduzeća Radio Subotica *Antal Biacsi* ističe kako je od donošenja Zakona o radiodifuziji bio u uvjerenju da je u pitanju vulgarna privatizacija, a provedbom takve privatizacije osiromašit će se lokalno i regionalno informiranje.

»Privatizacijom će se postojeći, izgrađeni lokalni informativni sustavi uništiti u najvećem dijelu. Osakitat će se i mediji koji informiraju na jezicima nacionalnih manjina, jer nakon privatizacije nikome neće biti u interesu da održava te medije iz razloga što su oni

skupi, a ti mediji ne mogu opstati na tržištu. Radio postaje koje emitiraju emisije na više jezika mogle su do sada opstati zahvaljujući financijskim sredstvima iz općinskih proračuna. Bio sam uvjeren da će se Zakon o radiodifuziji mijenjati, ali sam sada sve više uvjeren da se to neće dogoditi. Razlozi za privatizaciju elektroničkih medija čiji su osnivači skupštine općina, uglavnom su neshvatljivi. Jedno od objašnjenja je da su ti mediji skupi i da na te medije imaju direktan utjecaj lokalne političke snage. Nakon privatizacije budući vlasnik bi trebao održati programe na jezicima nacionalnih manjina koji su u službenoj uporabi u općinama, a u budućnosti će lokalna samouprava morati osigurati financijska sredstva iz proračuna za te emisije. Svejedno će ti programi 'trpjeti', jer će vlasnik komercijalne radiopostaje gledati svoj interes, nauštrb programa javnog servisa koji se tiču građana lokala«, kaže *Antal Biacsi*.

BEZ JASNOG STRATEŠKOG KONCEPTA: Član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća *Mato Groznica* kaže kako institucija HNV-a nije službenim putem upoznata s najavom privatizacije manjinskih medija čiji su osnivači nacionalna vijeća nacionalnih manjina.

»Glede pak radijskih i televizijskih postaja, odnosno pisanih medija čiji su osnivači tijela lokalne samouprave i koji su ušli u privatizaciju, mora se primijetiti kako se cijeli taj proces odvija na jedan pomalo kaotičan način, s podosta pravnih nedorečenosti i bez jasnog strateškog koncepta, što se onda posebice negativno

može odraziti na budućnost medija na manjinskim jezicima. Kao što je opće poznato, to su medijski sadržaji koji nisu tržišno atraktivni i faktički ne mogu postojati bez financijske dotacije od strane države. I tu nije ništa sporno, budući da se država obvezala osigurati ostvarivanje ovog prava. Međutim, problem je što ustavne i zakonske članke koji ovo pravo garantiraju pripadnicima manjina, ne prate i

drugi mehanizmi, recimo prikladni institucionalni aranžmani prilagođeni novim pravnim rješenjima ili mjere iz domene financijske naravi. Tako, na primjer, sada nije jasno na koji će način lokalne samouprave izvršavati svoju obvezu glede ostvarivanja prava manjina na informiranje na maternjem jeziku kada one ne budu osnivači radija ili televizije. Još ću navesti kako u svezi s cijelim nizom pitan-

ja koji se nameću u takvoj situaciji, legitimni predstavnici nacionalnih manjina u Srbiji – a to su nacionalna vijeća, nisu ni na koji način konzultirani niti nam se netko tim povodom obratio, što samo kazuje da su ova tijela često tek izlog za prikazivanje strancima. Dakle, mora se pravna sfera u ovoj oblasti nadograditi, definirati točno obveze države glede financiranja, a sve uz suradnju sa zainteresiranim – nacionalnim vijećima. Da se vratim na početak odgovora. Budući da je ovo pitanje od izuzetne važnosti za manjinske zajednice, jako bi me radovalo i to smatram neophodnim, da se čim prije inicira šira rasprava relevantnih institucija na

Mato Groznica.

MANJINSKI MEDIJI U MAĐARSKOJ I HRVATSKOJ: »Hrvatski glasnik« djeluje u okviru izdavačke kuće 'Croatica Kht', čiji ravnatelj piše projekt za godišnji natječaj za financijsku potporu, koju osigurava mađarska vlada putem Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj«, kaže odgovorna urednica tjednika Hrvata u Mađarskoj »Hrvatski glasnik« *Branka Pavić-Blažetin*.

»Svih trinaest taksativno navedenih manjina u Republici Mađarskoj dobivaju potporu za svoje tiskovine, od kojih njih šest imaju svoje tjednike. Naš se list tiska u 'Croatici', koju su uteme-

stvu non-profitnog poduzeća za informativnu i izdavačku djelatnost 'Croatica Kht', koje ima i svoju tiskaru. Uredništvo čine četiri zaposlena novinara na čelu s glavnom i odgovornom urednikom, koja se bira na mandat od četiri godine, a o imenovanju odlučuju zastupnici Skupštine Hrvatske državne samouprave, njih 39 i članovi Zemaljskog vijeća Saveza Hrvata u Mađarskoj, nakon raspisanoga javnog natječaja. Sjedište uredništva, priprema i tiskara, pakiranje, te ured za tajničke i računovodstvene usluge nalazi se u Nagymezőš ulici na broju 49, u sklopu 'Croatica Kht'. Uredništvo je u dnevnom kontaktu. Želimo u budućnosti širiti i utemeljiti dopisničku mrežu. Ponedjeljkom finaliziramo izgled i sadržaj novina koje smo prije toga prethodnog četvrtka počeli sadržajno sastavljati. Novine tiskamo u utorak, stavljamo ih na poštu istoga dana i one dolaze do pretplatnika. Širimo se isključivo pretplatničkom mrežom«.

Samostalni srpski tjednik »Novosti« financira se uglavnom iz proračunskih sredstava Vlade Republike Hrvatske.

»Dio sredstava dobiva se i od Ministarstva kulture Republike Srbije. Ranije je ovakve publikacije znalo pomagati i pokoje veleposlanstvo, primjerice norveško, nizozemsko, međutim ta je strana pomoć sada vrlo rijetka. 'Novosti' su tjednik, uglavnom političkog profila. Pišemo o najboljim temama vezanim uz Hrvatsku i njezin odnos prema Srbima, kao što su problemi raseljenih osoba, nezaposlenost, neriješeni ratni zločini činjeni nad Srbima. Tjednik izlazi na 32 strane, dopisnička je mreža prilično rasprostranjena. Osim zagrebačke redakcije, koja broji 5-6 ljudi, postoji i redakcija za istočnu Slavoniju u Vukovaru i Belom Manastiru. Dopisnička mreža, koja je, velim, široka, ubraja novinare iz Knina, Rijeke, Karlovca, Gline, Beograda, Kosovske Mitrovice, Züricha i Vojnića. Novca, dakako, nikad nije dovoljno, ali me vijest koju ste mi prenijeli, naime da se u Srbiji i s manjinskim medijima planira ići u privatizaciju, naprosto šokirala. Nadam se da se to u Hrvatskoj nikada neće dogoditi, jer je to, posve sigurno, smrt za manjinske medije, koje god oni provenijencije bili. Ipak, nije mi

jasno kako bi se to moglo uopće napraviti, naime tko bi htio privatizirati manjinske medije, koji su s marketinškog stajališta potpuno nekurentna roba. Mi nikada nismo uspjeli dobiti ni jednu jedinu reklamu, a ni ne vidim način da to ikad uspijemo«, kaže glavni o odgovorni urednik »Novosti« *Rade Dragojević*.

PONIŠTENA PRODAJA: Loš primjer privatizacije medija koji nije manjinski medij je slučaj »Subotičkih novina«, koje su privatizirane lipnja 2006. godine, a na konferenciji za novinare koja je održana 17. travnja, poslije skoro godinu dana od privatizacije, novinarima je predsjednik gradskog sindikata *Istvan Hugyi* predočio kako je republička Agencija za privatizaciju raskinula ugovor o prodaji »Subotičkih novina« s konzorcijem koji je ove novine kupio, a 70 posto kapitala koje je konzorcij kupio prelazi u vlasništvo države i taj će se kapital u obliku dionica prodavati na burzi.

Dugogodišnji novinar »Subotičkih novina« *Ljubomir Đorđević* ističe kako ne postoji ni jedan specifičan problem glede privatizacije, nego postoji generalni problem.

»Mi smo nedavno formirali udrugu malih dioničara 'Subotičkih novina' i od deset osnivača svatko je od strane policije provjeren je li kažnjavan i vodi li se kaznena istraga protiv nekoga od osnivača. Ako netko ode na aukciju i kupi neku tvornicu, nitko ne provjerava je li kupac kazneno kažnjavan. Također, nitko ga ne pita kako je stekao kapital za kupovinu tvornice. Ako stjecajem okolnosti taj tvornici posao krene 'nizbrdo', opet nitko vlasnika neće pitati kako je moguće da ta firma uspješno posluje, recimo, dvadeset godina, a za šest mjeseci nakon kupovine ide u stečaj. Tu su problemi glede privatizacije. Ako vidimo da zakon o privatizaciji lokalnih medija ne valja, hajmo promijeniti zakon. U teškoj su se situaciji našli i mediji na manjinskim jezicima. Glede privatizacije manjinskih medija, vjerujem kako je jedino rješenje u pozitivnoj diskriminaciji. Manjinski mediji ne mogu zaraditi na tržištu dovoljno za opstanak, a društvo, tj. država je ta koja treba osigurati financiranje tih medija«.

Z. Sarić

Antal Biacsi: »Privatizacijom će se postojeći, izgrađeni lokalni informativni sustavi uništiti u najvećem dijelu.

Osakatit će se i mediji koji informiraju na jezicima nacionalnih manjina

ovu temu, ali kako službeno nismo s ovom inicijativom upoznati, postavlja se pitanje od čega početi i u kom smjeru voditi raspravu«, kaže

Iljili Savez Hrvata u Mađarskoj i Hrvatska državna samouprava koncem 1999. godine. Uredništvo se nalazi u organizacijskom ustroj-

Sastanak članova udruge »Naša djeca«

Dogovori i planovi za budućnost

Branko Horvat je rekao kako mu je drago što je bio prisutan i što je iz prve ruke čuo što udruga radi i kako roditelji razmišljaju, te je obećao da će primiti zahtjeve sa sastanka i razmotriti ih

Na sastanku osnivača udruge »Naša djeca«, roditelja i gostiju održanom 12. travnja u vrtiću, »Marija Petković« razgovaralo se o potrebi što efikasnijeg angažiranja u informiranju roditelja za upis prvaša u osnovnu školu, kako u subotičkim gradskim školama, tako i u školama u okolnim selima. Pokraj domaćina, časne s. *Silvane Milan*, sastanku je prisustvovao i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat*, te predstavnici i suradnici udruge iz okolnih sela, osnivači i zainteresirani roditelji iz cijelog grada. Roditelji su iznijeli i zamjerke i pohvale na postojeći kadar koji predaje na hrvatskom jeziku. Također, zanimali su se za nastavak srednjoškolskog obrazovanja na hrvatskom jeziku, a govorilo se i o visokoškolskom obrazovanju na materinjem jeziku u Subotici. Među ostalim zatraženo je od HNV-a, da napravi registar postojećih nastavnika i učitelja, a isto tako i registar onih koji bi željeli raditi u školama i predavati odgovarajući predmet, odnosno sam jezik. Tako bi uvijek imali uvid u to tko predaje hrvatski jezik ili nastavu na hrvatskom jeziku, te ako je hitno potreban nastavnik, da ga se ima na raspolaganju. Ovaj bi se registar koristio isključivo radi podizanja kvalitete nastave. Roditelji i uprava udruge smatraju kako nitko, tko ne želi ili nije u stanju srcem podučavati djecu na svom materinjem jeziku, to ne treba činiti.

Osnivači, predstavnici i suradnici udruge »Naša djeca« na sastanku s predsjednikom HNV-a Brankom Horvatom

Među ostalim roditelji su mišljenja da bi već u vrtiću, pri upisu, odgojiteljice trebale savjetovati roditelje, dati im informacije o mogućnostima nastave na materinjem jeziku. Roditelji i članovi udruge koji su zaduženi za upis prvaša u Subotici, iznijeli su svoja iskustva o tematici upisa, te savjetovali prisutne. Dogovoreno je kako će se u gradu i okolnim mjestima održati pojedinačni roditeljski sastanci za upis prvaša, te se uprava udruge složila da će dati svu moguću potporu i da će se odazvati svakom roditeljskom sastanku koji bude održan.

Branko Horvat je rekao kako mu je drago što

je bio prisutan i što je iz prve ruke čuo što udruga radi i kako roditelji razmišljaju, te je obećao da će primiti zahtjeve sa sastanka i razmotriti ih. Kako je rekla predsjednica udruge *Nevenka Tumbas*, želja članova udruge je da u svim školama koje su do sada u gradu imale odjele s nastavom na hrvatskom jeziku i dalje nastave s radom, te da i ove godine imaju prvaše. Isto tako želja im je da se pokraj gimnazije otvore odjeli s nastavom na hrvatskom jeziku i u ostalim subotičkim srednjim školama.

Ž. V.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

Dr. sc. Nevio Šetić i dr. sc. Ante Kutle boravili u posjetu Vojvodini

Potporna obrazovanju vojvođanskih Hrvata

Cilj posjeta bio je upoznavanje s obrazovanjem na hrvatskom jeziku i dogovor oko uključivanja učenika hrvatskih odjela u projekte udruge »Lijepa naša«

Prošlotjedni posjet državnog tajnika za osnovno obrazovanje iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske *Nevia Šetića* i predsjednika udruge »Lijepa naša« dr. sc. *Ante Kutle*, započeo je u srijedu 11. travnja Subotici, gdje su osim lokalne samouprave (o čemu ste mogli čitati u prošlom broju) posjetili i Hrvatsko nacionalno vijeće, te osnovne škole u kojima se odvija nastava na hrvatskom jeziku, kao i vrtić »Marija Petković«. Idućeg dana oni su posjetili Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu, dok je Ante Kutle u petak obišao osnovne škole u Podunavlju (Somboru, Bačkom Monoštoru, Bačkom Bregu i Sonti) u kojima se izučava predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.

»Vrlo je značajno što su gosti prigodom posjeta razgovarali s učiteljima i nastavnicima koji izvode nastavu u hrvatskim odjelima ili predaju hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture«, kaže komentirajući ovaj posjet ravnatelj OŠ »Ivan Milutinović« i bivši član Izvršnog odbora HNV-a zadužen za obrazovanje *Ivan*

Razgovor s nastavnicima i ravnateljima: sa sastanka u OŠ »Matko Vuković« u Subotici

Stipić. »Bila je to prigoda da nastavnici iznesu probleme s kojima se susreću u svakodnevnom radu, od nedostatka priručnika za nastavnike,

preko nedostatka lektire, do problema različitosti dvaju nastavnih programa, što dovodi do teže uporabe udžbenika, budući da se nastava na hrvatskom izvodi s udžbenicima iz Republike Hrvatske, a po ovdašnjem programu. Također, predstavljena su i postignuća i uspjesi u proteklih nekoliko godina, koliko traje obrazovanje na hrvatskom«, dodaje *Stipić*.

Predsjednik udruge »Lijepa naša« Ante Kutle je prigodom posjeta predstavio rad ove udruge, posebice ekološki kviz »Lijepa naša« i manifestaciju »Dani kruha«, na kojima su učenici iz Vojvodine koji pohađaju nastavu na hrvatskom, nekoliko godina unatrag sudjelovala kao gosti. Kako je dogovoreno, učenici hrvatskih odjela će se od sljedeće školske godine uključiti redovito u ekološke projekte ove udruge, te sudjelovati na državom i svehrvatskom natjecanju u kvizu »Lijepa naša«.

»Mi želimo da se oni uključe ravnopravno sa školama iz Hrvatske i BiH, da djeca ravnopravno omdjere znanje iz ekologije, što će im koristiti u ukupnom shvaćanju ekoloških pojava i zakonitosti. Iz ovoga ne isključujemo i drugu djecu, drugih nacionalnosti«, izjavio je Kutle za program na hrvatskom Radio Subotice.

D. B. P.

Rješavanje problema svjedodžaba i knjižica

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu pod hitno će s Ministarstvom prosvjete Republike Srbije rješavati pitanje trenutačno nepostojećih svjedodžaba i knjižica na hrvatskom jeziku, istaknuto je, među ostalim, prošloga četvrtka na sastanku pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu Zoltana Jegesa s državnim tajnikom za osnovno obrazovanje Republike Hrvatske Nevijom Šetićem i predsjednikom udruge »Lijepa naša« Antom Kutle. Osim Jegesa, na sastanku su bili nazočni i njegova zamjenica Svetlana Vujović, pokrajinski tajnik za ekologiju i zaštitu životnoga okoliša Zoltan Dyarmati, te ravnatelj OŠ »Ivan Milutinović« Ivan Stipić i pokrajinski zastupnik Dujo Runje.

Prema riječima Duje Runje, prigodom sastanka su otvorena i sva druga pitanja za obrazovanje na hrvatskom jeziku u Vojvodini. Među ostalim, na sastanku je razmatrano pitanje lektorata koje bi se, kako je naglašeno, trebalo rješavati bilateralnim sporazumom između Republike Srbije i Republike Hrvatske, odnosno otvorenjem lektorata za hrvatski jezik u Srbiji i obratno.

Glede eventualnog otvorenja gimnazije na hrvatskom u Subotici, kako ističe Runje, u Pokrajini je pokazana otvorenost za sve varijante – od formiranja hrvatskog odjela u već postojećoj Gimnaziji do osnutka zasebne škole.

»Općenito, sastanak je protekao u optimističnom ozračju, budući da je pokazana velika otvorenost za rješavanje naših problema te realizaciju ideja. Na zajednici je da se izjasni o svojim potrebama glede obrazovanja, o čemu se treba očitovati Hrvatsko nacionalno vijeće«, dodao je Runje.

Održana Godišnja skupština HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice

Protekla godina jedna od uspješnijih

Protekla je godina bila jedna od uspješnijih, što se očitovalo kako u velikim manifestacijama koje su organizirane tako i u radu odjela Centra, ocijenio je predsjednik Centra Mirko Ostrogonac

Na redovitoj Godišnjoj skupštini Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«, održanoj u prošlu subotu 12. travnja, nazočno je bilo 70 od ukupno 501 člana kojima su poslana pozivna pisma. Podnoseći izvještaj o radu Centra između dviju skupština, predsjednik *Mirko Ostrogonac* je naglasio kako je protekla godina bila jedna od uspješnijih, što se očitovalo kako u velikim manifestacijama koje su organizirane (Dužijanica, Festival bunjevački pisama, Veliko prelo...), tako i radu odjela Centra. U tom kontekstu on je istaknuo obnovu Dramskog odjela i osnutak Glazbenog odjela, koji je, kako je naveo, zaokružio rad Centra u cjelini.

Izvješća o radu odjela u proteklom razdoblju podnijeli su njihovi pročelnici – *Davor Dulić* (Folklorni odjel), *prof. Mira Temunović* (Glazbeni odjel), *Josip Horvat* (Likovni odjel), *Dejan Kovač* (Dramski odjel) i *Grgo Kujundžić* (Odjel velikih manifestacija).

Osim spomenutih izvješća, na Skupštini su usvojeni i izvješće Nadzornog odbora, koje je podnio član ovog odbora *Pajo Đurašević*, te program rada za iduću godinu, kojeg je predstavio predsjednik Centra *Mirko Ostrogonac*.

Godišnjoj skupštini nazočilo je 70 članova

Govoreći o planovima on je, među ostalim, naveo kako članove odjela očekuju značajna gostovanja i manifestacije, te dodao da će se rad odjela i u idućem razdoblju prožimati. Glede financijskih ula-

ganja, Ostrogonac je najavio kako u predstojećoj godini neće biti većih investicija, budući da za planiranu rekonstrukciju krova, čija investicija iznosi oko 30 tisuća eura, nisu osigurana sredstva. »Budući da se ovaj projekt ne može raditi po fazama neophodno je osigurati cjelokupna sredstva, što će se pokušati iz triju izvora – Općine, Pokrajine i MVPEI Republike Hrvatske«, rekao je Ostrogonac.

Radno predsjedništvo činili su: Grgo Kujundžić (predsjedavaju-

ći), *Bela Ivković*, *Jelena Piuković*, *Mira Temunović* i *Josip Dulić*.

Kao gosti nazočni su bili zamjenik predsjednika Općine Subotica *Petar Kuntić*, predsjednik HNV-a *Branko Horvat*, počasni građanin Subotice *Josip Gabrić*, predstavnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Iva Aranjoš*, predsjednik Hrvatskog akademskog društva *Dužo Runje* i mons. dr. *Andrija Kopilović*.

D. B. P.

Radno predsjedništvo Godišnje skupštine HKC »Bunjevačko kolo«

Ivan Stipić novi član UO

S53 glasa »za« i 13 »suzdržanih«, za novog člana Upravnog odbora umjesto dr. Marka Sente izabran je ravnatelj OŠ »Ivan Milutinović« *Ivan Stipić*.

Potrebni dokumenti za upis mališana Upis u PU »Naša radost« u svibnju

Predškolska ustanova »Naša radost« počet će s upisom djece u jaslice, obdanište i vrtić, 7. svibnja. Upis, koji će trajati do 18. svibnja, obavljat će se u Radnoj jedinici PU »Naša radost« u ulici Antona Aškerca broj 5. od 10 do 15 sati.

Od dokumentacije su potrebni izvadak iz matice rođenih (može i preslik), potvrda o zaposlenju oba roditelja i to samo za djecu koja se upisuju u obdanište i jaslice, te zamolba koja se popunjava prilikom upisa. Liječničko uvjerenje iz Dječjeg dispanzera trebaju donijeti samo oni roditelji čije će dijete biti primljeno u vrtić i to najkasnije do 30. lipnja, a ukoliko obitelj prima dječji doplatka za dvoje i više djece, potrebno je priložiti i važeće rješenje o dječjem doplatku. Potom, ako je dijete koje se smješta u Ustavu treće i svako sljedeće u obitelji, potrebno je priložiti izvatke iz matice rođenih za svu djecu, te preslik osobne iskaznice majke, potvrdu o prebivalištu djeteta koje se upisuje i rješenje o dječjem doplatku ako ga obitelj prima.

Također, ako je dijete samohranog roditelja, potrebno je priložiti rješenje o razvodu braka ili potvrdu iz Centra za socijalni rad, te ukoliko je odgođeno školovanje, potvrdu o odgađanju škole u koju je dijete upisano.

Ivana P. S.

Prvo službeno »kumovanje« u ZOO vrtu na Paliću Medvjedić Cuker

Jednoglasnom odlukom žirija jedan od najmlađih stanovnika palićkog Zoološkog vrta – mali bijeli medvjedić, dobio je ime *Cuker*, po prijedlogu naše sugrađanke *Julijane Lacko*. Ovo je priopćeno na prvom službenom »kumovanju«, odnosno davanju imena nekoj životinji rođenju u Zoološkom vrtu na Paliću.

Žiri, koga su činili: glavna i odgovorna urednica tjednika »Subotičke« *Dragica Pavlović*, ravnatelj Zoološkog vrta *Mirko Šinković* i *Mirjana Alapović*, u Zoološkom vrtu zadužena za odnose s javnošću, odlučio se za ime Cuker, jer je, kako je istaknuo Šinković, to ime internacionalno, dobro zvuči i bit će prepoznatljivo i na drugim svjetskim jezicima.

U nagradnom »kumovanju«, koje je organizirao tjednik »Subotičke«, sudjelovalo je pedesetak čitatelja lista i svi su od organizatora dobili utješne nagrade – majice sa slikom malog medvjedića, vodiče kroz Zoološki vrt i jednogodišnje propusnice za ulaz. Julijana Lacko je kao »kuma«, uz sve nabrojane darove, od Subotičkih dobila i digitalni fotoaparat. Nagradu joj je uručila bivša stanarka kuće Velikog brata, Novosađanka *Aleksandra Vrbajac*, koja je, čim je doznala za natječaj »Subotičkih«, poželjela biti »kuma« malom bijelom medvjediću.

Cuker će u našem Zoološkom vrtu uz majku provesti još oko godinu dana nakon čega će, prema riječima direktora Mirka Šinkovića, biti udomljen u nekom drugom zoološkom vrtu, koji će mu ponuditi najbolje uvjete za život. Podsjećamo, prethodno mladunče ovog para sjevernih medvjeda, koje je na svijet došlo prije nešto više od dvije godine, danas se u iznimno dobrima uvjetima nalazi u jednom japanskom zoološkom vrtu.

Lj. D.

Izrađen tekst oglasa za izdavanje državnog poljoprivrednog zemljišta

Mogućnost za registrirana gospodarstva

Općinsko povjerenstvo za izradu programa za uređenje i izdavanje u zakup državnog poljoprivrednog zemljišta na sjednici održanoj 16. travnja izradilo je konačan tekst oglasa za izdavanje državnog zemljišta u zakup u 11 katastarskih općina.

Uvjeti natječaja prilagođeni su zahtjevima seljaka, što znači da će se u zakup moći uzeti samo jedna parcela ne veća od 100 hektara. Bit će moguće uzeti u zakup i veću površinu, ukoliko ona predstavlja jednu funkcionalnu cjelinu. Početna cijena zakupa je sedam tisuća dinara po hektaru. Državno zemljište izdavat će se na pet godina, a pravo na licitaciju imat će samo registrirana poljoprivredna gospodarstva. Prema riječima zamjenika predsjednika Općine Subotica *Petra Kuntića*, tekst oglasa nije uspio usuglasiti zahtjeve i interese individualnih poljoprivrednika i velikih kombinata. Tekst oglasa će biti prosljeđen republikom Ministarstvu poljoprivrede radi dobivanja suglasnosti, a predsjednik Općine bi mogao raspisati natječaj u javnim glasilima ovoga tjedna. Oglas za izdavanje državnog poljoprivrednog zemljišta trebao bi biti raspisan za katastarske općine Čantavir, Bački Vinogradi i Tavankut.

Lj. D.

Prosvjed LDP i novinara u povodu napada na Anastasijevića

Blokada za sigurnost

Strossmayerova ulica u središtu grada danas je na pet minuta u podne bila blokirana. Promet su zaustavili članovi Liberalno demokratske partije i subotički novinari u znak potpore novinaru lista »Vreme« *Dejanu Anastasijeviću* na čiju je obiteljsku kuću tijekom vikenda bačena bomba.

U blokadi središnje gradske ulice, koja je prošla bez incidenata, sudjelovalo je 15-ak članova stranke i nekoliko novinara. Moramo napomenuti da nisu svi okupljeni novinari sudjelovali u potpori svojemu kolegi. Član Glavnog odbora i šef izbornog stožera subotičkog LDP-a *Ivan Francišković* novinarima je izjavio: »Htjeli smo dati potporu vašemu kolegi jer tko zna tko je sljedeći. Počelo je s *Čuruvijom* (ubijenim vlasnikom »Dnevnog telegrafa«), nastavilo se s napadom na stan *Vesne Pešić*, da bi sada bio izveden napad na Anastasijevića. Ne znamo dokle to vodi. Odlučili smo se simboličnom gestom animirati sve građane da podignu glavu i da pokušamo u 5 do 12 spasiti demokraciju u Srbiji«. Povodom napada na novinara »Vremena«, aktivisti LDP-a danas su od 11,55 do 12 blokirali promet u još 164 općine u Srbiji u kojima ta partija ima općinske odbore.

J. S. i Lj. D.

Susreti prijateljstva

Šokački dani u Somboru

HKUD »Vladimir Nazor« ugostio je udrugu »Šokačka grana« iz Osijeka

Bilo je kao u pjesmama popularnog *Zvonka Bogdana*, a prelijepi somborski šorovi ličili su na one iz pedeset i neke, kada smo se provezli fijakerom u subotnje predvečerje na Nedilju bilu, ili kako to katolici vole reći, uoči Mladog Uskrsa. Svake godine, baš toga nadnevka, HKUD »Vladimir Nazor« priredi Šokačku večer u Somboru, a ove su godine u goste pozvali udrugu »Šokačka grana« iz Osijeka, a osječki su se urbani Šokci predstavili u najboljem svijetlu te su brojni posjetitelji uživali u dvosatnom programu u okviru kojega su predstavljeni prvijenci Šokačke grane, Zbornik radova s prvog međunarodnog okruglog stola *Urbani Šokci* i Šokačku čitanku, koju su za tisak priredili poznati osječki književnici *Helena Sablić-Tomić* i *Goran Rem*, a u drugome dijelu Somborcima su se predstavili muška pjevačka skupina »Šokci«, ženska pjevačka skupina »Šokice« te tamburaški sastav »Šokačka duša« pod ravnanjem *Mirka Bašića* i vokalni solist *Joza Jurušić*.

PRIJATELJSTVO I SURADNJA: »Dvije godine traje naše prijateljstvo i suradnja sa Šokačkom granom, rekao je *Šima Raič*, predsjednik HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, »ali imam dojam kao da se znamo već desetljećima. Istina, do sada smo razmjenjivali posjete samo na razini delegacija, ali ovaj večerašnji

susret potvrdio je vrijednost Šokačke grane i nitko se ne bi usudio reći da ne djelujete već godinama. Mi smo zimus obilježili 70. obljetnicu našega društva 'Miroljub', preimenovanoga u 'Vladimir Nazor', koje svih ovih godina uglavnom nosi hrvatski predznak, a imamo i dobru suradnju s nizom kulturno-umjetničkih društava diljem Hrvatske. Dodite nam opet«.

Goste su pozdravili i dopredsjednica »Vladimira Nazora« *Marija Šeremešić*, te *Zvonko Tadijan*, predsjednik HKPZ »Šokadija« iz Sonte, koji nisu krili kako su ustvari i sudionici već spominjanog okruglog stola, dakle obuhvaćeni i Zbornikom Šokačke grane. »Na žalost, ostaje živjeti samo ono što je zapisano, a ono što nije kao da se i nije dogodilo«, rekao je Tadijan, i dodao da treba pozdraviti ovu aktivnost *Šokačke grane*, koja je širom otvorila vrata i našim šokačkim udrugama s druge strane Dunava, a i mi smo se odmah odazvali, iskoristili prvu priliku, a uvjeren je da će i sljedeću.

ŠOKICE: Prvijeneci Šokačke grane iz Osijeka privukle su pozornost nazočnih, pa su govornici često prekidani pljeskom. Tako je i *Goran Rem* nagrađen dugotrajnim pljeskom kada je počeo hvaliti Šokice. »Šokačka je grana ženskoga roda, šokačka čitanka također, pa i ova večerašnja zabava je ženskoga roda, baš kao i veći dio ovdje nazočnih, koji su našli tren vremena i došli

na ovu svečanost knjige u Somboru. I veći je dio autora ženskoga roda, što će reći da dominira žensko pismo, a i inače Šokica voli dominirati. Šokica je odvajkada to temeljno biće koje čuva naš identitet, jer selo nam je raslojeno, običaji se više ne žive, ili se rijetko gdje žive, običaji se bilježe, prikazuju i uprizoruju. I ako se zanimamo otkuda i otkada potječe pojam Šokac, ako se zanimamo tko se to rugao govoreći Šokac, a tko je bio itekako ponosan na to ime, na taj pojam identiteta, i tu su Šokice imale važnu ulogu«.

»Počasćena sam da i osječki ogranak Matice

Somborci na Šokačkoj večeri

hrvatske zajedno sa Šokačkom granom može u ovim vašim prekrasnim prostorima predstaviti ove knjige, prvijence Šokačke grane. Matica hrvatska najstarija je kulturna institucija u Hrvata, a Šokačku smo granu prepoznali već kod osnutka prije dvije godine, i zahvaljujući toj ženskoj energiji, evo već sada imamo dvije knjige, a vidim večeras da je i u Somboru presudna ženska energija koja drži na okupu Šokce i Bunjevce. Čujem da i vi imate izdavačku djelatnost, čujem da imate i svoje glasilo, i to je ono što treba pozdraviti. Kolega Rem i ja smo nedavno izdali knjigu Slavonski tekst hrvatske književnosti i već tada smo se usudili govoriti o hrvatskoj pismenosti, o hrvatskoj riječi, ne samo unutar zadanih granica koje se moraju

prelaziti predočavajući kakvu putovnicu, već puno šire, pa evo, i u Šokačkoj čitanci, tu su autori iz Slavonije, Srijema, Bačke, Mađarske Baranje i Bosanske Posavine, počev od *Ilije Okrugića Srijemca*, koji je prvi u hrvatsku književnost uveo pojam Šokac, odnosno Šokica. Ta njegova Šokica je i početak ove lijepe knjige, pa Vas sve skupa pozivam da nam povjerujete, da prelistate ovu Čitanku i ovaj Zbornik«, toplo je preporučila obje knjige Helena Sablić-Tomić.

TRAJNA SURADNJA: *Antun Kovač* je pročitao svoju pjesmu o Monoštoru, dok je samičar *Franja Verić* odsvirao nekoliko šokačkih pjesama, no najveći je pljesak zavrijedio svirajući bunjevačko kolo.

»Ovo jest prvi službeni nastup Šokačke grane u Somboru, ali mi smo ovdje već četvrti, peti puta, i zahvaljujući toplini s kojom nas ugošćujete, osjećamo se kao kod kuće«, rekla je

Promocija knjiga udruge »Šokačka grana«

Muška pjevačka skupina »Šokci«

Vera Erl. »Imam dojam da smo napravili nešto jako dobro kad smo s vašim društvom potpisali povelju o trajnoj suradnji, jer sjedinili smo i naše sličnosti i naše različitosti, jer to jedinstvo koje je u nama, ta naša zajednička nit, ta naša kultura i baština rasuta na ovim prostorima od Tuzle do Sombora, od Mitrovice do Subotice, Mohača i Pečuha, koju želimo objediniti, očuvati i njegovati i ostaviti u naslijeđe generacijama koje dolaze. To su dvije lijepe knjige o kojima su već govorili moji prethodnici, to je pregršt aktivnosti i manifestacija, i samo mogu reći da nećemo stati, i evo već za mjesec dana idemo s novim međunarodnim okruglim stolom na temu Šokci i tambure, u povodu 160. obljetnice tamburaškog zbora Pajo Kolarić i 35. obljetnice Festivala hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku, pa se osjećajte pozvanima«.

Uslijedio je program koji je potrajao još sat i pol a osmislila ga je *Vesna Dorušak* iz Čepina a na koncu su svi sudionici i posjetitelji završili u velikom šokačkom i velikom bunjevačkom kolu.

Među gostima je bila i konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Iva Aranjoš* i izjavila kako je oduševljena Šokcima i Šokačkom granom. »Bila sam već u gostima kod Šokačke grane u Osijeku, susretali smo se na raznim manifestacijama od Bača, Sonte, Sombora, Subotice do Pečuha, i uvijek se rado srećem s Osječanima, a iznimno sam zadovoljna onim što čini Šokačka grana, a također i otvorenosti za aktivnosti hrvatske manjinske zajednice u susjednim zemljama, posebice u Vojvodini«.

Slavko Žebić

U posjetu Gospinom svetištu

Berežani u Gunji

Na poziv KUD »Graničar« iz Gunje u Republici Hrvatskoj, članovi HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega su 14. i 15. travnja boravili u ovom lijepom mjestu.

Pri dolasku u Gunju goste je dočekaio tajnik KUD »Graničar« *Dragan Mitrović*, koji je Berežane poveo u Gospino svetište »Šumanovci«. Berežani su upoznati s poviješću ovog svetišta i s poviješću Gunje, a potom su otpjevali staru marijansku pjesmu iz

svoga kraja »Majka Diva ti jedina«. Svetište Šumanovci je poznato po maloj kapelici i bunaru iz kojega izvire čudotvorna voda za koju se vjeruje da liječi vid. Tu se okupi veliki broj vjernika iz cijele Cvilferije i Bosne za Veliku Gospu, kada je proštenje, a veliki se broj vjernika okupi i na blagdan Male Gospe.

U Domu kulture je priređen ručak, a navečer u 20 sati započeo je program u kojem se mlada folklorna skupina iz Bačkog Brega predstavila splotom šokačkih igara iz Bačkog Monoštora,

a starija izvorna folklorna skupina prikazala je običaj »Bereško proštenje«. Na kraju svog programa, izvorna je skupina otpjevala neizostavne bečarce, kao i himnu društva »Na sjeveru u ravnici«. Poslije gostiju predstavili su se domaćini s isto tako bogatim programom, a poslije su svi skupa zaigrali i zapjevali uz tamburaše.

Sutradan se išlo na svetu misu na kojoj je župnik domaćin pozdravio goste, a Berežani su na kraju misnog slavlja zapjevali pjesmu »Zdravo Djevo«.

Poslije ručka krenulo se kući, a članovi KUD »Graničar« su obećali kako će se odazvati pozivu Berežana i uzvratiti posjet.

Z. Gorjanac

Mladi Uskrs 2007. u Srijemskoj Mitrovici

Obilježen Dan starih i bolesnih

U nedjelju 15. travnja 2007. godine, na Mladi Uskrs, župni Caritas »Blažena Majka Terezija« u suradnji s Hrvatskim kulturnim centrom »Srijem« obilježio je Dan starih i

zdravstvenog stanja redoviti pohod svete mise otežan, a u nekim slučajevima potpuno onemogućen. U svojoj se propovijedi župnik posebnim riječima obratio upravo tim župljanima, izražavajući

koncu svete mise održan je uskrsnji recital kao čestitka svim starim i bolesnim župljanima koji nisu mogli u zajedništvu s drugima proslaviti Uskrs. Nakon mise u župnoj dvorani upriličen je domjenak za sve župljane, koji su tom prilikom imali i mogućnost pogledati uskrsnju izložbu ručnih radova i rukotvorina koju su prezentirali predstavnici Općinske organizacije Crvenog križa, Ženskog centra, HKC »Srijem« – ateljea »Sv.

redom, zabavu uz tamburaše i tombolu koja je bila sačinjena od ručnih radova volontera i djelatnika Caritasove radionice i članova ateljea »Sveta Anastazija«. Oko 200 sugrađana različitih uzrasta, prijatelja iz partnerskih udruga i organizacija veselilo se uz igru i pjesmu, dok su ih posluživali i domaćini im bili djelatnici Caritasa sa svojim volonterskim timom od dvadesetak mladih ljudi, koji su se toga dana stavili na raspolaganje

Dječji zbor župe sv. Dimitrija

bolesnih osoba, koji se po dugogodišnjoj mitrovačkoj tradiciji obilježava na Mladi Uskrs.

Svečano euharistijsko slavlje u konkatedrali bazilici Svetog Dimitrija predvodio je preč. *Eduard Španović*, župnik i dekan Srijemskomirovačkog dekanata uz koncelebraciju župnog vikara vlč. *Ivice Zrno*. Svetoj misi prisustvovali su brojni stari i bolesni župljani, kojima je inače zbog narušenog

radost i zadovoljstvo što ih može susresti i čestitati im prošle uskrsne blagdane ohrabrujući ih da svoj križ patnje i bolesti strpljivo podnose zagledani u Isusa patnika, koji uvijek i svima pokazuje put k slavi uskrsnuća. Posebno ozračje uskrsnog veselja dao je dječji zbor župe sv. Dimitrija, pod ravnanjem s. *Cecilije Tomkić*, koji je prekrasnim pjevanjem uvećao svečano euharistijsko slavlje. Na

Djelatnici Caritasove radionice

Anastazija« i Caritasa Srijemska Mitrovica.

Uvečer istoga dana, u prostorijama župske dvorane, Caritas je organizirao, treću godinu za

našim starijim župljanima, da im ovaj dan učine ljepšim i sunčanim u njihovoj jeseni života.

Ivan Cingeli/Ivica Zrno

Gostovanje Rumljana u Drenovcima

Nastavak suradnje

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Rume sa svojim Velikom tamburaškim orkestrom, prigodom uskrsne zabave, gostovalo je 14. travnja 2007. godine u selu Drenovci u Republici Hrvatskoj. Domaćin ove manifestacije bila je lokalna udruga pisaca i pjesnika »Sveti Mihovil«, a pokraj rumskog Društva na zabavi su sudjelovali i KUD »Samica« iz Novih Jankovaca, KUD »Zovik« iz istoimenog mjesta u Brčko distriktu, Bosna i Hercegovina, kao i članovi Gradskog kazališta »Joza Ivakić« iz Vinkovaca. Nazočni su na uskrsnoj zabavi doista

mogli uživati u raznovrsnom repertoaru koji su im gosti priredili: osim tamburaške glazbe izvedeno je i nekoliko dramskih točaka i nastupa pjevačkih zborova. Goste i sve prisutne je na samom početku zabave pozdravio predsjednik udruge »Sveti Mihovil« *Ilija Andrić*, a Rumljani su se i ovoga puta predstavili u svom prepoznatljivom stilu. Nastup je počeo instrumentalnom skladbom Večernji zvon *Tibora Andrašovana*, a nakon toga slijedili su nastupi vokalnih solistica *Marije Benčić* i *Katarine Atanacković*. U njihovoj izvršnoj interpretaciji redale su se stare varoške i zabavne pjesme: *Proljeće dolazi, Nisi*

ti vidio sklopljene ruke, Denka, Ljubav..., da bi sve bilo završeno zajedničkim izvođenjem crkvene skladbe *Glori, glori aleluja* uz prave ovacije nazočne publike. Travanjski posjet HKPD »Matija Gubec« iz Rume Drenovcima ujedno je i odgovor na gostovanje Drenovčana u Rumi povodu maskara 17. veljače i ujedno početak dugotrajne suradnje. Po završetku službenog dijela programa uslijedila je zabava, a goste su svojom pjesmom uveseljavali upravo gosti iz Rume. Ugodno druženje uz pjesmu i ples potrajalo je do duboko u noć.

Nikola Jurca

Sjednica MO DSHV u Sonti o informiranju i upisu prvaša

Traganje za trajnim rješenjem

Predsjednik MO DSHV:
Stipan Silađev

Na sjednici Mjesnoga odbora Demokratskog saveza Hrvata Sonta, održanoj u ponedjeljak 16. travnja, dominirale su dvije teme: pravo na informiranje na materinjem jeziku i upisi prvaša na nastavu na hrvatskom jeziku. Glede prve teme predsjednik MO *Stipan Silađev*, koji je i vijećnik u Skupštini i predsjednik Savjeta za međunacionalne odnose Općine Apatin, informirao je nazočne o posljednjoj sjednici ovoga tijela.

Jedna od tema bilo je i informiranje, odnosno odgovor JP IC »Glas komune« na zahtjev Savjeta za uvođenje informativnih emisija na

radio-Apatinu i tekstova u »Glasu komune« na jezicima nacionalnih manjina. Uz suglasnost predsjednika SO Apatin *Miodraga Bakića* i dopredsjednika *Mirka Cvjetičanina*, članovi Savjeta su odlučili da, za početak volonterski, pripadnici mađarske i hrvatske nacionalne zajednice pripreme tekstove na svojim materinjim jezicima, a koji bi, u dogovoru s lokalnom upravom, bili tiskani u »Glasu komune«.

Ovo rješenje bilo bi u primjeni do nalaženja trajnoga modusa ostvarivanja prava na informiranje na jezicima nacionalnih manjina. Poslije opsežne rasprave članovi MO su prihvatili ovakav zaključak Savjeta, uz konstataciju kako je prijeko potrebno razgovarati na tu temu s predsjednikom Općine Apatin dr. *Živorodom Smiljanićem*, a u razgovore uključiti i čelnike Hrvatskog nacionalnog vijeća i DSHV-a.

U nastavku sjednice raspravljalo se o upisima prvaša u školsku 2007/8. godinu, odnosno o

možnostima formiranja odjela na hrvatskom jeziku, ili, u nemogućnosti navedenoga, izučavanju hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture. Gost sjednice, direktor OŠ »Ivan Goran Kovačić« iz Sonte prof. *Zvonko Tadijan*, izvijestio je nazočne o pripremama za upis prvaša, uz konstataciju kako će ih ove godine biti svega četrdeset troje. Napomenuo je kako je potrebna dobra koordinacija u radu svih subjekata hrvatske nacionalne zajednice u mjestu i kako, zbog smanjenja broja djece, naša zajednica ubrzano stari. Nakon rasprave zaključeno je da se pristupi temeljitim pripremama za edukaciju roditelja prvaša u cilju upisa djece na nastavu na hrvatskom jeziku. Do konca sjednice predsjednik Silađev je informirao nazočne o najnovijim zbivanjima u stranci, a odabrani su i članovi koji će 20. travnja nazočiti izornoj skupštini somborske Podružnice.

Ivan Andrašić

Andrija Adin u povjerenstvu

Povjerenstvo za davanje i preimenovanje ulica i trgova u Općini Apatin, osim pet članova koje imenuje lokalna zajednica, na posljednjoj sjednici Savjeta za međunacionalne odnose, a na prijedlog predsjednika ovoga tijela *Stipana Silađeva*, dopunjena je predstavnicima nacionalnih zajednica. Hrvatsku nacionalnu zajednicu Općine Apatin predstavljat će učitelj iz Sonte, član Hrvatskog nacionalnog vijeća *Andrija Adin*.

Ispravak i nadopuna članka o Franji Štefanoviću

Tvorac dječje opere

U članku pod nazivom »Književnik i skladatelj« objavljenom 6. travnja ove godine, koji izvješćuje o večeri posvećenoj Petrovaradincu *Franji Štefanoviću*, netočno je navedeno da je on bio književnik odnosno pjesnik. Štefanović je bio samo skladatelj. Nije rođen 12., nego 13. ožujka 1879. godine. Nije se školovao u Zemunu, a prvo učiteljsko mjesto bilo mu je u Starom Slankamenu.

U petrovaradinskoj osnovnoj školi nije postavljena Štefanovićeva bista 1969. godine, nego spomen-ploča na 100. obljetnicu njegova rođenja. *Stanislav Preprek*, Štefanovićev kolega po učiteljskom zvanju, spasio je od uništenja Štefanovićevu skladbu, a ne tekstove. Štefanovićeve glazbene ostavštine pohranjena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a ne u zagrebačkoj povijesnoj knjižnici.

Najznačajnije područje Štefanovićeve glazbenog stvaralaštva, dječja opera, čiji je on tvorac, nije ni spomenuto. Štefanović nije skladatelj igrokaza u kojima se i govori i pjeva, nego je skladatelj pravih dječjih opera u kojima je tekst skroz prekomponiran, a sve uloge izvode isključivo djeca.

U članku nisu spomenute ni Štefanovićeve skladbe izvedene na večeri posvećenoj njegovu životu i djelu. Izvedene su njegove skladbe: zbor vila »Objavi, Danice« iz dječje opere »U vilinoj gori« i dječja popijevka »Rosa« u izvedbi *Elizabete Rot* i *Marije Rajković* te zbor vila »Molimo se, Lado« iz dječje opere (alegorije) »Seoba Slavena« i crkvena popijevka »U slavu sv. Srca« u izvedbi pjevačkog zbora HKPD »Jelačić« pod vodstvom *Vesne Kesić-Krsmanović*. Dvije skladbe izvedene su uz pratnju glasovira, a ne uz asistenciju.

Značaj Štefanovićeve doprinosa vojvođanskoj i svjetskoj glazbenoj baštini prinudio me je da sve ovdje izneseno i zabilježim.

Đuro Rajković

Rezultati natječaja Hosanafest-a 2007.

Organizacijski odbor HosanaFesta 2007. raspisao je natječaj od 1. siječnja do 1. travnja 2007. za Festival hrvatskih duhovnih pjesama u Subotici, koji će se održati 19. kolovoza 2007. Na natječaj su pristigle ukupno 33 skladbe. Glazbena i tekstualna komisija razmatrale su skladbe koje su ispunjavale uvjete propisane Natječajem.

Zbrajanjem glasova članova stručnog povjerenstva dobili smo redoslijed pjesama. Prvih 15 skladbi s najviše osvojenih bodova bit će izvedene na HosanaFestu 2007.

Abecedni popis skladbi koje će biti izvedene na HosanaFestu 2007 su:

1. **Bog će me odvesti najdalje** - Maja Vasilj (Zagreb / HR)
2. **Bože, slavim te** - »Antunići« (Sombor)
3. **Božji svijet** - »Proroci« (Subotica)
4. **Crvena je ova glas** - Antonija Piuković (Subotica)
5. **Dolazak** - Pamela Štefeci i »Toma Akvinski« (Vinkovci / HR)
6. **Hvala Ti** - Siniša Česi i »Prečisto srce« (Madžarevo / HR)
7. **Kralj prirode** - »Izvor« (Sombor)
8. **Moja molitva** - Jelena Barić (Split / HR)
9. **Nebesko trnje** - Lidija i Slobodan Ivković (Subotica)
10. **Primi ljubav Kristovu** - Ivan Šomodvarac (Sombor)
11. **Pronaći** - »Riječ« (Split / HR)
12. **Puna je zemlja** - »Novo Svitanje« (Zagreb / HR)
13. **Quo vadis-Petar pred Rimom** - Stipe Odak (Ljubuški / BiH)
14. **Tragom Njegove ljubavi** - Marija Jaramazović (Subotica)
15. **Uskrsna radost** - »Matheus« (Bizovac / HR)

Molimo izvođače čije su skladbe ušle među petnaest odabranih, da studijsku snimku skladbe dostave najkasnije do 20. lipnja na adresu:

HosanaFest 2007

Gajeva 2

24000 Subotica

Vojvodina

Zahvaljujemo svima koji su sudjelovali na Natječaju HosanaFest-a 2007.

Splićani u Subotici

Hodočasnički susret

U Subotici su od 13. – 15. travnja na hodočašću boravili vjernici iz Splita koji se okupljaju u crkvi sv. Filipa. Oni su stigli u Suboticu u petak navečer predvođeni dr. *Josipom Mužićem*, docentom KBF u Splitu, na kojem predaje filozofiju i neke dijelove moralke. On je ujedno i duhovnik crkve sv. Filipa u Splitu, u kojoj se okupljaju mladi.

Goste je dočekaio katedralni župnik mons. *Stjepan Beretić* sa svojim župljanima, koji su ih ugostili u svojim obiteljima za vrijeme njihova boravka u Subotici.

Hodočasnici iz Splita su u Subotici posjetili, osim katedrale-bazilike sv. Terezije, i druge crkve i ustanove, a razgledali su i centar grada, kao i Gradsku kuću. U subotu su slavili Euharistiju na svetištu Bunarić, a sv. Misu je predvodio don Josip u zajedništvu s vlč. *Ivicom Ivankovićem Radakovićem*. Na misi je pjevanje predvodio VIS »Proroci«. Nakon mise na Bunariću razgledali su izletišta »Palić«, a potom su posjetili župu Srca Isusova u Tavankutu, gdje im je župnik preč. *Franjo Ivanković* priredio ručak »u prirodi«.

Navečer u 18 sati gosti iz Splita posjetili su župu sv. Roka. Najprije su razgledali crkvu gdje ih je pozdravio župnik preč. *Andrija Anišić*. On im je u kratkim crtama predstavio povijest crkve i župe sv. Roka, a s. *Silvana Milan* im je govorila o prisutnosti i aktivnosti sestara Kćeri Milosrđa u Subotici. Poslije toga gosti iz Splita susreli su se s mladima te župe, te su jedni drugima predstavili svoje aktivnosti i zadržali se dugo u druženju uz pjesmu i ugodno raspoloženje. I na ovom susretu VIS »Proroci« je pomogao da druženje bude raspjevano.

Ova skupina hodočasti svake godine u razne dijelove Hrvatske, ali i u susjedne zemlje u kojima žive Hrvati. Čine to sa željom da upoznaju njihov život i njihove aktivnosti te da se međusobno obogaćuju »lije-pim«, koje ondje susreću i produbljuju međusobno zajedništvo.

A. A.

Disco večer u HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici Prisjećanje na hitove 80-tih

Oko stotinu i pedeset gostiju okupila je disco večer pod nazivom »Jeans generacija je najjača nacija« koja je u subotu, 14. travnja, održana u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. Večer je bila rezervirana za domaću i stranu pop glazbu 80-ih godina, a na »stare dobre« hitove okupljene je podsjetio glazbeni urednik večeri *Otar Hegediš*.

Iz kuta mladih: Jasna Vukov

Studij i folklor

Folklor ju je zasigurno promijenio, posredstvom njega navikla je na komunikaciju, u društvo je uvijek dolazio netko nov, koga su morali prihvatiti

Razgovor vodila: Olga Perušić

nosi nošnju na bini i u povorci Dužijance. Folklor ju je zasigurno promijenio, posredstvom njega navikla je na komunikaciju, u društvo je uvijek dolazio netko nov, koga su morali prihvatiti. Ne voli se isticati, što je putem folklor na to sam navikla mnogobrojnim nastupima. Folklorasi se prepoznaju i po držanju tijela, lijepom izgledu, a iskustvo nakon dugog plesanja stvorilo je rutinu, te je lako je naučiti novi korak.

DRUŽENJE: Problem joj je bio uskladiti društvo iz srednje škole i s folklor, jer bilo je teško opredijeliti se s kim ići vani u zabavu.

Jasna se sada poglavito druži s prijateljima s folklor, a to je utjecaj iste glazbe koju slušaju i dugog poznanstva.

Za godinu ili dvije dana Jasna sebe vidi na završetku studija, koje jako želi završiti kako zbog sebe, tako i iz zahvalnosti roditeljima na velikoj potpori. Nakon toga voljela bi naći posao u području financija i ostvariti dugo očekivanu financijsku neovisnost. Želja joj je ostala posjetiti neke talijanske gradove, dok ovo ljeto planira pohađati tečaj slamarjenja s prijateljicom.

Jasna Vukov (1984.) studentica je Ekonomskog fakulteta u Subotici, na smjeru financijski menadžment i knjigovodstvo. Odabir studija i nije bilo veliko iznenađenje, jer je prethodno završila srednju ekonomsku školu, te je završila računovodstvo kao spoj matematike i ekonomije. Ranije je željela biti učiteljica, ali usmjerenjem na ekonomiju od toga je odustala, dok je prema gimnaziji imala određene predrasude. »Pri izboru srednje škole sam se zapitala, što će biti ako ne upišem studij? Sebe sam zamišljala među papirima, pa tako i danas volim kada su mi obveze i vrijeme isplanirani. Sada na studiju imam cilj kojem težim i tu se sve može dobro isplanirati, samo se treba na vrijeme početi učiti. Knjiga od pet stotina strana se ne može svladati, za kratko vrijeme, pa se trudim poštovati planirani tok, naravno, što ni meni uvijek ne polazi za rukom«, kaže naša sugovornica, Jasna Vukov.

FOLKLOR: U studentskom životu nije jedina stvar učenje i Jasna ističe kako osim posvećivanja vremena učenju mora postojati i

druga animacija kako bi se izbacila negativna energija. Ona već dvanaest godina aktivno igra folklor u Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« i to joj je postalo sastavnim dijelom života. Mnogi je pitaju kada će prestati aktivno igrati folklor, na što ona odgovara kako za sada za tim nema potrebe jer može sve obveze uskladiti, a vjeruje kako će to uslijediti tek nakon veće promjene kao što je zaposlenje. Tri puta tjedno Jasna pohađa probe, pred nastup je to i češće, ali to joj ne pada teško jer tamo joj je društvo što je opušta. »Tijekom dvanaest godina koliko sam aktivna u folkloru, smjenjivale su se generacije, mladi su odlazili i dolazili, a nisam imala niti jedan prekid. Još uvijek ne mogu zamisliti kako će izgledati kada prestanem igrati, jer po prirodi sam mirna osoba i trebam negdje izbaciti suvišnu energiju«, pojašnjava Jasna Vukov.

U početku ona nije tako pozitivno doživljavala oblačenje nošnje, jer je putem televizije i gledano iz daljine to nije privlačilo. Jasna to sada drugačije doživljava i rado

Odmor ispod Ekvatora

Vječito ljeto: Fortaleza

Uz nezaobilazni Rio, ovo je najpoznatije brazilsko ljetovalište i nalazi se 500 kilometara od polutnika
Zapisivao: Dražen Prčić

Bez viza

Hrvatski državljani mogu nesmetano putovati u Brazil jer između dviju država postoji sporazum o bezviznom boravku.

Problem komunikacije

Jedini ozbiljniji problem tijekom boravka u Brazilu predstavlja jezik, tj. komunikacija s lokalnim stanovništvom koje vrlo slabo govori strane jezike, već se isključivo služi svojim portugalskim jezikom, koji opet govori minimalan broj inozemnih gostiju.

Tjedan i pol prije uskršnjih praznika, bračni par *Dobo, Josip i Snežana*, proveli su u egzotičnoj Fortalezzi, najpoznatijem ljetovalištu Brazila, koje je zemljopisno locirano u neposrednoj blizini ekvatora, a shodno tome posjeduje i fantastične klimatske uvjete vječitog ljeta. Ovaj grad od blizu 3 milijuna stanovnika, upravo zbog navedene osobine »toplotnog savršenstva«, uspijeva privući milijunsku armiju turista, koji tijekom svojih odmora imaju priliku uživati na dnevnoj temperaturi od 31 stupnja i nevjerojatnoj temperaturi mora (Atlantski ocean) od 29 stupnjeva (primjerice, temperatura mora u Rio de Janeiru je 19-20 stupnjeva). Svoje dojmove iz egzotičnog Brazila i Fortalezze, uz prekrasne fotose zbilja impresivne prirode, s čitateljima našeg tjednika podijelio je ljubazni bračni par Dobo.

»Odmah bih željela pojasniti kako je zbog već navedenih visokih temperatura zraka i mora, upravo Fortaleza centar masovnog brazilskog turizma u koji dolaze brojni domaći i inozemni turisti. S obzirom da nam se ukazala zbilja povoljna prilika, uz povoljnu cijenu aranžmana, odlučili smo desetak dana prije ovogodišnjeg Uskrsa provesti u egzotičnom ambijentu neposredne blizine ekvatora. Putovali smo iz Budimpešte zrakoplovom preko Kanarskog otočja do Fortalezze, a put je trajao nekih 12 sati. Već po dolasku, točnije izlasku iz zrakoplova, odmah nas je osvojila toplina vječitog ljeta koje vlada u ovom dijelu zemljina globusa. U biti, kako smo saznali od vodiča, tamo niti nema drugog godišnjeg doba, osim kalendarski, izuzev ljeta i tijekom cijele godine gotovo uvijek je danju oko 31 stupnja, dok je noću »samo« 29 stupnjeva Celzija. Naravno, ovakve atmosferske prilike stvaraju i izuzetno veliku vlažnost zraka, te vrlo često dode do kratkotrajnih pljuskova, poslije kojih obično sunce još

jače zasija. U skladu s ovakvom temperaturnom svakodnevicom, sve je jamačno podređeno turizmu i djelatnostima vezanim uz ovu gospodarsku granu. Ugodno smo bili iznenađeni zbilja pristupačnim cijenama izvanpansionske ponude, jer primjerice jedno piće košta 1 američki dolar (oko 60 dinara), dok obilna riblja večera za dvije osobe, od najkvalitetnije ribe plus rakovi, košta samo 15 dolara (oko 900 dinara), što je kod nas recimo nezamislivo», kaže Snežana i nastavlja:

»Glede samog mora tj. Atlantskog oceana, ono je zbilja prekrasno, osobito kada se voda povuče i ostaju stotine metara pješčanog žala, ali nažalost, o nekom ozbiljnijem kupanju i plivanju nema niti govora. Naime, zbog iznimno jakih morskih struja toplo se preporuča ulazak samo do 3 metra, jer u suprotnom, jači nalet bi vas mogao odnijeti »tko zna gdje«. No, zato postoje brojni bazeni i prirodna ili umjetna jezera u kojima se može nesmetano kupati, uz sunčanje i užitek u čistom, industrijski nezagađenom zraku. Jedina gospodarska djelatnost tog kraja, uz jamačno turizam, je proizvodnja šećerne trske, po kojoj je Brazil inače poznat u svijetu, ali ova aktivnost ne prouzrokuje nikakvo zagađenje okoliša. Dapače, dobiva se etanol, a na taj pogon idu brojni automobili u Brazilu. Etanol, za razliku od naftnih derivata, ne stvara emisiju štetnih plinova u atmosferu. Upravo zbog svega navedenoga priroda ovog dijela svijeta je još uvijek netaknuta i predstavlja jedinstveni doživljaj uživanja u 'drugacijem okruženju'. Sunce, more, plaže, šume i sve ostalo, uz ljude koji su dobronamjerni i gostoljubivi, čini Brazil i konkretno Fortalezzu idealnim mjestom za malo egzotičniji odmor«, dovršila je priču Snežana Dobo.

U Subotici predstavljen roman »Bezdan« Željke Zelić

Ukazivanje na kršćanske vrednote

Probleme koje ističe u romanu, autorica pokušava riješiti ukazujući na kršćanske vrednote, koje je ugradila u likove svojega romana, rekao je preč. Andrija Anišić

Predstavljanje romanesknog prvijenca subotičke autorice Željke Zelić pod naslovom »Bezdan«, okupilo je u ponedjeljak 16. travnja, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« veliki broj posjetitelja.

O knjizi su govorili bivši glavni i odgovorni urednik katoličkog lista »Zvonik« preč. Andrija Anišić, te književnici Zvonko Sarić i Milovan Miković. Ispred nakladnika nazočnima se obratio direktor NIU »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić, naglasivši, među ostalim, kako je ovo jedan od 14 naslova objavljenih u godinu i pol dana otkako je pokrenuta nakladnička djelatnost ove novinsko-izdavačke kuće.

Govoreći o kršćanskim vrednotama u romanu »Bezdan«, preč. Andrija Anišić je naveo kako autorica na njih ukazuje baveći se problemima komunikacije među mladima i djevojkama, problematikom života u braku i obitelji te gorućim problemom suicida. »Probleme koje ističe u romanu autorica pokušava riješiti ukazujući na kršćanske vrednote, koje je ugradila u likove svojega romana. U romanu nema završetka, već citat iz psalma 30, čime se jasno ukazuje kako Bog ima odgovore na sva naša pitanja, odnosno da je konačno rješenje moguće«, rekao je Anišić.

SLOŽENA PITANJA: Zvonko Sarić je, među ostalim, naglasio kako se u romanu reflektira kontekst aktualnog potrošačkog društva i »prenatranost svijeta svim i svačim«, te promišlja o vrlo složenim pitanjima i temama za mladog pisca, kao što je čin samoubojstva, značenje pojma slobode, pitanje odgovornosti ili mapiranje relacija između medicine, znanosti i vjere. »U romanu je vidljiv začetak promišljanja o tim

S predstavljanja knjige u HKC »Bunjevačko kolo«: spisateljica Željka Zelić

pitanjima i temama, kao ustanovljavanje polja za daljnji književni rad mlade autorice, a kako autorica piše ovo svoje prvo djelo sa stajališta svjetonazora kršćanske, katoličke vjere, pred njom se u budućem radu ukazuje mogućnost i književni izazov predočavanja kontrapunkta«, rekao je Sarić, dodajući kako roman ima istančan ritam, kao i da su dijalozi u njemu pitki, neizvještačeni i »dišu«.

»Pred autoricom je veliko polje književne avanture, a nakon čitanja 'Bezdana', promišljanja književnog pisma Željke Zelić i čitateljske gradnje asocijacija, siguran sam kako se svatko od nas može upitati hoće li poći k sljedećim vratima koja će otvoriti u potrazi, ili već u samoj gradnji rasta u ljubavi, ili će se odlučiti za 'zalutali i zaboravljeni vagon, uspavan na pruzi zarasloj u neput i smrt? Bez pogleda anđela gvardijana čija krila šume iza zapadnoga prozora', zaključio je Sarić.

ŽENSKO PISMO: Urednik nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« Milovan Miković je ukazao kako je romanom »Bezdan« ostvaren kontinuitet »ženskog pisma« u književnosti ovdašnjih Hrvata, podsjetivši u tom

kontekstu na djela autorica kao što su Mara Đorđević-Malagurski, Mara Švel-Gamiršek, Jasna Melvinger, te posebice Marica Vujković. Osvrćući se pak na prvijenac mlade spisateljice, Miković je napomenuo kako sudbine junaka u romanu »Bezdan« podsjećaju čitatelja »da je veoma teško, a za mnoge i nemoguće, živjeti u pravdi, istini i ljubavi«.

»I utoliko je 'Bezdan', ne samo pripovijest o manje ili više ogorčenim i usamljenim pojedincima nego i neizravno prizorište zajednice koja se, ne rijetko, doima osuđenom na nestajanje, ne samo zato što to drugi hoće, nego još i češće radi toga jer olako podliježe napasti predrasuda o drugima, o sunarodnjacima, te stalno gubi kohezionu snagu, što je izravno vodi samouništenju. Skup ljudi kojima nedostaje vjera u sebe i druge. Vjera općenito«, rekao je Miković.

U okviru večeri nastupio je subotički komorni zbor »Collegium Musicum Catholicum« pod ravnanjem Miroslava Stantića. Predstavljanju knjige, između ostalih, nazočili su generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Davor Vidiš i predsjednik HNV-a Branko Horvat.

D. B. P.

Dodir fiktivnog i realnog

»Roman sadrži elemente koji su fiktivni i one koji su realni. Prvi su plod mojih razmišljanja i stremljenja, a ono što je realno jest ono što sam promatrala u drugima. U komunikaciji s drugima spoznala sam sebe, ali i onu drugu osobu tako da sam u roman na neki način mogla uključiti i njihova iskustva«, rekla je u izjavi za »Hrvatsku riječ« Željka Zelić.

Koncert »Plesati zajedno« u Subotici

U 2. subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske nastupit će orguljaš *Višeslav Jaklin* iz Varaždina (Republika Hrvatska). Na programu su djela *J. S. Bacha*, *A. Schlicka* i *J. Reubke*. Početak je u 19 sati.

Prema riječima umjetničkog voditelja Folklornog odjela HKC »Bunjevačko kolo« *Davora Dulića*, cilj koncerta je ovu vrstu umjetnosti predstaviti široj publici, ali i na jednom mjestu pokazati kulturno bogatstvo različitih nacionalnih zajednica koje žive u ovom gradu.

Cijena ulaznica je 300 dinara i mogu se kupiti u prostorijama triju društava, te na blagajni Dvorane sportova na dan koncerta.

Pokrovitelji koncerta su Općina Subotica i Pokrajinsko tajništvo za nacionalne manjine, upravu i propise.

Zagrebačko lutkarsko kazalište u Novom Sadu

U okviru programa ovogodišnjeg Nomusa, novosadska će publika moći vidjeti lutkarsko-glazbeni spektakl »Čarobna frula« Zagrebačkog kazališta lutaka, koji će biti izveden u nedjelju, 22. travnja, u novosadskom Pozorištu mladih. Ovaj scenski spektakl rađen po glasovitoj Mozartovoj operi režirao je *Krešimir Dolenčić*. Operni solisti su svjetski afirmirani pjevači, a glumačku ekipu predvode *Boris Mirković* i *Maja Petrin*. Posebno atraktivne su velike, živopisne lutke koje su kreacija *Gorana Lelasa*, međunarodno priznatog likovnog umjetnika. Premda je na repertoaru kazališta za djecu, predstava je namijenjena publici svih uzrasta.

Subotički tamburaški orkestar putuje u Belgiju

Subotički tamburaški orkestar će sudjelovati na Omladinskom glazbenom festivalu Europe, koji se od 27. travnja do 1. svibnja održava u Neerpeltu u Belgiji, a na kojem ove godine sudjeluju orkestri svih kategorija. Subotički tamburaški orkestar pod vodstvom *Stipana Jaramazovića* imat će nastup pred žirijem, a nakon toga i revijalni nastup u belgijskom gradu. Po povratku iz Belgije orkestar će imati i cjelovečernji koncert, 30. travnja, u Dortmundu u Njemačkoj.

Ž. V.

Koncert za orgulje u subotičkoj Katedrali

Godišnji koncert folkloraca Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta održat će se u nedjelju 22. travnja, u Domu kulture, s početkom u 19 i 30 sati.

Godišnji koncert HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta

Na koncertu će nastupiti i nekadašnji članovi Folklornog odjela.

Izložba »NY Nights & Modrine« u Subotici

Nakon gostovanja u Beogradu, izložba fotografija »NY Nights & Modrine« autora *Lorencea Fericha* i *Tončija Čorića* bit će otvorena u ponedjeljak 23. travnja, u 18 sati, u Modernoj galeriji »Likovni susret« u Subotici. Izložbu će otvoriti veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu *Tonči Staničić*.

Svečani koncert u subotičkoj Katedrali

U četvrtak, 26. travnja, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske održat će se svečani koncert na kojem će nastupiti komorni zbor »Collegium Musicum Catholicum«, komorni orkestar, *Kornelije Vizin* (orgulje) i solisti novosadskog SNP-a. Koncertom će ravnati *Miroslav Stantić*, a na programu su djela *D. Buxtehudea*, *J. S. Bacha*, *G. F. Haendela*, *G. P. Telemmana* i *G. G. Gorczickog*. Početak je u 19 sati.

»Zora D« gostuje u Hrvatskoj

Komorna opera »Zora D« *Isidore Žebeljan*, koja je premijerno izvedena na BEMUS-u u Beogradu 2004., bit će dva puta izvedena u Srbiji i Hrvatskoj, piše novosadski »Dnevnik«.

Poslije Beograda i Sombora, »Zora D« gostuje 22. travnja u Zagrebačkom kazalištu mladih i 24. travnja u Narodnom kazalištu u Rijeci. Obnavljanje opere pisane po narudžbini britanske fondacije Genesis, koja je svjetsku praiizvedbu imala 2003. i izvedena u Nizozemskoj i Beču prije nego što je stigla u Beograd, jest inicijativa Muzičkog biennala u Zagrebu, na kojem je izvedena prije dvije godine. U operi u koprodukciji beogradskog Jugokonzerta i zagrebačkog Biennala, »nove snage« su bariton *Goran Krneta* iz Novog Sada koji će pjevati Stranca i sopranistica iz Hrvatske *Antonela Malis-Hodžić* – mlada Vida.

Promocija knjige »D« Dražena Prčića u Subotici

Petnaest godina pisanja

Prošloga četvrtka, 12. travnja, u amfiteatru Otvorenog sveučilišta u Subotici priređena je promocija romana »D« *Dražena Prčića*, kojom je ovaj subotički pisac ujedno proslavio 15 godina pisanja knjiga.

Najnoviji, osmi po redu, Prčićev roman je priča o muškom odgoju ženskog djeteta u prvoj godini puberteta, točnije autor je na tragu stvarnosnog (reality) romana iznio osobne dogodovštine sa svojom trinaestogodišnjom kćeri *Donnom Dianom* (skraćeno D.). U knjizi je predloženo 38 raznih situacija s kojima se, kako je istaknuo autor, potencijalno može susresti svaki otac ženskog djeteta.

Promocija je protekla u nestereotipnom ozračju za književnu večer, budući da se osim činjenice pristojnog broja nazočnih, u ulozi voditeljice našla autorova kći, glavna protagonistica romana »D« – *Donna Diana*. Ona je pročitala kritiku spomenutog romana iz pera *Dejana Ušumovića*.

Glavna protagonistica i autor knjige:
Donna Diana i Dražen Prčić

Zahvala čitateljima

»**B**udući da svojim knjigama primarno želim zabaviti čitatelje, odlučio sam se organizirati jednu ovakvu, ponajprije, zabavnu promociju. Na ovaj način želio sam zahvaliti svim svojim čitateljima, sponzorima i svima onima koji su me podržavali tijekom proteklih 15 godina, koliko se bavim pisanjem«, objašnjava Dražen Prčić.

U okviru večeri nastupio je subotički Komorni zbor »Collegium Musicum Catholicum« pod ravnanjem *Miroslava Stantića*, koji je priredio mini-koncert sakralne glazbe. Na koncu, gosti su druženje s autorom knjige mogli nastaviti na prigodnom koktelu kojeg je priredila »Vinarija Čoka«.

D. B. P.

Znanstveni skup »Najpoznatiji prozni pisci naroda i nacionalnih zajednica u Vojvodini« u ZKV-u

Obilježavanje Svjetskog dana knjige i autorskih prava

Koordinacijski odbor društava za jezik, književnost i kulturu Zavoda za kulturu Vojvodine (ZKV) u povodu 23. travnja, Svjetskog dana knjige i autorskih prava, organizira treći znanstveni skup pod nazivom »Najpoznatiji prozni pisci naroda i nacionalnih zajednica u Vojvodini«, u prostorijama ZKV u Novom Sadu.

Osim mnogih sudionika, na znanstvenom će skupu sudjelovati i sekcija za njegovanje hrvatskog jezika pri HKUPD »Stanislav Preprek« iz Novog Sada, čiji će članovi prezentirati vlastita poetska i prozna djela, ali i djela jednog od naših najznačajnijih autora *Balinta Vujkova* (materijal o Vujkovu pripremila je predsjednica sekcije *Jelisaveta Buljovčić Vučetić*).

Inače, odluka o obilježavanju Svjetskoga dana knjige i autorskih prava donesena je na Generalnoj konferenciji UNESCO-a održanoj u Parizu 15. studenoga 1995. godine, od kada se 23. travnja obilježava u više stotina zemalja svijeta. Obilježavanju ovog dana uvijek pomažu nakladnici, knjižari, profesori i drugi stručnjaci koji se bave knjigom i autorskim pravima. Cilj UNESCO-a je podsjetiti svakoga,

a osobito mlade, na knjigu, potaknuti na čitanje te unaprijediti nakladništvo i skrenuti pozornost na zaštitu intelektualnog vlasništva kroz zaštitu autorskih prava.

Dan 23. travnja simboličan je datum u svjetskoj književnosti jer su toga dana 1616. godine umrli *Miguel de Cervantes* i *William Shakespeare*, a sama zamisao temelji se na katalonskom običaju darivanja knjiga i ruža na dan sv. Jurja. Osim ovog dana, UNESCO ima i druge programe vezane uz knjige i književnost.

Godine 1948. organizacija je započela ambiciozan program s područja prevođenja, a jedan od glavnih dijelova toga programa je Index Translationum, međunarodna bibliografija prijevoda koja sadrži podatke iz više od stotinu zemalja i omogućuje uvid u sve podatke o prevođenju nekog djela. Uz to, UNESCO svake druge godine dodjeljuje nagradu za književnost za djecu i mlade u službi tolerancije, za djela namijenjena mladima, koja promiču uzajamno razumijevanje utemeljeno na poštovanju drugih naroda i kultura.

D. P. G.

»Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca« predstavljen u Segedinu

Stvarni mozaik naše prošlosti

Leksikon u Segedinu predstavili su Stevan Mačković i Dujo Runje

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave Segedin, u nedjelju 15. travnja u ovom je gradu u Mađarskoj održano predstavljanje »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«. Na samom početku predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Segedin *Dušan Marjanović* predstavio je hrvatsku zajednicu iz Segedina koja broji oko 200-tinjak članova te izrazio zadovoljstvo što će Hrvati iz ovog mađarskog grada biti upoznati s aktivnostima na izdavanju Leksikona.

O Leksikonu su govorili predsjednik Hrvatskog akademskog društva *Dujo Runje* i ravnatelj Historijskog arhiva Subotice *Stevan Mačković*.

Dujo Runje je upoznao nazočne sa zadaćama HAD-a i ozračju oko stvaranja i izdavanja Leksikona. On je, među ostalim, istaknuo da bi bez Leksikona »bezbroy rodni zrnaca naše povijesti vremenom netragom nestalo, a s njima i krupnijih i sitnijih, ali uvijek dragocjenih kamenčića za stvarni mozaik naše prošlosti.«

Član Uredništva Leksikona *Stevan Mačković* istaknuo je probleme oko rada na Leksikonu. »U početku je postojala samo volja i želja. Srećom, svaki je svezak bio bogatiji suradnicima i skepse u ishod novih svezaka bile su sve manje. Do sada je Leksikon predstavljen već dvadesetak puta i normalno je da na red dođe i Segedin«, istaknuo je *Mačković*.

U ugodnom razgovoru nazočni su istaknuli kako je izdavanjem Leksikona spaseno i osigurano nešto »naše« od zaborava za sadašnje i buduće generacije. Članovi Hrvatske samouprave pokazali su veliki interes za sve ono što se događa u Vojvodini. Posebice ih je zanimalo što se dešava na planu realizacije ideje hrvatske gimnazije i ostvarivanja prava iz domene kulturne autonomije.

D. R.

Promocija Leksikona u Sonti

U nedjelju 15. travnja, u organizaciji Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija«, u vjeronaučnoj dvorani župnoga doma u Sonti održana je promocija »Leksikona podunavskih Hrvata – Šokaca i Bunjevaca«.

Leksikon su predstavili dr. Slaven Bačić i prof. Tomislav Žigmanov. Govoreći o realizaciji ovoga projekta, od samoga početka ideje, pa sve do izdavanja ovoga, već šestoga sveska, autori su izazvali veliku pozornost nazočnih. U razgovoru koji je uslijedio dotaknut je veliki broj zanimljivih tema, a zajednička je konstatacija da i u »provinciji« ima vrijednih podataka za ovo kapitalno djelo naše zajednice, te da su Podunavlje, a osobito Srijem, hendikepirani udaljenošću od Subotice, a još više namjernim ili nenamjernim lošim protokom relevantnih informacija od ovoga središta k »provinciji«.

I. A.

Nova knjiga Petka Vojnića Purčara

Prstenovani gavran – drugi dio

U izdanju Grafičke radionice »Simbol« iz Petrovaradina ovih je dana objavljena knjiga novela »Prstenovani gavran – drugi dio« pjesnika, prozaika, dramskog pisca, esejiste i filmskog autora *Petka Vojnića Purčara* (Subotica, 1939.).

»Knjiga novela 'Prstenovani gavran – drugi dio' kao da sakuplja Vojnićeve Purčarove različite prozne postupke kako bi se vratile bogatim slojevima značenja vremena 'svjetova i satova'. Ona su naizgled osvijetljena različitim znanjima i ironičnim sumnjama koje često hrle u zagrljaj ciničnoj dosjetki kakvu u posljednjim prozama njeguje pokojni *Dalibor Cvitan*. Zbilja se naseljava bukom i bijesom, ali i nekom tihom mudrošću koja kao da još nije spremna preuzeti tegobni teret rečenice. Proze *Petka Vojnića Purčara* pokazuju te krugove naracije koja prepričava naše svjetove, dok satovi odbijaju kasne ure i usplavljaju one koji budnošću žele svjedočiti. Jednom riječju ove novele čine doista veliko djelo«, zapisao je u recenziji književni kritičar *Branimir Bošnjak*.

D. B. P.

Petko Vojnić Purčar PRSTENOVANI GAVRAN – DRUGI DIO

II

Petko Studio – Bistrica – Apostrof – Pergamena

Od 19. do 20. travnja u Osijeku

Festival ogranaka Matice hrvatske

U Osijeku je jučer, u četvrtak 19. travnja, počeo prvi međunarodni Festival ogranaka Matice hrvatske na kojem sudjeluju ogranci ove kulturne ustanove iz Osijeka, Pečuha, Subotice i Tuzle.

Na dvodnevnom Festivalu, ogranak MH iz Subotice predstavljat će predsjednik Ogranaka *Stipan Stantić*, književnici *Milovan Miković*, *Milivoj Prčić*, *Zvonko Sarić* i *Dražen Prčić*, te članovi *Zvonimir Perušić*, *Jasminka Dulić* i *Stevan Mačković*.

Prema najavama, prvoga dana održan je skup »Tema s povodom – Časopisi (Književna revija, Kolo, Klasje naših ravni, Gradovrh,

Pogledi) – tradicija ili nužnost?«, otvorena izložba nakladničkog programa četiriju ogranaka, prikazan film »Pivaj, Bačka, veselo« (rađen po istoimenoj monodrami *Milivoja Prčića*), održano predavanje »O čemu govorimo kad govorimo o kulturnom i/ili književnom identitetu?«, predstavljena knjiga *Dinka Šokčevića* »Hrvati u očima Mađara, Mađari u očima Hrvata«, predstavljen ogranak MH iz Istre i knjiga *Branka Fučića* »Iz istarske spomeničke baštine«, otvorena je izložba fotografija te prikazana etnokolekcija »Kućar *Maje Duka*«.

Danas, u petak 20. travnja, bit će predstavljen Subotički književni

Matica
hrvatska

krug, a u okviru Književnih mostova razgovarat će se s *Julijanom Matanovićem*. Festival završava monodramom *Tarika Markovića* »La linea« (Teatar Kabare Tuzla), u Dječjem kazalištu *Branka Mihaljevića*.

Inače, prema prvobitnim zamislima, Festivalu bi svake godine domaćinom bio jedan od četiri grada sudionika pa bi već dogodi-

ne manifestacija trebala zaživjeti u Tuzli, potom u Subotici, a 2010. u Pečuhu. Kako organizatori ističu, jedan od ciljeva Festivala je i osvijetliti problem promicanja hrvatske riječi u prostorima gdje ona nije dominantna.

Organizator festivala je ogranak Matice hrvatske iz Osijeka, a pokrovitelj je Grad Osijek.

D. B. P.

Uskršnji koncert u Skoplju

Nastupio i Kićo Slabinac

dr. Kiro Stojanov, Kićo Slabinac i Ivo Kujundžić

Prošle subote, 14. travnja, u katoličkoj katedrali Presvetog Srca Isusova održan je Uskršnji koncert. U programu su sudjelovali *Kićo Slabinac* i trio »RIO« iz Rijeke sa izabra-

nim duhovnim pjesmama, najpoznatija makedonska pjevačica popularne glazbe *Kaliopi*, kao i velika nada makedonske operne glazbe, bariton *Martin Georgijevski*. Prigodne sti-

hove recitali su dramski umjetnici *Biljana Dragičević*, *Aleksandra Peševska*, *Branko Đorčev*, *Vasil Zafirčev* i *Mirko Kraljev*.

Nazočnima se obratio skopski biskup i apostolski egzarh dr. *Kiro Stojanov*, naglasivši kako je ovaj glazbeni događaj »najljepši blagdanski poklon za sve katoličke vjernike u Republici Makedoniji«. Posebno se zahvalio Veleposlanstvu RH koje je organiziralo koncert, kao i svim sudionicima.

Na makedonskom jeziku govorio je veleposlanik RH u RM *Ivo Kujundžić*, istaknuvši, među ostalim, kako je »Uskrs kojeg su u prošlu nedjelju zajednički proslavili i katolički i pravoslavni vjernici simbol kršćanstva, praznik pobjede života nad smrću, vjere i nade, ljubavi i obitelji, kao i vrijeme za razmišljanje za mir i zajedništvo, međunarodnu toleranciju i razumijevanje.« »U molitvama tražimo i gradimo blagoslov, kako svatko za svoj narod, tako i za europsko zajedništvo naroda«, rekao je hrvatski veleposlanik.

Među gostima su bili potpredsjednik Saborja Republike Makedonije *Ivan Anastasovski* te brojni drugi predstavnici političkog, diplomatskog, javnog i kulturnog života Makedonije.

M. K.

Uskršnji koncert Katedralnog zbora »Albe Vidaković«

Blagdan obilježen glazbon

Zbor je izveo uskršnje motete i napjeve u pratnji gosta koncerta, orguljaša Alena Kopunovića Legetina, koji je ovom prigodom izveo i nekoliko solo točaka

Tradicionalni, sedamnaesti po redu, Uskršnji koncert Katedralnog zbora »Albe Vidaković« pod ravnanjem s. *Mirjam Pandžić*, održan je u utorak 17. travnja, u katedrali – bazilici svete Terezije Avilske u Subotici.

Gost ovogodišnjeg koncerta bio je orguljaš *Alen Kopunović Legetin*, podrijetlom Subotičanin, koji trenutačno živi u Požegi u Republici Hrvatskoj, gdje radi kao katedralni orguljaš i zborovođa, te predaje u srednjoj glazbenoj školi.

Težište programa činili su uskršnji moteti i napjevi hrvatskih skladatelja – »Probasti Domine« *Vinka Jelića* (čije je duhovne motete za suvremeno izvođenje obradio *Albe Vidaković*), »Ave Maria« *Ivana pl. Zajca*, »Zdravo silna utvrdo« *o. Kamila Kolba*, »Svet i blagoslovljen« (iz II. Staroslavenske mise) *Albe Vidakovića*, »Domine aut pati, aut mori« *Milana Asića* i »Zemlja uzdrhta« *Božidara Antonića*. Uz spomenute izvede-

ni su i »Laudate Dominum« *G. O. Pitonija* i »Ave Verum« *W. A. Mozarta*, te napjev »Nek' mine Majko« iz zbirke *Cithara octochorda*, čije je treće izdanje, kako je istaknuto na početku večeri, objavljeno u Zagrebu prije 250 godina.

Osim kao pratnju zboru, publika je Kopunovića Legetina ovom prigodom mogla čuti i u solističkim točkama. Glazbenik se predstavio interpretacijom djela »Preludij, fuga i ciacona C-dur« *D. Buxtehudea*, »Dorska toccata« *J.*

S. Bacha, »Toccata g-mol« hrvatskog skladatelja *Franje Dugana* i »Festival toccatu« *P. E. Fletchera*.

U izvedbi skladbe »Probasti Domine« *V. Jelića* flaute su svirale *Marina Piuković* i *Milica Repac*.

D. B. P.

Doma je najljepše!

»**U**vijek je lijepo vratiti se u Suboticu i nastupati s Katedralnim zborom 'Albe Vidaković', s kojim sam i počeo svirati orgulje. Doma je najljepše«, dojmovi su *Alena Kopunovića Legetina*.

Inače, prošloga tjedna on je održao koncert u budimpeštanskoj bazilici sv. Istvána, a u svojem rodnom gradu, kako kaže, planira ponovno nastupiti u kolovozu, sa zborom požeške katedrale.

Robert Kolar, pomoćnik pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu

Vojvodina u Motovunu

Na ovogodišnjem Motovunskom filmskom festivalu partner-regija bit će Vojvodina

Pomoćnik pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu Robert Kolar

Suradnja pokrajinske administracije i Republike Hrvatske od 2000-te do danas napreduje u različitim aspektima, osobito u oblasti kulture. Pokraj organiziranja manifestacija »Dani Istre u Vojvodini« i »Dani Vojvodine u Istri« realizirana je suradnja s Motovunskim filmskim festivalom (MFF), na kojem će partner-regija ove godine biti Vojvodina. Kako je rekao pomoćnik pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu Robert Kolar, s

kojim smo razgovarali nakon njegova prošlotjednog posjeta Istri, odnosno gradiću Motovunu, ideja da Vojvodina bude partner-regija pokrenuta je prije četiri godine, dok je prošle godine jedna večer bila posvećena Vojvodini i to je bila najava za ovu godinu.

Inače, ideju o partner-zemlji pokrenuo je osnivač MFF-a *Rajko Grlić* sa suradnicima i ona podrazumijeva prezentaciju kulture, umjetnosti i običaja regije ili grada tijekom festivala. Do sada su partneri MFF-a bili grad Beč i Dalmacija.

PREDSTAVLJANJE POKRAJINE: Tijekom prošlotjednog posjeta kulturnih djelatnika iz Vojvodine Motovunu, po riječima našeg sugovornika urađene su detaljne pripreme za predstojeći festival. »Osim mene, još 12 kolega iz svijeta kulture bilo je u posjetu s metrom, blokovima i svim potrebnim za finaliziranje priprema kako bi se realizirao cijeli projekt za sudjelovanje vojvođanskih umjetnika na MFF«, kaže Kolar.

Osim filma, MFF njeguje i druge kulturne aktivnosti, što tradicionalne što moderne, te će tih dana Motovun postati pravo vojvođansko mjesto. Kako je objasnio Kolar, stara kula Motovuna bit će presvućena platnom na kojem je

iscrtan sat Petrovaradinske tvrđave, jedna kuća biti će potpuno presvućena platnom s vojvođanskim obilježjima i motivima, a sresti patke i vidjeti slamu i slične stvari koje karakteriziraju ulice vojvođanskih sela na ulicama Motovuna bit će sasvim normalna pojava.

VOJVOĐANSKA KUHINJA: Budući da je Vojvodina poznata i po »dobroj hrani«, tijekom festivala bit će prezentirana i vojvođanska kuhinja, kaže Kolar naglašavajući kako je gastronomija značajno obilježje Vojvodine, te da će u taj dio biti uloženo mnogo. Osim

novosadske glumice *Mire Banjac*, kao domaćice partner-regije MFF značajan broj vojvođanskih glazbenih skupina i umjetnika imat će priliku prezentirati svoj rad. Prema Kolarovim riječima, izložbe slika vojvođanskih umjetnika bit će kolektivne, jer se nema prostora za pojedinačne, bendovi će imati koncerte, dok će na rijeci Mirni posljednjeg festivalskog dana za zabavu biti zadužen »Exit«, koji će se na ovaj način prezentirati motovunskoj i istarskoj publici.

D. Popov-Gaulhet

Retrospektiva najznačajnijih filmskih ostvarenja

Tijekom pet festivalskih dana na četirima lokacijama, dva otvorena kina i dva zatvorena, bit će prikazana retrospektiva 12 najznačajnijih vojvođanskih filmova kao što su »Doručak s đavolom« i »Sveti pesak« Miroslava Antića, »Parlog« Karolja Vičeka, »Misterija organizma« Dušana Makavejeva, »Veliki transport« Veljka Bulajića i drugi važni filmovi, te zabranjeni filmovi iz takozvanog »bunkera«. Također, bit će predstavljeni i filmovi nezavisnih produkcija, poput Nezavisnog kino-klub Novi Sad koji će tijekom festivala svake večeri snimati po jednu epizodu »filmskih novosti«, najavljuje Kolar.

Propeler u Motovunu: simbol filmskog festivala

»300: bitka kod Termopila« Zacka Snydera

Zeleno platno nikad nije izgledalo tako fascinantno

Film je snimam ispred »zelenog platna« tako da su scenografija, razni akteri, efekti, čak i šminka glumaca dodavani u postprodukciji

Piše: Miroslav Šokčić

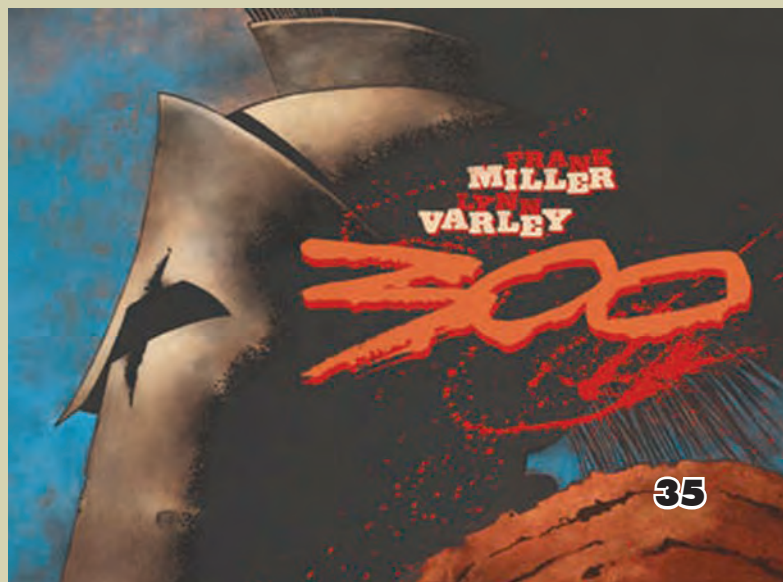
U svijetu filma oduvijek se postavljalo pitanje kako izvršiti adaptaciju stripa. Postojale su (i postoje) dvije škole: oni koji su tvrdili da strip, osim naravno dramaturgije, treba zadržati svoje grafičke odlike pod svaku cijenu (kolorit, scenu itd.) i oni koji su tvrdili kako strip samo treba biti dramski predložak po kojemu će filmski stvaraoci graditi priču, a sve ostaje zanemarivo. Čini se kako je danas – pojavom nekoliko strip autora koji su zakoračili i u svijet filma – prevladala ona prva struja. Naravno, prije svega misli se na Franka Millera, čije su dvije grafičke novele za samo dvije godine doživjele vrlo uspješne ekranizacije. Pod redateljskom palicom »filmskih« redatelja, ali i pod supervizijom samog Millera, svijetlost je dana prvo ugledao »Grad Grijeha« (Sin City) u režiji Roberta Rodrigueza (Tarantino i Miller su potpisano kao koredatelji), a nedavno i veliki kino hit »300: bitka kod Termopila« u režiji Zacka Snydera.

STRIPOVSKA ŠMINKA: Ovaj posljednji je još jednom potvrdio kako Snyder zna napraviti film koji će prije svega biti gledan (film je imao naj-

bolje otvorenje ove sezone u svijetu u veoma jakoj konkurenciji i drugo najbolje otvorenje u povijesti u Srbiji, odmah iza »Titanika«). Pokraj toga što je pravljen za široku publiku, film je, kao i »Grad Grijeha«, koji je sada već stekao kulni status, zadržao tipičnu stripovsku »šminku« (usporedite fotografije), ali se čini da kod »300« to ne funkcionira na pravi način. Cijeli film je snimam ispred »zelenog platna« tako da su scenografija, razni akteri, efekti, čak i krv i šminka glumaca dodavani u postprodukciji. Moguće da je zbog toga film izgubio svoju »filmčnost« (da budem precizniji »sinetičnost«) budući da sve izgleda kao dobro urađena video-igra: nedostaje prirodnost pokreta osobito kada su u pitanju masovne scene, što bi rekli oni koji igraju igrice loš AI. Naravno to nika-ko ne znači da film izgleda loše, naprotiv zbog loše napisanih dijaloga koji su pokušaj da se dočara lakonski govor Spartanaca (istina preuzeti su iz stripa) film se objeručke drži za atraktivne i lijepe scene i na tome gradi svoju privlačnost.

SPARTANSKI ZAKONI: Za razliku od dijaloga glas i tekst naratora su nešto na što vrijedi obratiti pozornost. Narator nas uvodi u priču od samog početka kada upoznajemo spartansko društvo i njihove »zakone« i vodi nas do prekretnice u filmu kada perzijski glasnici dolaze u Spartu spartanskog kralja Leonide tražiti pokornost, međutim bivaju ispraćeni na adekvatan način. Mnogi bi rekli kako film počinje tek kada protagonisti napuste svoju voljenu Spartu i kada se njih nekoliko stotina uputi na megdan milijunskom neprijatelju (najvećoj vojsci ikada oformljenoj) – svatko tko je gledao trailer može doći do istog zaključka, i bit će u pravu.

»300« svakako nije film za one bez mašte ili tolerancije k istoj, jer je »pretjeran« u svakom smislu – od glume do veličine svega u njemu. Slonovi i nosorози su barem dvostruko veći nego što bi trebalo, krv šiklja na sve strane, a jedan Spartanac u filmu u prosjeku ubije 1000 Perzijanaca. Da je film neka vrsta hard core-a potvrđuje i ljubavna scena između Leonide i njegove kraljice. Stoga, teško je odrediti ciljnu skupinu ovog filma, u čemu možda i leži tajna njegove gledanosti. Naravno, pokraj velike atraktivnosti i ljepote kojom nas platno prosto usisava i Millerova svijeta »super Spartanaca«.

Osamdeset godina života i dvije godine pontifikata

Brojni hodočasnici u Rimu u povodu Papina rođendana

Više od pedeset tisuća vjernika sudjelovalo je u nedjelju, 15. travnja na Trgu Svetog Petra u Rimu na svečanoj misi u povodu 80. rođendana pape Benedikta XVI. kojeg je Papa proslavio 16. travnja. U čast 80. rođendana *Josepha Ratzinger*a, pape Benedikta XVI., u ponedjeljak je poslije podne održan posebni koncert u Vatikanu. U nedjelju u homiliji papa Benedikt XVI., zahvalio je Bogu i svima koji ga podupiru molitvama. »Hvala Bogu što sam mogao iskusi značaj obitelji, zahvaljujem Bogu što sam dubinski iskusio

što majčinska ljubav znači. Hvala Bogu na mojim sestrama i braći, koji su bili uz mene i pomagali mi u životu« rekao je Papa.

Joseph Ratzinger rođen je 16. travnja 1927. godine u bavarskom mjestu Marktl am Inn. U drugoj godini njegova pontifikata, koja je obilježena jučer 19. travnja, tri milijuna i 400 tisuća vjernika sudjelovalo je na audijencijama i slavljinama Benedikta XVI., obznanila je u nedjelju Prefektura Papinskog doma.

Hina

Održan Festival duhovne glazbe u Zagrebu

Uskrs fest 2007

Festival duhovne glazbe »Uskrs fest 2007« održan je u nedjelju 15. travnja u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu.

Brojnoj publici pridružili su se i mladi iz Sombora, koji su skupa sa župnikom vlč. *Marinkom Stantićem* organizirali odlazak autobusom i posjetili ovogodišnji »Uskrs fest«. Mladima iz Sombora priključili su se i njihovi vršnjaci iz Bača, koji su u Zagreb pošli automobilom, a predvodio ih je župnik vlč. *Josip Štefković*.

Kao i posljednje četiri godine, »Uskrs fest« su organizirali Ured za mlade Hrvatske

biskupske konferencije i Hrvatski katolički radio u suradnji s povjerenicima za mlade. Festival je održan pod visokim pokroviteljstvom kardinala *Josipa Bozanića*, predsjednika Hrvatske biskupske konferencije. Glavni medijski pokrovitelji bili su Hrvatski katolički radio i Glas koncila.

Na ovogodišnjem »Uskrs festu« nagradu za najbolji tekst dobila je *Ana Ostojić*, koja je napisala tekst za pjesmu »Križ istine«, u izvedbi Vokalno instrumentalne skupine »Damask«, nagradu publike odnijela je pjesma »Moja ljubav si Ti«, koju je izvela VIS »Stope« s Korčule. Prvu nagradu na ovogodišnjem

festivalu duhovne glazbe »Uskrs fest«, sa 68 bodova dobila je pjesma »Bog te ljubi«, koju je izvela VIS »Dujam« iz Splita, drugo mjesto, sa 64 boda je dobila pjesma »Sad te prepoznajem«, koju je izveo Bogoslovski bend iz Zagreba, dok je treća nagrada s 33 boda pripala VIS »Misterij« iz Zagrebačke Dubrave, koji su se predstavili pjesmom »Moja ljubav si Ti«.

Ž. V.

Kršćanska tribina grada Subotice

Kršćanska tribina grada Subotice održat će se u utorak, 24. travnja početkom u 20 sati u HKC »Bunjevačko kolo«. Tribina će biti posvećena katoličkom listu »Zvonik« u povodu izlaska 150. broja. Sudionicima tribine, uz druge goste, obratit će se i bivši urednik preč. *Andrija Anišić* i novi urednik vlč. *Mirko Štefković*, a svi sudionici tribine moći će se uključiti u razgovor o Zvoniku te reći svoje kritike i pohvale i dati svoje prijedloge kako bi »Zvonik« u budućnosti bio što bolji i još pristupačniji čitateljima.

HR

Blagoslov žita

Obrad blagoslova žita, po dugogodišnjoj tradiciji obaviti će se na blagdan sv. Marka, 25. travnja. Ove godine, njiva na kojoj je posijano žito i na kojoj će se održati i natjecanje risara nalazi se u Đurđinu.

Sveta misa na blagdan sv. Marka služiti će se u đurđinskoj župnoj crkvi sv. Josipa Radnika s početkom u 17 sati. Nakon misnog slavlja u svečanoj će se procesiji otići do njive, na kojoj će mjesni župnik *Lazar Novaković*, po crkvenom obredniku blagosloviti žito. Njiva na kojoj će biti blagoslov žita se nalazi pokraj bajmočkog puta, a započinje od dvorišta župe.

Ž. V.

Razmišljajmo zajedno o događajima iz susreta s Uskrsnim Isusom

Ljubav pobjeđuje

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Na Kalvariji se
čak i broj učenika
s dvanaest smanjio na jednoga,
na jednu i na
njegovu majku.
Ta jedna je bila
Marija, upravo ta
Marija, obraćena
u pokajanju, a
sada prisutna na
Kalvariji. Ostala
je srcem vezana
za Isusa i onda
kad je od svih
bio napušten i
ostala je uz križ s
Isusom

Nalazimo se u Uskrsnom vremenu. Ovo je osobito vrijeme, vrijeme milosti, jer događaj koji slavimo i čega se sjećamo, temelj je naše vjere. Nemoguće je naime, ni prihvatiti, a pogotovu slijediti kršćanstvo ako ne slijedimo Isusa živoga, uskrsloga i slavnoga. Mnogim ljudima je danas u svijetu nejasno da kršćanstvo kao vjera, kao religija nije skup tek nekih vjerskih istina, a osobito ne neki kodeks ponašanja, nego da kršćanstvo započinje, temelji se i počiva na jednom događaju koji je doduše u povijesti, ali koji je izišao, »iskoraknuo« iz povijesti, a to je Isusovo Uskrsnuće.

MARIJA IZ MAGDALE: Ovih uskrsnih dana posjetila me jedna novinarka sa željom da dam izjavu o kršćanstvu, Uskrsu, kako to gleda Crkva i prvo pitanje je bilo neobično postavljeno: »Znamo da je uskrsnuće legenda i da je utemeljena na poganskom vjerovanju, pa što vi velite za to?« Zapitao sam je je li to njeno pitanje ili je to poslala redakcija? Odgovor je bio: »To je pitanje redakcije«. Uskratio sam odgovor zbog toga što nas kršćane ne može više povrijediti, negoli ovako pitanje da se nakon dvadeset stoljeća od toga događaja još uvijek pokušava tumačiti legendom i tumačiti poganskim naslijeđem događaj koji je iznad svih događaja i neponovljiv i jedinstven u povijesti, koji, kako rekoh, iskoračuje iz povijesti jer ulazi u nadpovijest u stvaranje novoga čovjeka po mjeri Isusa Krista ali uskrsloga i slavnoga. Stoga ćemo ovih uskrsnih tjedana razmišljati zajedno o događajima iz susreta s Uskrsnim. Zašto? Da bismo upravo u uskrsno vrijeme svoju vjeru utvrđivali u činjenici da je kršćanstvo počelo jednom osobom,

da se začelo u susretu s uskrsлом osobom i da sada živi, opstoji upravo prisutnošću te osobe kako u zajednici, tako i u pojedincu – čovjeku. Prvi susret o kojem danas želim reći nekoliko riječi je opisan u Ivanovom evanđelju u dvadesetom poglavlju od prvoga pa do osamnaestoga retka. To je poznati događaj susreta s *Marijom Magdalenom*. Mi znamo iz drugih izvještaja evanđelja tko je ta Marija Magdalena. Marija iz Magdale bila je ne baš časnog ponašanja. Javna žena, grešnica. Kada je izvjesni Šimun farizej pozvao Isusa na gozbu da bi ga kušao je li uistinu čovjek Božji, u tom času u Šimunov dom došla je jedna žena iz Magdale koja je bila grešnica u gradu i približila se Isusu koji je, po ondašnjem običaju, ležao za stolom. Došla je do njegovih nogu i suzama ih je oprala, kosom otirala i miomirisom pomazala njegove noge. To je bio krik, vapaj žene koja je željela izići iz svoga groba grijeha i osjećala je da u svoj toj masi učitelja i zakonodavaca, ovaj čovjek govori drugačije, ponaša se drugačije, dakle, susrela je u Kristu Spasitelja. Nije znala da je on stvarno Bogočovjek i da je stvarno Mesija, da je stvarno Spasitelj, ali je nutarnjom intuicijom, a i milošću, osjetila da ovaj čovjek može promijeniti njen život.

PUT OBRAĆENJA: Ne bih htio zalaziti u dublju analizu, sjetite se malko dijaloga Šimuna i Isusa kako Šimun kao domaćin prigovara, a Isus odgovara i opravdava ovu ženu i govori završnu rečenicu, »...prašta joj se mnogo jer je ljubila mnogo«. To je prvi čin Marijina obraćenja. Osjetila je da je ljubav kojom je učinila gestu poniznosti i pokajanja kod ovoga čovjeka iz Nazareta dovoljna da mogne poći ojačana, preobražena

jer joj netko tko je autoritetom jak, rekao u ime Svevišnjega da joj je grijeh oprošten, ali da više ne griješi. To je Marijin susret s Isusom u komu je ta Marija oplakala svoje grijehe, dokazala svoju ljubav i postala učenica. Stoga se nemojmo čuditi da je u Ivanovom evanđelju prvi opisan ovaj susret Uskrslog Gospodina i to upravo s obraćenicom koja je doživjela svoje drugo obraćenje vrlo šokantno ali jako, a to je susret na Kalvariji gdje je ona bila prisutna. Znamo da su pobjegli i ozdravljeni i hromi i koji su prohodali i slijepi koji su progledali i mnogi bolesnici koje je Isus ozdravio. Na Kalvariji se čak i broj učenika s dvanaest smanjio na jednoga, na jednu i na njegovu majku. Ta jedna je bila Marija, upravo ta Marija, obraćena u pokajanju, a sada prisutna na Kalvariji. Ostala je srcem vezana za Isusa i onda kad je od svih bio napušten i ostala je uz križ s Isusom. Bio je taj susret koji slijedi iza uskrsnuća upravo znak kojim treba ići, obraćenje, vjernost i onda kada je kušnja najteža i prijateljstvo s Isusom i onda kada je to vrlo skupo i može stajati glave, kada se riskira sve, ama baš sve pa i sam život. Nije li to nagrada i putokaz nama svima da se Isus objavljuje samo onima koji su vjerni? Da dragi čitatelji, u evanđelju su zapisane objave Isusove nakon uskrsnuća samo svojima, samo vjernima. Ni Sinedriju, ni farizejima ni mnoštvu, ni nikom drugom, osim njegovima. Očiti je i to znak i poruka nama upravo u tom smislu pripadnosti opredjeljenja za Isusa. Tko bi od nas mogao osjetiti tu radost i snagu te vjere koju je Marija imala? Naš put je sličan od obraćenja, do objave i poslanja, biti svjedok: Krist je živ! To je autentično kršćanstvo i jedino ono ima šanse. Ljubav pobjeđuje! ■

Draga djeco, kao i u prethodnim brojevima i u ovome vam donosimo nekoliko zanimljivih Disneyevih likova. Upoznajte se s njima i ako ih do sada niste vidjeli prošećite do obližnje videoteke, posudite film i pogledajte ga.

Dama i skitnica

Disneyev klasik o uličnom psu i dami iz visokog društva ukazuje nam da ljubav prevladava klasne razlike i da tradicionalna animacija još nije za zaborav, dapače. Priča je krajnje jednostavna. Dama je koker španijelka iz visokog društva naviknuta na glamurozan život na visokoj nozi, no sudbina će ju dovesti u sasvim joj nepoznato životno okruženje,

na ulicu. Tamo upoznaje psa lutalicu, mješanca koji ju između ostaloga spašava od ne baš prijateljski raspoloženih pasa, te ona odlučuje neko vrijeme putovati s njim. Malo po malo rađa se romanca između simpatičnih životinja. Film je prepun nezaboravnih scena poput igre s mesnom okruglicom, te izjavljivanja ljubavi za večerom pod punim mjesecom. Animacija je vrhunska, posebice uzmemo li u obzir da je svaki detalj crtan rukom bez gotovo ikakve upotrebe tehnologije. Film je sinkroniziran na hrvatski.

101 Dalmatinac 2

Štene Patch se osjeća zapostavljenim što možda i nije tako čudno uzuevši u obzir njegovih 100 braće i sestara. Uz to, velika obitelj se seli. Roger, Anita i njihov pasji klan spremaju se za veliku selidbu na Plantažu Dalmatinaca, prostranu kuću na selu u kojoj će biti dovoljno

mjesta za 101 štene daleko od kandži Cruelle de Vil. Patch, najenergičniji od svih štenaca osjeća se izgubljenim u moru točkica i žudi za tim da postane jedinstven i veličanstven kao što je to njegov televizijski uzor Thunderbolt. Gledajući Sat Thunderboltovih Avantura, Patch saznaje kako postoji prilika da se pojavi na emisiji za vrijeme njenog snimanja u Londonu. Međutim, obiteljska selidba kvari Patchove planove – sve dok ga slučajno i u totalnoj zbrci ne ostave za sobom.

Maćuhica

U zelenom parku
maćuhica bila,
a došao leptir
lepršavih krila,
pa rekao nježno
umiljatu cvijetu:
»Maćuhice ti si
najljepša na svijetu!«

Na te riječi ljupke
Maćuhica mila
Stidljivo i čedno
U sjenu se skrila
latice je tamne
prema zemlji svila,
pa je tako skromna
još i ljepša bila.

Ratko Zvrko

Zoltan Sič

20. travnja 2007.

Svakodnevna, sve češća pojava - Alergija

Devet načina da zaštitite svoje dijete od alergija

Većina ljudi je upoznata s alergijama, o tome što riječ alergija znači te kako i zašto do nje dolazi. No, evo nekoliko savjeta kako zaštititi svoje dijete od alergija.

Iako se sklonost alergijama nasljeđuje, postoji nekoliko stvari koje možemo učiniti kako bismo umanjili vjerojatnost za nastanak alergija, te ublažili tegobe koje alergije kod djeteta izazivaju:

1. Bez alergena i u maternici. Osobito ako u obitelji postoji sklonost alergijama, možete umanjiti rizik da dijete razvije alergije tako da smanjite izloženost alergenima tijekom trudnoće. Ovo se posebno odnosi na alergije na hranu. Izbjegavajte hranu koja je visoko alergena: lješnjaci, jaja, kravlje mlijeko i školjke (ponekad čak pšenica i soja).

2. Dojite svoje dijete. Pojava astme i drugih alergija rjeđa je u dojene djece. Dojite često i što duže da biste zaštitili svoje dijete. Američka akademija pedijatar i WHO preporučuju dojenje kao idealnu prehranu prvih 6. mjeseci života. Majčino mlijeko sadrži protektivna IgA antitijela koje dojenačka crijeva ne sadrže. IgA antitijela smanjuju pojavljivanje nutritivnih alergija. Nažalost, ne postoji dovoljno dokaza da dojenje sprječava razvoj alergije kasnije u životu. Ono međutim, odgađa pojavljivanje nutritivne alergije odlaganjem izloženosti dojenčeta onoj hrani koja može uzrokovati alergiju. Uključivanjem krute hrane nakon 6. mjeseci starosti ili kasnije, također se može produljiti period bez alergije kod djeteta.

3. Odgodite uvođenje u prehranu hrane koja može izazvati alergijsku reakciju. Mliječne proizvode, osobito kravlje mlijeko, ne treba

davati djetetu do godinu dana starosti. Odgodite lješnjake, bjelanjak i školjke do napunjene dvije godine.

4. Očistite sobu u kojoj dijete spava. Redovito čišćenje i provjetranje prostorije u kojoj dijete spava smanjit će prisutnost alergeničkih čestica u zraku.

5. Dječji krevetić bez alergena. Uklonite čupave punjene životinje i plišane igračke iz dječjeg krevetića, izbjegavajte vunene i pernate jastuke i pokrivače. Isprobajte antialergijske jastuke i navlake za madrac. Izazvati alergiju može i daska krevetića ako je u proizvodnji obrađena formaldehidom. Provjerite kod proizvođača je li namještaj vaše spavaće sobe napravljen od drveta obrađenog formaldehidom.

6. Pušenje je zabranjeno! Nemojte dopustiti pušenje u vašem domu ili u blizini djeteta. Sada kad ste postali roditelj i vi imate dobar razlog da

se riješite ove ograničavajuće navike. »Ali ja pušim samo vani«, možda ćete racionalizirati – svejedno, unosite alergene iz dima na kosi ili odjeći i izlažete njima dijete dok ga grlite i mazite. Mogli biste se, vrlo pristojno, izgovoriti na vašeg liječnika: »Naš liječnik kaže da je ona vrlo alergična na duhanski dim«.

7. Odgodite odlazak u jaslice ili vrtić. Istraživanja pokazuju da djeca u vrtićima češće obolijevaju od respiratornih infekcija (upala uha, sinusa, astma) koje mogu pogoršati alergije. Utjecaj vrtića na alergije ovisi i o drugim čimbenicima kao npr. koliko djece boravi u koliko velikom prostoru i koliko vremena djeca provode vani. Ako je moguće izaberite vrtić koji pohađa manje djece i koji ima veće prostorije, te vrtić u kojem djeca mnogo vremena provode vani.

8. Dom smješten daleko od alergena. Ako vam dijete pati od alergija i imate alergija u obitelji, pri izboru lokacije za dom trebate izbjegavati:

- Blizinu autoceste ili prometnice na kojima se odvija vrlo gust promet.
- Blizinu površina na kojima raste korov poput ambrozije.
- Područja sa stablima čiji pelud izaziva alergije.
- Starije kuće s vlažnim i pljesnivim prostorijama.
- Vlažne podrumске stanove.

9. Očistite nosić. Nos je ulaz za alergene. Neka vam postane navika svakodnevno čistiti dječji nosić fiziološkom otopinom ili sprejevima koji sadrže morsku vodu.

Priredila: Ž. Vukov

GASTRONOMSKI KUTAK

20. travnja 2007.

Đuveč

Sastojci:

- 3 glavice crnog luka
- 2 svježje paprike
- 5-6 rajčica
- 2 šake riže
- Vegeta
- Crvena paprika

Priprema:

Malo ulja, vegete i crvene paprike pomiješati sa sitno narezanim lukom i dinstati na malo ulja. Povremeno dodavati malo vode i vegete. Potom dodati isječene rajčice i nastaviti kuhanje na tihoj vatri, a pri kraju dodati rižu i crvenu papriku. Nastaviti s kuhanjem dok riža ne bude skuhan. Služiti kao samostalno jelo ili kao prilog.

Stil života (Lifestyle)

Harley Davidson

Voziti ovaj motor znači živjeti rock'n'roll

Bilježio: Dražen Prčić

Zasigurno su i osobe koje baš niti malo nisu više motorima, čule za glasovitu američku marku dvokotača. Legendarni Harley Davidson. Najvjerojatnije uz pomoć brojnih filmova u kojima se pojavljuju ovi motori i njihovi vozači, jer na našim je cestama i ulicama još uvijek rijetkost vidjeti nekog od njih. Ali, ipak ih ima. Ekskluzivno za naš tjednik, uz želju da njegovo puno ime i prezime ostanu stvar diskrecije, subotički »harleyaš« Krele pristao je govoriti o stilu življenja koji podrazumijeva izbor ove cestovne jurilice.

»Od 2000. godine vozim Harley Davidson, model Sportster od 900 kubičnih cm i od trenutka kada sam prvi puta sjeo na svoga »Harleya« ispunio sam svoj životni san. Da pojasnim, nije tu u pitanju samo vožnja već i cjelokupan način života (lifestyle), u kojemu središnje mjesto čini rock'n'roll. Opće je poznato kako neke stvari nikada ne izlaze iz mode, to su upravo rock'n'roll, jeans i veli-

ke grudi, uz naravno i »Harley Davidsona«, koji je postao sinonimom objedinjavanja svega navedenog. Vozači ovih motora, prije svega su mirni i dobronamjerni ljudi, iako je pogrešna slika iz nekih filmova pridonijela posve suprotnom shvaćanju. Primjerice, s nama se skupa voze i direktori velikih tvrtki, menadžeri banaka i ozbiljni poslovni ljudi, koji kada skinu skupocjena odijela oblače jeans i kožne jakne i sjedaju na svoje dvokotačne ljubimce. U prosjeku vozač »HD-a« je star oko 42 godine i u najvećem broju slučajeva u pitanju su obiteljski ljudi koji jednostavno vole ovakav stil života i nerijetko ga prenose na svoje potomke. Također postoji još jedna, vrlo pogrešna, predrasuda u svezi vožnje ovim motorima, jer pravi »driveri« uživaju u laganoj vožnji i tzv. krstarenju cestom pri normalnoj putnoj brzini od 120 km/h. Jer, vozači »HD-a« uživaju u vožnji, voze se otprilike 2–3 sata, potom stanu i druže se, pa potom nastave vožnju, opet stanu poslije

izvjesnog vremena i dijela prijeđenog puta. Osnova svega je druženje i ogromno prijateljstvo koje se razvija i stvara tijekom godina zajedničkog uživanja u načinu života«, kaže Krele i dodaje:

»Svake godine u lipnju, mađarsko jezero Balaton središte je velikog okupljanja »bykera« iz cijele Europe i tamo redovito odlazim sa svojim »HD« prijateljima iz cijele Srbije, dok nam je, također, želja otići u Pulu, na veliki hrvatski skup motorista koji se tradicionalno održava svake godine u šumi pokraj ovog lijepog, drevnog istarskog grada, i konačno, jednog bih se dana želio voziti na legendarnoj cesti »Route 66« od Chicaga do Los Angelesa dugoj oko 5000 km. Skup na Balatonu uvijek je nezaboravna

fešta na kojoj se zna okupiti desetine tisuća motora, njihovih vozača i pratilaca koji dolaze skupno u automobilima. Tijekom nekoliko dana trajanja ovog moto festivala, svakodnevno se održavaju raznovrsna natjecanja u spretnosti, akrobacijama i vještinama vožnje, ali defile tisuća motora, kada svi skupa prolaze određenim mjestom, najimpresivniji je moment cijelog skupa. Interesantno je zamijetiti kako sve više (iako je to još uvijek u granicama 1 posto) ima i žena za volanom, koje nastoje ravnopravno živjeti svoj moto stil. Svi skupa za volanima svojim dvokotačnih ljubimaca nastojimo što više vremena provoditi u vožnji i druženju«, dovršava svoju »HD« storiju subotički byker Krele. ■

Na motoru od malih nogu

Na motor sam sjeo već u 13. godini, bio je to mali Pony Nexpress, potom sam izmijenjao sve vrste manjih dvokotača, da bih na koncu, 2000. godine konačno postao vlasnikom svog Harley Davidsona. Jasno, više nikada neću voziti niti jedan drugi motor, kaže Krele

Pogrešna procjena

Prije nekoliko tjedana, kada je počelo ljepše i toplije vrijeme, na jednu sam vožnju otišao prilično lagano obučan, računajući kako ću se vratiti prije noćnih sati. Ali, društvo je bilo dobro, priča se odužila i pala je noć, a skupa s njom i temperatura. Na povratku preko Fruške Gore bilo je svega 3 stupnja Celzija i morao sam stati na jednoj benzinskoj crpki, kupiti novine i barem se malo izolirati od jake hladnoće, sa smijehom priča Krele nezaboravnu vožnju s koje se vratio solidno promrznut.

Pregledavanje i skladištenje slika u pokretu

FOTOGRAFIJA

Budući da suvremeni digitalni fotoaparati imaju osjetila od deset megapiksela i jače, skoro je nemoguće osloniti se na medijske kartice za skladištenje svih snimljenih fotografija. Zato na scenu stupaju uređaji za pregledavanje fotografija poput Picture Porter Elite (470 USD) tvrtke Digital Foci i Epsonov P-5000 (700 USD). Oni imaju velike zaslonne i ležišta za medijske kartice i čvrste diskove kapaciteta 80 GB. Na testovima tržišnih modela tih uređaja može se ustanoviti kako oni imaju sličnu skupinu funkcija, ali se u osnovi ipak razlikuju jedan od drugog.

Ova se dva uređaja za ponijeti isporučuju sa softverom koji omogućuje da slike snimljene na karticama prebacite na čvrsti disk i da ih potom pregledavate na LCD zaslonu.

Picture Porter radi s brzim, efikasnim operativnim sustavom zasnovanim na Linuxu, kroz koji se korisnik lako može kretati. On prihvaća memorijske kartice formata Compact-Flash, SD i Memory Stick. Kada umetnete karticu, uređaj će automatski zatražiti da napravite rezervne kopije fotografija i video snimaka ili pak svih podataka koji se na njoj nalaze. Kopiranje je brzo, a fotografije izgledaju sasvim solidno na 3,6-inčnom LCD displeju razlučljivosti 320 x 240 točaka, otpornom na ogrebotine. Picture Porter čuva i prikazuje datoteke u formatima JPEG, GIF, BMP i TIFF, a podržava i neke RAW formate.

Iako nije ocharavajući četvrtast dizajn, niti su oštre ivice Picture Portera (njegove su dimenzije 7,8 x 13,5 x 2,8 cm, a težina 312 grama), dopast

će vam se, kao i prikladan džojstik i gumbi za kretanje kroz menije, koja se lako koriste.

ODLIČNE VELIKE SLIKE

Epsonov P-5000 s diskom kapaciteta 80 GB je veći (8,9 x 15x3,3 cm) i teži 450 g, što je projektantima omogućilo ugraditi 4-inčni zaslon s razlučljivosti 640 x 480 točaka i podrškom za prikazivanje 16.700 tisuća boja. Stoga se ne biste ni iznenadili ako su slike oštrije i s više detalja nego na Picture Porteru i smatram da je P-5000 vrlo podesan za profesionalne fotografe.

Ovaj uređaj izgleda elegantno i ima zaobljene ivice. U gornjem desnom kutu privlačnog mat crnog kućišta su intuitivni, dobro označeni gumbi za navigaciju. U dva ležišta na vrhu mogu se umetnuti kartice formata CompactFlash i SD. Epsonov uređaj također zahtijeva od korisnika da napravi rezervne kopije fotografija. Korisnik se bez problema može kre-

tati kroz menije modela P-5000. Softver zasnovan na Linuxu omogućit će Vam brzo »izlistavanje« fotografija, a meniji da »u letu« napravite albume i serije slajdova, kao i da fotografijama i albumima dodijelite prikladne ocjene.

I pokraj svega toga, P-5000 je u ponečemu ograničeniji od uređaja Picture Porter Elite. Ležište za kartice ne prihvaća standard Memory Stick, primjera radi, a podržava samo formate JPEG i RAW.

Ozbiljnim fotografima ipak preporučam Epsonov P-5000. Njegov veći zaslon više razlučljivosti opravdava veću cijenu. Međutim, i Picture Porter Elite će zadatak za koji je namijenjen obaviti sasvim dobro.

Priređuje: Siniša Jurić

Momčad hokejaša na travi

»Trula kobil« stigla u Suboticu

*Igrači zagrebačke Concordie oformili su momčad šaljiva naziva,
s kojom nastupaju na turnirima diljem svijeta*

Razgovarao i zapisao: Dražen Prčić

Proteklog vikenda (14. i 15. travnja) Subotica je bila domaćin međunarodnom turniru u hokeju na travi, na kojemu su, uz dvije momčadi domaće Elektrovojvodine, sudjelovale ekipe iz Hrvatske, Srbije, Bugarske i Mađarske. Prošlogodišnji pobjednici ovog lijepog hokejaškog druženja, momčad »Trula kobil« iz Zagreba, ponovno je prihvatila poziv i posjetila najveći grad sjevera Bačke. U ugodnom ozračju sporta i rekreacije, uz po koju pivu između natjecateljskih turnirskih susreta, s članovima ove momčadi razgovarali smo uz teren s umjetnom travom koji se nalazi u Prvomajskoj (1. svibnja) ulici.

► **Prije svega, otkud neobično ime pod kojim nastupate?**

U pitanju je pošalica na poznatu

dječju igru, opće znanu i prihvaćenu na svim ovim prostorima, ali opet s druge strane kada nastupamo kao škvaldra pod ovim imenom nemamo nikakvih organizacijskih problema oko reguliranja gostovanja u inozemstvu, kako je to opet slučaj ukoliko se negdje ide kao registrirani klub.

► **Ipak, svi ste vi ipak pravi hokejaši na travi i većim dijelom članovi renomiranog hrvatskog hokej kluba na travi »Concordia«.**

Jesmo, nekoliko članova naše momčadi još uvijek aktivno nastupa za »Concordiu«, a glede naše »Trule kobile« nju poglavito čini jedno društvo koje se zna cijeli život, još od malena, i aktivnosti vezane uz igranje hokeja na travi, kao i ovakvi revijalno-natjecatelj-

ski nastupi, vid su nastavka lijepog druženja.

► **Gdje ste sve nastupali i koja je najudaljenija destinacija na kojoj ste zaigrali hokej na travi?** Nastupali smo na puno turnira i susreta, najdalje je jamačno bio nastup na turniru u Indiji, stigli smo i do New Yorka, te u veći dio europskih zemalja u kojima se igra hokej na travi.

► **Koliko često se, tijekom tjedna, uspijete okupiti i trenirati za buduće nastupe?**

Zbog poslovnih i životnih obveza, uz jamačno i redovite treninge naših aktivnih igrača, jedino se tijekom vikenda uspijevamo okupiti i zaigrati zajedno, ali i to je dovoljno da održimo kontinuitet uigranosti naše momčadi.

► **Kako uspijevate financijski realizirati brojna gostovanja i navedena daleka putovanja?**

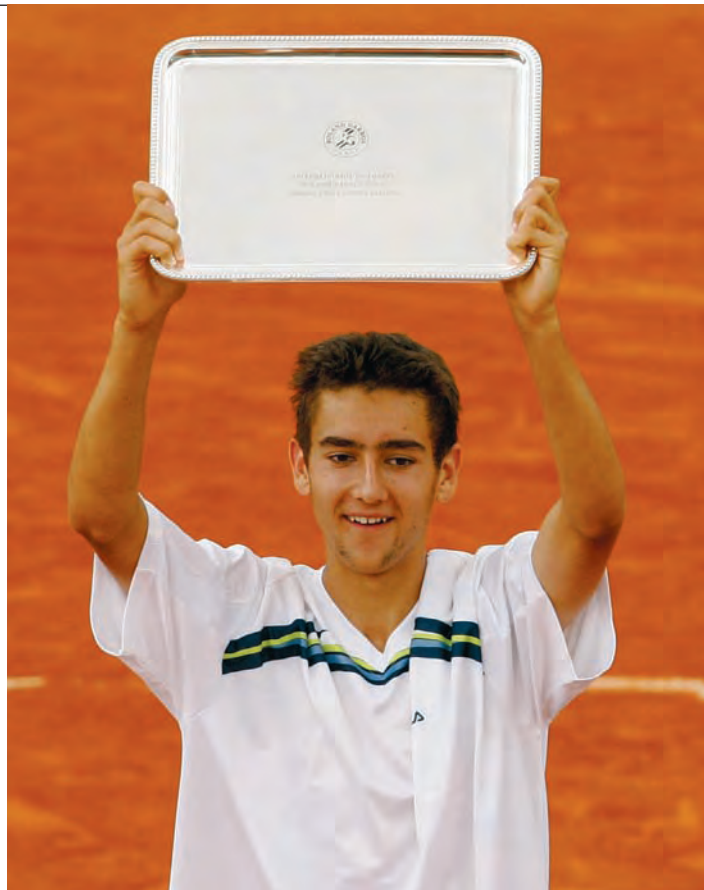
U biti najveći dio izdataka za putovanja i nabavu sportske opreme snosimo samostalno iz svojih resursa, jer svi smo zaposleni i možemo odvojiti novac za hokej. No, kod ovih daljnjih destinacija bili smo primorani tražiti i određenu sponzorsku pomoć.

► **Kakvi su vaši ovogodišnji subotički dojmovi, s obzirom da ste i prošle godine gostovali na istom natjecanju?**

Dojmovi su ponovno izvrsni, lijepo smo se snašli, odlično smo primljeni i drago nam je što svojim sudjelovanjem možemo djelovati u promoviranju hokeja na ovakav revijalni način. Hotel u kojem smo smješteni je zbilja fin, grad poznajemo još od prošle godine i odista se osjećamo ugodno.

Popularnost hokeja na travi

Ove je zime reprezentacija Njemačke osvojila Svjetsko dvoransko prvenstvo, što će uvelike pomoći populariziranju ovog sporta na europskom kontinentu, koji je još uvijek, po popularnosti ovog sporta, daleko ispod azijskog. Nažalost, u Hrvatskoj je hokej na travi još uvijek isključivo amaterski sport, dok 1. ligu igra svega šest klubova.

Veliki tjedan hrvatskih tenisača

Naslovi za Karlovića i Čilića

U svom trećem nastupu u finalu ATP-a, »Div sa Šalate« uspio je osvojiti prvi naslov u karijeri, dok je mlađahni Marin također stigao do prvog profesionalnog trofeja

Piše: Dražen Prčić

U subotu 14. travnja, te nedjelju 15. travnja, hrvatski je tenis postao bogatiji za dva turnirska naslova. Prvo je mlađahni Davis cup reprezentativac *Marin Čilić* pobjedom u Casablanci stigao do prvog naslova u profesionalnoj karijeri, a potom je *Ivo Karlović*, hrvatski reket broj 3, u svom trećem finalu u karijeri uspio upisati prvi ATP naslov trijumfom u Houstonu (416.000 \$). U godini koja donosi *Ljubičićev* oproštaj od igranja u Davisovom cupu i neizvjesnog tijeka *Ančićeva* liječenja (mononukleoza), ova dva izuzetna rezultata daju realnu nadu bezbrižnijeg čekanja odlučujućeg susreta protiv Velike Britanije (gostovanje u rujnu) za ostanak u Svjetskoj skupini.

TREĆA SREĆA ZA KARLOVIĆA:

Službeno najviši (208 cm) tenisač na ATP touru, Ivo Karlović od nedjelje i trijumfa na zemlji Houstona (pobjeda u finalu protiv Argentine *Zabalete* 6-4, 6-1), postao je, dodatno, najviši igrač koji je osvojio ATP naslov. Poslije poraza u prijašnja dva ATP finala (Queens 2005., poraz od Andy Roddicka, San Jose

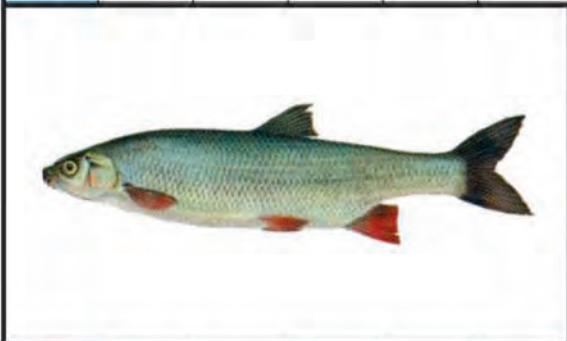

2007., Andy Murray), treće »sretno« donijelo je konačno osmijeh na licu »Diva s Šalate«. Istina pomalo neočekivano, na zemlji koja je najsporija podloga teniskog svijeta, tenisač s jednim od najučinkovitijih servisa (idealno za brze podloge), uspio je svladati sve svoje protivnike, uključujući i ove godine izvanrednog Nijemca *Haasa* (četvrtfinale 7-6, 6-4), a potom i Hispanoamerikance *Montanesa* i *Zabaletu*, specijaliste za igru na »lešu«. Svaka čast Ivo, još jednom si dokazao svoju tenisku kvalitetu unatoč brojnim osporavanjima i kritiziranjem jednoličnog načina igre. Čini se, da bi ovom pobjedom trebao imati mjesta u zrakoplovu za Veliku Britaniju, kada se u rujnu bude putovalo na veliki ispit protiv Murraya i kompanije. Možda će to biti odlična prilika za revanš zbog poraza u ovogodišnjem finalu San Josea.

MARINOV PRVIJENAC: Osvajanjem juniorskog Roland Garrosa prije dvije godine, mlađahni *Marin Čilić*, također visok rastom (oko 200 cm), skrenuo je pozornost svjetske teniske javnosti i najvjestio lijepu profesionalnu budućnost. Uslijedilo je par lijepih pobjeda

protiv znatno bolje rangiranih tenisača (trenutačno je 176. na svijetu), nekoliko kvalitetnijih plasmana u više runde profesionalnih turnira, ali je subotnji trijumf u povijesnoj Casablanci ostvario »početak jednog lijepog prijateljstva« s budućim šampionskim naslovima na profi touru. Istina u pitanju je Challenger, ali Marin je još uvijek teenager i bit će još puno prigoda i vremena za ATP naslove. Samo naprijed Čiliću, hrabro u pohod prema novom naslovu.

HRVATSKI »NEBODERI«: Svojevremeno je rađena analiza visina igrača svih reprezentacija koje nastupaju u Svjetskoj skupini Davisova cupa i hrvatska je momčad u prosjeku bila najviša. Tom statističkom »prvom mjestu«, uz natjecateljski naslov (2005. godine), najviše su svojim košarkaškim visinama »pridodali« upravo prošlotjedni šampioni Ivo i Marin. Iako su ih, vjerojatno, još od malih nogu i prekomjerne visine gurali pod obruče, oni su ostali vjerni svom izboru »bijelog sporta«, dokazavši kako nisu pogriješili. Svojim prvim naslovima na velikoj sceni samo su to dodatno potvrdili!

SASTAVIO STJEPAN HORVAT	VRSTA RIJEČNE RIBE	PONOR, PROVALIJA, AMBIS (TAL.)	GORSKI VRH U ŠUMADIJI	STATUA ZA FILMSKO OSTVARE- NJE (MN.)	KOJI JE 100. PO REDU, STOTI	STISNUTO U JEDAN KOMAD, NABIJENO	IME POLITIČARA SANADERA	VRSTA RIBE BISTRIH POTOKA						
OSOBA KOJA KOMU PAKOSTI, ZLOBNIK														
PRESTANAK RADA IZ PROTESTA, ŠTRAJK														
BACAČ DISKA (MOTIV ANTIČKE UMJETNOSTI)									RAZVRSTA- VATI PO NEKOM ZNAČAJU	KUPOVATI I PRODAVATI ROBU	„ORUŽJE ZA MASOVNO UNIŠTENJE“	BITI DOBRO, KAD NEŠTO ODOVARA	NAPAD, NASRTAJ	ŽITELJI MJESTA RIŠIN
DIĆI SE IZ SJEDEĆEG POLOŽAJA							ISKRCAJ ROBE							
SUMPOR		SOL MOKRAČNE KISELINE KISIK					VELIČINE PAPIRA; OKVIRI							
INDUSTR. SREDIŠTE SJEVERNE ITALIJE							SVIRAČ NA ORGULJAMA METEŽ, ZBRKA							
							LOMLJIVO; NEMASNO			PJEVAČ RA- HIMOVSKI KOSOVSKI POLIČAR, CEVI				
							GRAD NA JUGU SAHALINA (5. slovo A)				GLUMAC NALIS UČESTALI GLAGOLI			
							NARODNO IME ZAPADNIH MONGOLA (5. slovo T)				SASTAVNI VEZNIK DRUGOG RODA, NARODA			
							NAVALITI SA SVIH STRANA				CRKVENA ZABRANA			
SAVKOG 3. I 18. U MJESECU OSMO- SMJERKA	STRUČNJAK U BALISTICI	VRSTA RIJEČNE RIBE	„EAST“	16. I 25. SLOVO ABECEDA	TINTA ZA PRINTER	GRADIĆ U SJEVERO- ZAPADNOJ LIBIJI	KAMEN; ZID, DUVAR SVIRAČ BEZ GLAZBENE ŠKOLE							
HRVATSKI SKLADA- TELJ I DIRIGENT, ALAN										ŽIDOV. MUŠ. IME SVEČENIK				
PRVI I DRUGI SAMO- GLASNIK			GVOZDAC, KOPČA, SPONA UTOKA U RIJEKU						RIBARSKA MREŽA KALIJ					
„LIGA ZA PRVAKA“				SMOTAK VUNE „OMLADIN. RADNA AKCIJA“							MAĐAR U SLOVAČKOJ PRIJE-VRE- MEN			
ITALIJA		GRČKO SLOVO POVOJ ZA OMATANJE DJETETA			OSJETILA SLUHA, UŠESA ONO ŠTO JE ISPLETENO				KAO DODA- TAK ČEMU „TREMOL“					
TKO SE BAVI SPIRITIZ- MOM										PUK, SVJE- TINA (TURC.) AUSTRIJA				
MORSKI GREBEN NA OBALI ČILEA						LIST U KNJIZI VREMENSKA RAZDOBLJA								
VRSTA ŽUTE ZEMLJE, ILOVAČA				RUSK. MUŠ. IME, PJOTR NASILNIK (TURC.)										
DIO ŽRVNJA, ČEKETALO							„VOLT“ „KONJSKA SNAGA“							
ANCONA			NARODNO ŽEN. IME VODIK											
DJEČJA BOLEST NE- PRAVILNOG RAZVOJA KOSTIJU								SAVKOG 3. I 18. U MJESECU OSMO- SMJERKA						
														

REGISTRACIJA VOZILA

DDOR NOVI SAD - a.d.o.

TEHNIČKI PREGLED

OSIGURANJE

REGISTRACIJA

ZELENI KARTON

Info telefon: 024/621-394

www.ddor.net

METALS BANKA

KREDIT
DO **12**
MJESEČNIH RATA

KOMPLETNU USLUGU REGISTRACIJE VAŠEG VOZILA MOŽETE DOBITI NA ŠALTERIMA DDOR A NA SLEDEĆIM FUNKCIJAMA TEHNIČKOG PREGLEDA:

* Interšped 623-107 * SME Mehhanizacija i transport 555-088 * AUTOMOTOKLUB 555-740

* JP Suho i osušene 541-048 * Grupa Bravari 996-020 * Servis Auto, Čengul 753-207 * Senna d.o.o. Hajdukova 758-496

* Dimenzioniranje 523-581 * AMK Karlova 874-043 * EURO DDOR Karlova 878-723

**BENEŠ
BUS PREVOZ**

PALIĆ, BANATSKA 20, TEL.:0637394750

**PETAK
20.4.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Kriterij
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Ed 4., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Instinct, američki film
22.10 - Burzovno izvješće
22.15 - Vijesti
22.25 - Emisija opće prakse
23.30 - Vijesti iz kulture
23.35 - 16. dani hrvatskog filma - kronika
23.50 - Replikant, američki film
01.25 - Vijesti dana
01.35 - Zavedena naivnost, američki film
03.05 - Gerry, američko-argentinsko-jordanski film
04.45 - Ed 4., serija
05.30 - Bez oduševljenja, molim 3., serija
05.50 - M.A.S.H. 8.
06.15 - Reprizni program
06.35 - Znanstvena petica
07.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - All American Girl, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija

15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3., serija
16.45 - Pričekajmo
17.00 - Pričekajmo
17.15 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
17.35 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - M.A.S.H. 8.
19.50 - Bez oduševljenja, molim 3., serija
20.15 - Genijalci
20.50 - Naši i Vaši, serija
21.25 - Vijesti na Drugom
21.40 - Love Lies Bleeding, mini-serija
22.55 - Love Lies Bleeding, mini-serija
00.05 - Ususret PORINU: Dubravko Detoni
00.35 - Dva i pol muškarca 3.
00.55 - Pričekajmo
01.10 - Pričekajmo
01.25 - Pregled programa za subotu

07.10 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 Čarobnice, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Oluja, serija
18.10 Sekunde do katastrofe, dokumentarna serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
21.00 Cimmer fraj, serija
21.30 Instinkt za ubijanje, film
23.20 Vijesti Nove TV
23.30 Seinfeld, serija
00.00 National geographic Report:
00.05 Navy CIS, serija
00.50 Detektori Hart:
Obiteljske tajne, film
02.20 Poslužitelj na golf igralištu, igrani film
03.50 JAG, serija
04.40 Istraga, kriminalistički magazin
06.00 Kraj programa

07.00 Fifi i cvjetno društvo

07.15 Ed, Edd i Eddy
07.40 Medvjedići dobra srca
08.05 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.30 Puna kuća, serija (R)
09.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
09.25 Bračne vode, serija (R)
09.55 Deseta policijska, dramska serija
10.50 Sudnica, show (R)
11.50 Vijesti
11.55 Eksploziv, magazin (R)
12.25 Sanja: , show
13.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.45 Amerika, telenovela (dvije epizode)
15.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.55 Puna kuća, serija
16.25 Pod istim krovom, humoristična serija
16.55 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.20 Bračne vode, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
21.00 Fear Factor, show
22.00 Najveći rizik, igrani film
23.40 Vijesti
23.50 Poštena igra, igrani film
01.20 Otrovnja Ivy: Novo zavođenje, igrani film, triler/drama (R)

**SUBOTA
21.4.2007.**

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Vijesti
09.00 - Velike filmske zvijezde: Marthe Keller
09.30 - Kinoteka - filmovi Kirka Douglasa: Staze slave
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporter: Chirac
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Prirodni svijet: Oko za slona
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39

19.30 - Dnevnik
20.50 - Zvijezde pjevaju (3.)
22.05 - Zmijške oči, film
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Vijesti iz kulture
00.05 - Rock-zvijezda, američki film
01.50 - Beyond Hypothermia / Sipsi 32°, hongkonški film
04.35 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
05.20 - Oprah Show
06.30 - Dvoboj strasti, serija
07.15 - Popuna 15'

07.45 - TV raspored
10.40 - Briljanteen
11.30 - Parlaonica
12.25 - O.C. 3., serija
13.10 - Automagazin
13.45 - Mali Buddha, britansko-francuski film
18.45 - Post scriptum
19.26 - M.A.S.H. 8., serija
19.50 - Skica za portret
20.00 - Emisija
20.10 - Prijenos utakmice
22.05 - Emisija
22.45 - Sportske vijesti
22.55 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
23.40 - Obavještajci 3., serija
00.25 - Lovci na natprirodno, serija
01.05 - Pregled programa za nedjelju

07.20 Atom, crtana serija
07.40 Power Rangers S.P.D., serija
08.10 Put oko svijeta u 80 dana, crtani film
09.20 Moja ekipa, serija
10.00 Nova lova, Tv igra
12.00 Kviskoteka, kviz
13.10 Griješni prošlosti, mini serija
14.50 Instinkt za ubijanje, igrani film
16.30 Interijeri, lifestyle magazin
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Kod Ane, kulinarski show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show, zabavna emisija
21.40 Rambo 3, igrani film
23.20 Željezni orao 3, igrani film

02.40 Sav taj bijes, igrani film
04.10 Kraj programa

06.30 Nikola, humoristična serija
07.00 Trollz, crtana serija
07.25 Jagodica Bobica, crtana serija
07.45 SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.10 Desert ljubavi, igrani film, romantična komedija
09.55 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
12.20 Everwood, dramska serija
13.15 Vijesti uz ručak, informativna emisija
13.25 Vatromet taštine, igrani film, komedija
15.30 Gradonačelnik, igrani film, triler
17.45 Zvijezde Ekstra: Latino bogovi i božice, zabavna emisija
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Žuta minuta, zabavna emisija
20.05 Posljednji samuraj, igrani film, povijesni
22.25 Bez povratka 2, igrani film, horor
00.00 Gattaca, igrani film, znanstveno-fantastični triler
01.40 Najveći rizik, igrani film, akcijski (R)
03.15 Poštena igra, igrani film, akcijski triler (R)

**NEDJELJA
22.4.2007.**

07.30 - TV raspored
07.35 - TV kalendar
07.45 - Inspector Gadget's Biggest Caper Ever: The Case of the Giant Flying Lizzard, am.animirani film
09.00 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.25 - Lilo i Stitch, crtana serija
09.50 - Vijesti
10.05 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.25 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija za poljoprivrednike

12.27 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija za poljoprivrednike
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.20 - Planet Zemlja - budućnost
16.15 - Narodna medicina, dokumentarna serija
16.50 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.35 - Smokey i bandit II, američki film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Makarska: PORIN 2007., prijenos
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Vijesti iz kulture
00.05 - Shpitzza
00.55 - Emilia, serija
02.25 - Film
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Rijeka: More

07.20 - TV vodič
07.45 - TV raspored
07.50 - Obični ljudi, serija
09.20 - Opera Box
09.50 - Biblija
10.00 - Martin na Muri: Misa, prijenos
11.00 - Tenis, FED Cup: Njemačka - Hrvatska, prijenos
14.05 - Mir i dobro
14.35 - Zmijске oči, američki film
16.10 - Čekanje, dokumentarni film
16.40 - Košarka, PH: Zagreb - Cibona, prijenos
18.30 - Arena
19.30 - Magazin nogometne Lige prvaka
20.05 - Svi predsjednikovi ljudi, američki film
22.30 - Evergreen - filmovi Paula Newmana: Život i vrijeme suca Roya Beana, američki film
00.30 - Pregled programa za ponedjeljak

05.50 Pokemon, ispuni mi želju, crtani film

07.00 Atom, crtana serija
07.30 Power Rangers S.P.D., serija
07.50 National geographic report
08.00 Automotiv, auto moto magazin
08.30 Navigator, nautički magazin
09.10 Smallville, serija
10.10 Topli obrok Jamieja Olivera, kulinarSKI show
11.10 Svi mrže Chrisa, serija
11.40 Cimmer fraj, serija
13.00 Naša mala klinika, serija
14.00 Karate Kid 4, igrani film
15.50 Vijesti Nove TV
16.00 Rambo 3, igrani film
17.40 UFC: Cro Cop vs. Gonzaga, snimka
18.10 Epicentar, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
21.10 Air America, igrani film
23.10 Red Carpet, zabavna emisija
00.10 Karate Kid 4, igrani film
02.00 Ratnici podzemlja, igrani film
03.30 Air America, igrani film
05.20 Zuhra light show, zabavna emisija
06.20 Kraj programa

05.55 Nikola, humoristična serija
06.25 Looney tunes, crtana serija
06.45 Jagodica Bobica, crtana serija
07.10 SpužvaBob Skockani, crtana serija
07.35 Edel i Starck: snažni i odvažni, humoristična serija
08.30 Jednom lopov, kriminalistička serija
09.15 Red Bull Air Race - Abu Dhabi, sportsko-dokumentarna emisija
09.50 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica (R)
11.00 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija (R)
12.00 Nadreality show (R)
12.30 Bibin svijet, humoristična serija (R)
13.15 Vijesti uz ručak
13.25 Maybe baby, igrani film, romantična komedija
15.10 Posljednji samuraj, igrani film, povijesni (R)

17.35 Odred za čistoću, zabavna emisija
18.05 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Salto, zabavna emisija
20.05 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
20.50 Zakon braće, kriminalistička serija
21.40 Na rubu divljine, igrani film, avanturistički
23.10 Bez povratka 2, film, horor (R)
00.45 Gattaca, igrani film, (R)

**PONEDJELJAK
23.4.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Zadaća spašavanja
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Riječ i život, religijski program
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Ed 4., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Alpe-Dunav-Jadran
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Latinica: Kad je država mačeha, 1. dio
21.05 - Latinica: Kad je država mačeha, 2. dio
21.35 - Polusestre, dokumentarni film
22.15 - Otvoreno
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Na rubu znanosti
00.25 - Vijesti dana
00.30 - Vrijeme je za jazz - HGM: Glazba Woodyja Hermana
01.30 - Ed 4., serija
02.15 - CSI: Las Vegas 7., serija
03.00 - Bez oduševljenja, molim 4., serija
03.20 - M.A.S.H. 8.
03.45 - Skica za portret
04.00 - Alpe-Dunav-Jadran
04.30 - Latinica: Kad je država mačeha

06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Vremenski putnici, serija za mlade
10.45 - Mali titani, crtana serija
11.10 - Mali titani, crtana serija
11.30 - Smokey i bandit II, američki film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Kazalište u kući, TV serija
16.45 - PričekaJmo
17.00 - PričekaJmo
17.15 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
17.35 - Direkt
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - M.A.S.H. 8.
19.50 - Bez oduševljenja, molim 4., serija
20.15 - CSI: Las Vegas 7., serija
21.00 - Luda kuća 2., serija
21.45 - Vijesti na Drugom
22.00 - Buđenje mrtvih 4., serija
23.30 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
23.50 - PričekaJmo
00.05 - PričekaJmo
00.20 - Pregled programa za utorak

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 Čarobnice, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Kućanice, serija

21.30 Uvod u anatomiju, serija
22.30 Vijesti Nove TV
22.40 Sex inspektori, serija
23.30 Medicinska istraga, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Navy CIS, serija
01.40 Prvi radni dan, serija
02.30 Detektivi Hart: Posljednji slučaj Hartovih, igrani film
04.00 Medicinska istraga, serija
04.40 Red Carpet, zabavna emisija
05.30 Kraj programa

06.50 Fifi i cvjetno društvo
07.05 Ed, Edd i Eddy
07.25 Medvjedići dobra srca
07.50 Princ iz Bel-Aira, (R)
08.20 Puna kuća, serija (R)
08.45 Pod istim krovom, (R)
09.15 Bračne vode, serija (R)
09.40 Deseta policijska, serija
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.45 Ekkluziv, magazin (R)
12.25 Sanja: Vidio sam prikaze, ne traži dokaze!, show
13.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.45 Amerika, telenovela
15.30 Princ iz Bel-Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.55 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 CSI: Miami, kriminalistička serija
20.50 Zakon braće, kriminalistička serija
21.35 Operacija Swordfish, igrani film, akcijski triler
23.20 Vijesti
23.35 Zakon braće, kriminalistička serija (dvije epizode) (R)
01.05 Na rubu divljine, igrani film, avanturistički (R)

**UTORAK
24.4.2007.**

06.45 - TV raspored
09.08 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Potapanje Belgrana
11.00 - Vijesti iz kulture

11.05 - Normalan život, emisija
za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Ed 4., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
19.57 - Sport (T)
20.10 - Globalno sijelo
20.45 - Kontraplan
21.40 - Poslovni klub
22.20 - Otvoreno
22.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Posljednji autohtoni
Petrović, dokumentarni film
23.55 - Vijesti dana
00.05 - Ponoćna antologija:
Zajednica, španjolski film
01.50 - Ed 4., serija
02.35 - Dr. House 2., serija
03.15 - Bez oduševljenja,
molim 4., serija
03.35 - M.A.S.H. 8.
04.00 - National Geographic
04.55 - Skica za portret
05.00 - Poslovni klub
05.30 - Potrošački kod
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Abeceda EU - slovo P
09.55 - Nando, nizozemski
dokumentarni film
10.20 - Crtani film
10.30 - Vremenski putnici,
serija za mlade
11.00 - Mali titani, crtana serija
11.25 - Na valovima, film
12.55 - Vijesti na Drugom
13.00 - Rijeka, američki film
15.00 - Ubojstvo,
napisala je - serija
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Luda kuća 2., serija
16.45 - Pričekajmo
17.00 - Pričekajmo
17.15 - Dva i pol muškarca 3.
17.35 - Umnjak,
znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - M.A.S.H. 8.
19.50 - Bez oduševljenja,
molim 4., serija
20.10 - Pritisak na tlak,
humoristična serija

20.35 - Nogometna Liga prvaka
- polufinale, 1. poluvrijeme
21.35 - Vijesti na Drugom
21.40 - Nogometna Liga prvaka
- polufinale, 2. poluvrijeme
22.45 - Dr. House 2., serija
23.30 - Hollywood povjerljivo
(Hollywoodska mafija),
fr.dokumentarni film
00.25 - Dva i pol muškarca 3.
00.45 - Pričekajmo
01.00 - Pričekajmo
01.15 - TV raspored za srijedu

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 Čarobnice, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Naša mala klinika, serija
21.30 Tamnice i zmajevi,
igrani film
23.20 Vijesti Nove TV
23.40 Medicinska istraga, serija
00.30 Seinfeld, serija
01.00 Navy CIS, serija
01.50 Mike Hammer: Ubojstvo
bez kamata, igrani film
03.20 JAG, serija
04.10 Sex inspektori, serija
05.00 Medicinska istraga, serija
05.40 Epicentar, talk show
06.40 Kraj programa

07.00 Fifi i cvjetno društvo
07.15 Ed, Edd i Eddy
07.40 Medvjedića dobra srca
08.05 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.30 Puna kuća, serija (R)
09.00 Pod istim krovom, (R)
09.25 Bračne vode, (R)
09.55 Deseta policijska,
dramska serija
10.50 Sudnica, show (R)
11.50 Vijesti
11.55 Eksploziv, magazin (R)
12.25 Sanja: Je li i on
uljepšavanju sklon?, show
13.15 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
13.45 Amerika,
telenovela (dvije epizode)
15.30 Princ iz Bel- Aira

15.55 Puna kuća, serija
16.25 Pod istim krovom
16.55 Sam svoj majstor, serija
17.20 Bračne vode, serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Bibin svijet,
humoristična serija
20.40 Nadreality show
21.10 P.C.U., igrani film
22.30 Reži me, dramska serija
23.30 Vijesti
23.45 Operacija Swordfish,
igrani film, (R)
01.20 CSI: Miami,
kriminalistička serija (R)
02.05 Reži me,
dramska serija (R)

**SRIJEDA
25.4.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Syngenta -
poljoprivredni savjetnik,
emisija pod
pokroviteljstvom
09.12 - Ubojstvo,
napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic:
Posljednji monarsi
11.05 - Treća dob, emisija
za umirovljenike
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Ed 4., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.29 - Vijesti
17.39 - Metro express, emisija
pod pokroviteljstvom
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Piramida,
zabavni program
21.15 - Sudski poziv
21.50 - Otvoreno
22.55 - Drugi format
00.00 - Festivali filmovi:
Dečki se vraćaju, jp.film
01.45 - Ed 4., serija
02.30 - Galactica 2., serija
03.15 - M.A.S.H. 8.
03.40 - National Geographic:
Posljednji monarsi
04.35 - Drugi format
05.30 - Euromagazin
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.10 - Magic English
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Športerica
10.00 - Otokar
10.20 - Sjedinica Hrvatskog
sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Skrbništvo srca, film
15.00 - Ubojstvo,
napisala je - serija
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Globalno sijelo
16.40 - Pričekajmo
16.55 - Pričekajmo
17.10 - Dva i pol muškarca 3.,
humoristična serija
17.35 - Euromagazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - M.A.S.H. 8.
20.00 - Emisija
20.40 - 1. poluvrijeme
21.35 - Vijesti na Drugom
21.40 - 2. poluvrijeme
22.40 - Emisija
23.05 - Galactica 2., serija
23.45 - Metro express, emisija
pod pokroviteljstvom
23.50 - Dva i pol muškarca 3.
00.10 - Pričekajmo
00.25 - Pričekajmo
00.40 - Pregled programa
za četvrtak

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 Čarobnice, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Kviskoteka, kviz
21.50 U sridu, društveno
politički magazin
23.00 Vijesti Nove TV
23.10 Novac, business magazin
23.40 Seinfeld, serija
00.10 Ništa zajedničko, serija
00.40 Sve što znam o
muškarcima, serija

01.00 National geographic
report:
01.10 Navy CIS, serija
02.00 Mike Hammer: Više od
ubojstva, igrani film
03.30 JAG, serija
04.10 Ništa zajedničko, serija
04.40 Sve što znam o
muškarcima, serija
05.00 U sridu, društveno
politički magazin
06.10 Kraj programa

07.00 Fifi i cvjetno društvo
07.15 Ed, Edd i Eddy
07.40 Transformers Energon
08.05 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.30 Puna kuća, serija (R)
09.00 Pod istim krovom, (R)
09.25 Bračne vode, serija (R)
09.55 Deseta policijska
10.50 Sudnica, show (R)
11.50 Vijesti
11.55 Eksploziv, magazin (R)
12.25 Sanja: Toliko keša za
tako malo donjeg veša!,
show
13.15 Zabranjena ljubav, (R)
13.45 Amerika, (dvije epizode)
15.30 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća, serija
16.25 Pod istim krovom, serija
16.55 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 CSI: New York, serija
20.50 Zaboravljeni slučaj, serija
21.40 Ubojiti nagon, serija
22.35 Reži me, dramska serija
23.30 Vijesti
23.45 Red Bull Air Race - Abu
Dhabi, sportsko-
dokumentarna emisija (R)
00.50 Fear Factor, show (R)
01.45 P. C. U., igrani film, (R)
03.00 Reži me, serija (R)

**ČETVRTAK
26.4.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Ubojstvo,
napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Sunce i smrt - Černobil
i poslije njega, film
11.05 - Trenutak spoznaje,
emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Ed 4., serija

15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Josip Slade, graditelj - dokumentarna emisija
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Tko želi biti milijunaš?
21.10 - Brisani prostor
22.05 - Pola ure kulture
22.40 - Otvoreno
23.40 - Transfer
00.15 - Parovi, kanadski film
02.10 - Ed 4., serija
02.55 - CSI Miami 4., serija
03.40 - M.A.S.H. 8.
04.05 - Josip Slade, graditelj - dokumentarna emisija
04.35 - Pola ure kulture
05.05 - Brisani prostor
05.55 - Dvoboj strasti, serija

08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.40 - Danica i zeko
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Glazbeceda
09.55 - Kokice
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Stric Buck, film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Sudski poziv
16.40 - Pričekajmo
16.55 - Pričekajmo
17.10 - Dva i pol muškarca 3.
17.35 - Sasvim obični ljudi: Melanom
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - M.A.S.H. 8.
19.50 - Bez oduševljenja, molim 4., serija
20.15 - Luka i igara
20.40 - Nogometni Kup UEFA - polufinale, 1. poluvrijeme
21.35 - Vijesti na Drugom
21.45 - Nogometni Kup UEFA - polufinale, 2. poluvrijeme
22.40 - Vrtoglavlava 2
23.10 - Intervju s vampirom, film
01.05 - Dva i pol muškarca 3.
01.25 - Pričekajmo
01.40 - Pričekajmo
01.55 - Pregled programa za petak

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 Čarobnice, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Istraga, magazin
22.10 Vijesti Nove TV
22.20 Slijepa pravda, serija
23.10 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
00.00 Seinfeld, serija
00.30 Navy CIS, serija
01.20 Mike Hammer: Povratak Mikea Hammera, film
02.50 JAG, serija
04.20 Slijepa pravda, serija
05.10 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
06.00 Novac, business magazin
06.30 Kraj programa

07.00 Fifi i cvjetno društvo
07.15 Ed, Edd i Eddy
07.40 Transformers Energon
08.05 Princ iz Bel-Aira, (R)
08.30 Puna kuća, serija (R)
09.00 Pod istim krovom, (R)
09.25 Bračne vode, serija (R)
09.55 Deseta policijska
10.50 Sudnica, show (R)
11.50 Vijesti
11.55 Eksploziv, magazin (R)
12.25 Sanja: Reci, draga, koliko si ih imala do sada?, show
13.15 Zabranjena ljubav, (R)
13.45 Amerika, (dvije epizode)
15.30 Princ iz Bel-Aira
15.55 Puna kuća, serija
16.25 Pod istim krovom
16.55 Sam svoj majstor,
17.20 Bračne vode, serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
21.10 15 minuta, igrani film
23.15 Reži me, dramska serija
00.15 Vijesti
00.30 CSI: New York, (R)
01.15 Zaboravljeni slučaj, (R)
02.00 Ubojiti nagon, kriminalistička serija (R)
02.55 Reži me, dramska serija (R)

TV TJEDNIK

Emisija na hrvatskom jeziku »TV Tjednik« na programu YU ECO televizije emitira se petkom u 22,30. Repriza je nedjeljom u 10,30 sati.
E-mail: tvjednik@yahoo.com

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati.
E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba•

Mali oglasi

Prodajem kuću u Starom Žedniku, u centru sela, 84 m², dvije sobe, kuhinja i kupatilo. Plac je dvije motike s postojećim objektima. Interesirati se na broj tel. 787-091 ili 063 80 87 840.

Kupujem sređenu četverosobnu kuću ili kuću za rušenje s većim placem u Subotici, prvenstvo lokacije imaju Mjesne zajednice: Bajnat, Novo selo, Ker ili Gat. Tel. 063 80 87 840.

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera, tijekom cijele godine prodajem, Karan. Tel: 025 830 475 i 063 71 74 888.

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor. Tel: 064 22 96 773

Izdajem novu garsonjeru u centru Subotice
Tel: 063 70 81 14

Cjenik reklamnog prostora

POSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

DRUGA I PREPOSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/8	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

Iskoristite popuste!

Za vezane cijene u 4 ili više brojeva odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJI UGOVOR O REKLAMIRANJU.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,
I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

ANTE SEKULIĆ

OSOBNA IMENA, PREZIMENA I NADIMCI BAČKIH HRVATA

HRVATSKARIJEČ